

Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais Bhus Átha Cliath 2022

*An Bealach chun na
hInbhuanaitheachta*

Clár na nÁbhar

Cad a Dhéanaimid	1	Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile	26
Ráiteas an Chathaoirligh	2	Tuarascáil na Stiúrthóirí	27
Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh	5	Ráiteas um Rialú Inmheánach	38
Cultúr Sábháilteachta	7	Ráiteas um Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí	41
Cúrsaí Comhshaoil	9	Tuarascáil na nIníochóirí Neamhspleácha	42
Seirbhísí Bus ar Ardchaighdeán a Sholáthar do Mhuintir Bhaile Átha Cliath	12	Cuntas Brabúis agus Cailteanais	45
An Conradh Dírdhámhachtana	14	Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach Iomlán	46
Ár bPobal	15	Clár Comhardaithe	47
Ár bhFeidhmíocht	16	Ráiteas um Athruithe ar an gCaipiteal Gnáthscáireanna	48
Ár nDaoine	18	Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid	49
Beathaisnéisí na Foirne Ardcheannaireachta	21	Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais	50
Beathaisnéisí na Stiúrthóirí	24		

Cad a Dhéanaimid

Is muidne an soláthraí iompair phoiblí is mó in Éirinn. Le cúig bliana anuas tá os cionn 540 milliún aistear curtha ar fáil againn do chustaiméirí ar fud ghréasán busanna Bhaile Átha Cliath. Tá flít againn ina bhfuil níos mó ná 1,000 bus a ritheann ar 121 bealach, lena n-áirítear deich mbealach a ritheann 24 uair an chloig an lae agus na hoíche, agus 13 sheirbhís Nitelink. Bhí 3,771 duine fostaithe againn ar an meán in 2022, agus ba thiománaithe bus iad 2,793 duine díobh sin. Tagann ár bhfostaithe as 78 tír éagsúil. Is muidne an soláthraí seirbhísí iompair phoiblí is mó in Éirinn, agus is é an aidhm atá againn seirbhísí iompair phoiblí ar ardchaighdeán a chur ar fáil chun freastal ar na riachtanais a bhíonn ag custaiméirí, tacú le fás geilleagrach na cathrach agus freastal ar ár gcuid mianta sóisialta agus comhshaoil, mianta a oireann do phríomhchathair Eorpach a bhfuil borradh fúithi.

An fhís atá againn

Seirbhís iompair a sholáthar ina mothaíonn daoine go bhfuil siad sábháilte, nasctha le chéile agus ina gcuid de shaol pobail inbhuanaithe i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath.

An misean atá againn

Feabhas leanúnach a chur ar eispéireas ár gcustaiméirí agus cur le líon na bpaisinéirí trína chinntiú go leagaimid tábhacht ar gach aistear, agus cur le líon na seirbhísí a chuirtear ar fáil dár gcustaiméirí.

Ár gcuid luachanna

Tá an tsábháilteacht i gcoilár an uile ruda a dhéanaimid. Bunaítear eispéireas ár gcustaiméirí agus ár bhfostaithe ar an tiomantas atá againn do chleachtais shábháilte.

Trí smaoineamh amhail is gur custaiméir muid, déanaimid ár ndícheall i gcónaí eispéireas ár gcustaiméirí a fheabhsú.

Glacaimid go fonnmar leis an éagsúlacht i measc ár bhfostaithe agus tá meas againn uirthi, agus táimid meáite ar eispéireas fostaíochta sásúil a sholáthar.

Is mór againn ár gcumas pobail a nascadh agus cabhrú le daoine páirt iomlán a bheith acu sa tsochaí. Tá ár bhfostaithe agus ár gcustaiméirí neadaithe sa phobal agus léirítear é sin inár gcuid luachanna.

Ráiteas ón gCathaoirleach

“Tá an Bord, an Lucht Feidhmiúcháin agus ár mbaill foirne dhílse dhíograiseacha go léir tiomanta do sheirbhís den chéad scoth a sholáthar dár gcustaiméirí i ndomhan atá ag athrú go tapa agus ina bhfuil ról an-tábhachtach ag seirbhísí iompair phoiblí agus ag Bus Átha Cliath”

Pobail a nascadh ar fud Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath

Tá áthas orm Tuarascáil Bhliantúil Bhus Átha Cliath don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022, mo chéad cheann i ról an Chathaoirligh, a chur i láthair agus tuairisc a thabhairt ar bhliain ina ndearnadh dul chun cinn maith. Is tréimhse dhúshlánach ach tréimhse thar a bheith spreagúil é seo chun teacht ag obair le Bus Átha Cliath mar Chathaoirleach agus tugaim faoin ról sin le meon díoghráil agus mé meáite ar bharr ár gcumais a bhaint amach.

Ba mhaith leis an mbord agus liomsa an deis seo a thapú chun buíochas a ghabháil leis an té a tháinig romham, Ultan Courtney, a bhí ina Chathaoirleach ar bhord stiúrthóirí Bhus Átha Cliath ar feadh seacht mbliana. Ba mhaith linn buíochas a ghabháil freisin le Ray Coyne, a d'fhóin ar feadh seacht mbliana mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin, agus le Andrea Keane, a ghlac ról an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin Ghníomhaigh fad agus a bhíodas ag leanúint an phróisis chun Príomhoifigeach Feidhmiúcháin buan a earcú. Táim buíochas an ngairmiúlacht, an díograis agus an tiomantas mór a léirigh sibh i leith Bhus Átha Cliath. Ina theannta sin, ba mhaith leis an mbord agus liomsa fáilte a chur roimh ár bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin nuacheaptha, Billy Hann. Táim ag tnúth le bheith ag obair in éineacht leat agus Bus Átha Cliath ag leanúint ar aghaidh lena aistear i dtreo seirbhís iompair phoiblí inbhuanaithe, fheabhsaithe.

Le linn mo chéad 10 mí mar Chathaoirleach, thug mé cuairt ar roinnt iostaí agus bhuaill mé le comhghleacaithe ar gach leibhéal agus le go leor geallsealbhóirí seachtracha. Is é an rud a chuaigh i gcion orm ná mórtas agus paisean ár bhfostaithe, a ndíograis agus an fonn atá orthu an chuideachta a choinneáil slán agus a chosaint agus, anuas air sin arís, a chinntiú go mbeidh sí faoi bhláth. Tá siad iontach dúthrachtach i dtaobh seirbhís a

sholáthar dár gcustaiméirí i ndomhan atá ag athrú go tapa agus ina bhfuil ról an-tábhachtach ag na seirbhísí iompair phoiblí agus ag Bus Átha Cliath.

Tá an Bord agus mé féin ag tabhairt faoinár gcuid oibre go dúthrachtach chun barr cumais ár ngnóthais a bhaint amach agus teacht ar thuiscint ar an ról mór atá againn sa mhórstraitéis spreagúil i leith an iompair phoiblí.

Is é sármhaitheas i dtaobh oibriúcháin an sprioc atá againn

Tá teist fhada ag Bus Átha Cliath maidir le tacú le forbairt gheilleagrach agus shóisialta ar fud Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath. Cur síos ar an dul chun cinn agus an teacht aniar is ea scéal Bhus Átha Cliath, agus muid seasta ár bhfeabhsú féin ar mhaithe lenár gcustaiméirí. Tá an tsármhaitheas oibriúcháin ina croíluch againn agus dírimid go tréan ar thorthaí a bhaint amach, ar fheidhmíocht agus ar iontaofacht, réimsí ina bhfuil deiseanna le tapú chun luach nach beag a bhaint amach.

Tá ról lárnach ag an iompar poiblí maidir le forbairt inbhuanaithe in Éirinn. Tá Bus Átha Cliath ar an soláthraí iompair phoiblí is mó i bhfad sa tír seo go fóill agus sholáthair sé 121 milliún aistear custaiméara in 2022.

Cé go raibh dúshlán le sárú ag an gcuideachta i dtaobh feidhmíochta seirbhíse agus na hiontaofachta, tá muinín againn go gcoinneofar leis na feabhsuithe a baineadh amach gar do dheireadh na bliana seo caite agus muid ag gabháil don obair rithábhachtach a dhéanaimid in 2023.

In 2022 freisin chabhraigh an chuideachta leis an Údarás Náisiúnta Iompair dhá chéim eile den Ghréasán BusConnects a chur i bhfeidhm, rud a chuir tuilleadh bealaí 24 uair an chloig lenár gcuid seirbhísí. Is

infheistíocht uailmhianach €2 billiún é BusConnects i gcóras busanna Bhaile Átha Cliath agus cuirimid fáilte mhór roimh an tionscnamh sin.

Creideann Bus Átha Cliath go láidir go bhfuil BusConnects ríthábhachtach ionas go mbeidh seirbhísí iompair phoiblí in ann freastal ar an mborradh atá ag teacht faoin éileamh ar sheirbhísí bus ardchaighdeáin. Trí dhíriú go teann tréan ar fheidhmíocht agus ar iontaofacht, leanfaidh Bus Átha Cliath ar aghaidh ag cur seirbhísí iontaofa, eispéireas ardchaighdeáin agus forbairtí nuálacha ar fáil dár gcustaiméirí agus ag léiriú an stádais atá againn mar cheannaire i réimse an iompair phoiblí.

Airgeadas agus rialachas

Fágann torthaí láidre airgeadais go bhfuil bunsraith stuama faoin gcuideachta, agus mar sin gur féidir le Bus Átha Cliath infheistíocht a dhéanamh i gcóras iompair phoiblí inbhuanaithe ar ardchaighdeán a fhorbairt do Bhaile Átha Cliath agus dul ag obair chuige sin. Ní mór dúinn brabús a dhéanamh lena chinntiú go mbeidh Bus Átha Cliath inmharthana feasta. Is maith mar a d'fheidhmigh an chuideachta in 2022: d'fhreastalaíomar ar ár gcustaiméirí agus ag an am céanna bhaineamar amach éifeachtúlacht costais agus luach ar airgead. Beidh na gnéithe sin ríthábhachtach chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán amach anseo.

Tá an bord fós tiomanta don chaighdeán is airde rialachais chorparáidigh chun rioscaí a bhainistiú agus chun nuálaíocht agus fás a spreagadh i mBus Átha Cliath. Dhíríomar go háirithe arís eile in 2022 ar a chinntiú go bhfuil bearta cuí i bhfeidhm ag an gcuideachta chun cloí leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016.

Ag freastal ar Bhaile Átha Cliath

Beidh a lán dúshlán le sárú ag Bus Átha Cliath arís in 2023, agus beidh a lán deiseanna móra le tapú freisin. Ina measc siúd, tá siad seo a leanas:

- ullmhú i gcomhair próiseas nua i ndáil le conradh dírdhámhachtana, agus rannpháirtíocht iomlán ann;
- leanúint ar aghaidh ag plé leis na geallsealbhóirí go léir chun cur arís eile leis an gcáil atá orainn mar chomhpháirtí sábháilte, iontaofa, atá in ann seirbhísí iompair ardchaighdeáin a sholáthar ar chostas iomaíoch;
- a bheith ag obair le geallsealbhóirí chun bearta a thabhairt isteach lena maolófar tionchar an bhrú tráchta; agus
- leanúint ar aghaidh ag laghdú astaíochtaí tríd an bhflít a leictriú.

Toisc go mbímid ag feidhmiú i dtimpeallacht atá lán-iomaíoch, tá meon dearfach ag Bus Átha Cliath i leith na mblianta atá le teacht agus i leith an chumais atá aige cur leis na seirbhísí poiblí agus na seirbhísí tráchtála. Cé go bhfuil go leor dúshlán romhainn, beidh ar chumas na cuideachta dul i ngleic le gach ceann acu lena chinntiú go mbeidh sí fós ina cuid lárnach den soláthar iompair phoiblí i mBaile Átha Cliath. Tá muinín iomlán agam féin agus ag an mbord go leanfaidh an chuideachta ar aghaidh ag fás agus ag forbairt agus go bhfágfaidh a cultúr agus a cuid luachanna, lena n-áirítear ár dtiomantas d'fheabhas leanúnach a chur ar an tseirbhís agus ar an eispéireas a chuirimid ar fáil dár gcustaiméirí gach lá, go mbeidh Bus Átha Cliath fós ag freastal go héifeachtach ar mhuintir na cathrach.

Foireann láidir

Agus muid ag machnamh ar an méid a baineadh amach anuraidh agus ar na dúshlán a bhí le sárú againn, ní mór aitheantas ar leith a thabhairt don mhéid a rannchuidíonn ár bhfostaithe linn agus iad ag obair chun seirbhísí ardchaighdeán a sholáthar do mhuintir Bhaile Átha Cliath. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghlacadh arís lenár bhfostaithe go léir as an ngairmiúlacht agus as an bhfuinneamh agus an dúthracht a bhíonn acu agus iad ag freastal ar ár gcustaiméirí agus á chinntiú go mbeidh Bus Átha Cliath fós ina chuid de shaol inbhuanaithe an phobail i mBaile Átha Cliath. Ar son an bhoird, ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil leis an bPríomhfheidhmeannach agus leis an bhFoireann Ard-Cheannaireachta as a ndúthracht agus as an obair chrua a rinne siad le linn 2022.

Thar ceann an bhoird, ba mhaith liom aitheantas a thabhairt freisin don chomhpháirtíocht dhearfach eadrainn féin agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair, agus muid ag obair ar mhaithe leis na cuspoirí atá againn araon i dtaobh cur le húsáid na seirbhísí iompair phoiblí agus iad a fheabhsú. Ba mhaith liom freisin mo bhuíochas a ghabháil leis an Aire Iompair, Eamon Ryan, TD, agus le hoifigigh a Roinne as ucht na tacaíochta a thug siad dúinn le linn 2022.

Ár gcustaiméirí

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis na custaiméirí go léir a thaistil linn le bliain anuas. Is ar na custaiméirí a dhírímid leis an obair go léir a dhéanann Bus Átha Cliath. Bímid seasta ag díriú ar aistir atá sábháilte, compordach agus éifeachtach a chur ar fáil do chustaiméirí. Bhí an t-éileamh ó chustaiméirí anuraidh ag druidim leis na leibhéil a bhíodh ann roimh COVID-19: bhain 457,000 duine leas as ár seirbhísí ar an meán ar ghnáthlá seachtaine.

Thug Bus Átha Cliath aghaidh ar roinnt dúshlán in 2022. D'fhág luas an mhéadaithe ar an ngréasán gur cuireadh brú mór ar an gcuideachta tráth a bhfuilimid ar ár ndícheall ag cur seirbhísí breise ar an mbóthar agus ár ngréasán seirbhísí ar conradh á rith againn freisin. Ina theannta sin, thosaigh Bus Átha Cliath, cosúil le go leor cuideachtaí eile, ag mothú tionchar an ardleibhéil iomaíochta sa mhargadh saothair. D'fhág sé sin nach raibh roinnt seirbhísí ag feidhmiú mar gheall ar ghanntanas tiománaithe. Tá roinnt céimeanna breise glactha ag an gcuideachta chun cur le líon na dtiománaithe agus tá ár bhfostaithe ag obair go crua chun íoslaghú a dhéanamh ar éifeacht na ndúshlán atá ann ó thaobh tiománaithe a earcú. In ainneoin na ndúshlán a bhí le sárú ag Bus Átha Cliath, chuireamar 96% dár seirbhísí ar fáil do chustaiméirí.

Cé go bhfuil dúshlán fós romhainn, ní mór dúinn a aithint go bhfuil ag éirí go maith, tríd is tríd, le Bus Átha Cliath. Le dhá bhliain anuas, is é Bus Átha Cliath an t-aon oibreoir iompair phoiblí a bhíonn ag feidhmiú de lá is d'oíche i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath, áit a bhfuil deich mbealach 24 uair an chloig á rith anois. In 2022, chuireamar leis na bealaí trí dhá chéim bhreise a chur i gcrích den tionscadal BusConnects agus muid ag díriú ar fheabhas a chur ar na seirbhísí a chuirimid ar fáil do mhuintir Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath. Ní thiocfaidh lagmhisneach orainn choíche agus muid ag freastal ar ár gcustaiméirí agus táimid ag breathnú romhainn go muiníneach.

Gary Owens
Cathaoirleach

Athbhreithniú ón bPríomhfheidhmeannach

“Sa ról atá againn mar sholáthraí seirbhísí bus, tá Bus Átha Cliath fite fuaite trí chreatlach shocheacnamaíoch Bhaile Átha Cliath”

Pobail agus daoine a nascadh trí sheirbhísí bus ardchaighdeán a sholáthar

Tá áthas orm Tuarascáil Bhliantúil an tsoláthraí iompair phoiblí is mó in Éirinn, Bus Átha Cliath, a chur i láthair. Le linn ár n-aistir in 2022, tá spriocanna socraithe againn, tá torthaí tomhaiste againn agus táimid ag tabhairt tuairisce anois ar an dul chun cinn atá déanta againn. Cé go sonraítear anseo cuid den dul chun cinn a rinneamar anuraidh, is eol dúinn go bhfuil tuilleadh fós le déanamh. Leanfaimid ar aghaidh ag lorg bealaí chun feidhmíocht agus iontaofacht seirbhíse a fheabhsú do chustaiméirí ar fud Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, agus ag cur i bhfeidhm príomhthionscadail Stáit ar nós BusConnects agus leictirí fhlít busanna na cathrach an tráth céanna.

Thosaigh mise le Bus Átha Cliath i mí na Nollag 2022, agus fonn orm an deis a thapú chun difríocht a dhéanamh agus bheith páirteach san fhoireann atá i gcroílár an aistir i dtreo príomhchathair níos fearr agus níos inbhuanaithe. Tá mé ar bís chun tabhairt faoin aistear atá amach romhainn agus is ugach dom é an méid atá bainte amach againn go dtí seo, cé go bhfuilim fós ag díriú go tréan ar na dúshláin atá romhainn.

Ó ceapadh mé, thug mé cuairt ar ár mór-ranna agus ár saoráidí oibriúcháin go léir ar fud na heagraíochta, áit ar chás mé le baill foirne thiomnaithe ardoilte a fhreastalaíonn ar ár gcustaiméirí. Tá sé d'ádh orm go bhfaighim tacaíocht ó Fhoireann Ard-Cheannaireachta láidir, a bhfuil cuid dá comhaltaí linn le fada an lá agus cuid eile acu, cosúil liom féin, díreach tagtha ag obair le Bus Átha Cliath. Táim thar a bheith buíoch as an obair chrua a dhéanann siad agus as an tacaíocht a thugann siad dom. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil freisin leis an gCathaoirleach agus le stiúrthóirí an bhoird as a dtiomantas, a scil agus as an maoirseacht chúramach a dhéanann siad ar Bhus Átha Cliath.

2022 – bliain ina raibh dúshláin le sárú againn agus ina ndearnamar éachtaí

Is tábhachtach an rud é súil siar a chaitheamh ar an mbliain atá díreach imithe thart, ós rud é nach mór dúinn tuiscint a bheith againn ar an am atá thart agus muid ag ullmhú don am atá romhainn. Níl aon dabht ach go raibh dúshláin le sárú ag Bus Átha Cliath agus gach oibreoir iompair phoiblí i ndáil le feidhmíocht agus le hiontaofacht na seirbhísí. D'eascair na dúshláin sin go príomha as margadh saothair an-iomaíoch a d'fhág go raibh sé deacair daoine a earcú sa chaoi is go bhféadfaí seirbhísí iontaofa a rith.

Is é an dea-scéal atá agam ná gur fhág na dúshláin sin gur cuireadh teachtaireacht thábhachtach ar ár súile dúinn. Má táimid chun na dúshláin atá roimh an ardchathair a shárú agus na deiseanna iomadúla a thapú – idir an t-athrú aeráide agus an brú tráchta – caithfidh bunghnéithe an tsoláthraí seirbhíse agus na hiontaofachta a bheith leagtha síos go daingean againn ar dtús. Bíonn ár gcustaiméirí ag súil leis sin agus éilíonn riachtanais gheilleagracha agus sochaíocha Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath é.

Agus aitheantas á thabhairt againn do na dúshláin a bhí ann le déanaí, is tábhachtach an rud é a aithint go bhfuil ag éirí go maith, tríd is tríd, le Bus Átha Cliath. Tá borradh tagtha arís faoin éileamh ó chustaiméirí agus rinneadh 121 milliún aistear custaiméara in 2022. Faoi láthair táimid ag iompar 457,000 custaiméir ar an meán in aghaidh an lae, ó Luan go hAoine, rud a chiallaíonn go bhfuil an t-éileamh ó chustaiméirí ag druidim le leibhéal na mblianta roimh COVID-19. Chomh maith leis sin, is é Bus Átha Cliath, a ritheann deich mbealach 24 uair an chloig, agus dhá bhealach a tugadh isteach in 2022 ina measc, an t-aon oibreoir a ritheann seirbhísí iompair phoiblí de lá agus d'óiche i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath.

Bhí ról lárnach ag an gcuideachta freisin maidir le cur i bhfeidhm dhá chéim eile d'athdhearadh an ghréasáin faoi thionscnamh BusConnects Bhaile Átha Cliath in 2022. Beidh cur i bhfeidhm BusConnects ríthábhachtach do Bhus Átha Cliath sna blianta atá romhainn agus beidh sé ríthábhachtach freisin chun sprioc na cuideachta a bhaint amach i dtaobh a bheidh ina rogha comhpháirtí soláthair ag an Stát. Táimid ag tnúth le cuidiú leis an Údarás Náisiúnta Iompair an tionscadal sin a thabhairt i gcrích.

Tá an inbhuanaitheacht fite fuaite i ngach rud a dhéanaimid

Tá sé blianta fada ó cuireadh tús le haistear Bhus Átha Cliath i leith na gníomhaíochta ar son na haeráide agus i leith na inbhuanaitheachta. Bhíomar ag obair i mbliana chun cur leis an uaimhian atá againn agus dlús a chur leis an dul chun cinn a dhéanaimid. In 2022 freisin cuireadh 47 feithicil hibrideach leis an bhflít agus táimid ag tnúth le busanna leictreacha a chur ar an mbóthar le linn 2023.

Anuraidh freisin, d'fhorbraíomar an chéad straitéis inbhuanaitheachta riamh de chuid na cuideachta, straitéis atá formheasta ag bord Bhus Átha Cliath anois. Tá ár straitéis inbhuanaitheachta ailínithe lenár gcuspóir lena chur ar ár gcumas dúinn dul chun cinn a dhéanamh le chéile ar mhaithe lenár ngeallsealbhóirí go léir.

Nuair a léiríonn gnólachtaí cosúil le Bus Átha Cliath ceannaireacht sa réimse sin, is mó an tionchar a bhíonn aige sin ná an gníomh féin. Bíonn sé le braistint sa teachtaireacht a chuirtear in iúl leis. Tá a fhios againn go léir nach gcuirfeadh stop leis an athrú aeráide de bharr gníomh nó dhó, nó fiú de bharr céad nó dhá chéad gníomh. Ní mór na milliúin gníomh a dhéanamh ar fud an domhain. Seans nach mbeidh ag aon ghníomh amháin ach tionchar fánach, ach má dhéantar na gníomhartha a charnadh is tréan an fórsa iad chun dul i dtreo domhan níos inbhuanaithe.

Bunaíodh Bus Átha Cliath sa bhliain 1987. Táimid ar an bhfód le tamall, agus le taithí tagann dearcadh agus fíis níos fairsinge ná na rudaí sonracha atá ag déanamh imní dúinn faoi láthair. Tuigimid gur bóthar fada atá romhainn. Tá a fhios againn, ionas go mairfidh gnóthas, go gcaithfidh cuspóir soiléir a bheith aige, rud atá le fáil sa luach a chruthaíonn sé do chách – custaiméirí, pobail, comhghleacaithe agus, níos tábhachtaí fós, don domhan thart orainn.

Bainistíocht stuama airgeadais

Ar ndóigh, ní fhéadfaí an dul chun cinn sin a dhéanamh gan cur chuige stuama a ghlacadh maidir le bainistíocht airgeadais. In ainneoin an tionchair atá ag COVID-19 ar an ngeilleagar go fóill agus in ainneoin an timpeallacht oibriúcháin a bheith ag síorathrú, tá dul chun cinn mór déanta againn maidir le staid airgeadais Bhus Átha Cliath a chosaint agus a fheabhsú. Ba mhaith liom an deis seo a thapú chun buíochas a ghabháil leis an Údarás Náisiúnta Iompair, leis an Aire Iompair, Eamon Ryan TD, agus leis an Rialtas as a dtacaíocht leanúnach le 12 mhí anuas.

Spléachadh chun cinn

Ní féidir athrú a sheachaint ach braitheann an dul chun cinn ar an bhfreagra a thugaimid ar an athrú sin. Is fíor an méid sin go háirithe i saol an iompair phoiblí. Tá deiseanna le tapú i láthair na huaire, i gcás Bhus Átha Cliath agus i gcás an mhargaidh iompair phoiblí i gcoitinne. Mar sin, i ndomhan atá seasta ag athrú, ní mór dúinn machnamh agus pleanáil fhadtéarmach a dhéanamh.

Cé nach bhfuil léargas soiléir ag aon duine againn ar an am atá le teacht, fágann an obair agus an dul chun cinn atá déanta againn i mbliana go bhfuil muinín agam go bhfuilimid ar an mbóthar ceart chun fás inbhuanaithe a bhaint amach sna blianta atá romhainn. Ag obair as lámha a chéile dúinn, cuirfidh leis an rath a bhí orainn le bliain anuas, coinneoidh an seasamh atá againn, comhlíonfaimid ár dtosaíochtaí straitéiseacha agus, ar an gcaoi sin, cuirfidh dlús leis an dul chun cinn le linn 2023. Thar aon ní eile, bainfidh an leas is fearr as na buanna uathúla atá ag foireann thiomanta Bhus Átha Cliath a fhreastalaíonn ar ár gcustaiméirí agus ar phobail ar fud Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath.

Billy Hann
Príomhfheidhmeannach

Cultúr Sábháilteachta

Tá Bus Átha Cliath lántiomanta do chomhlíonadh fhorálacha an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005, agus do chomhlíonadh na rialachán náisiúnta eile go léir agus na rialachán go léir de chuid an Aontais Eorpaigh. Tá Córas Bainistíochta Sábháilteachta Bhus Átha Cliath deimhnithe i leith an chaighdeán is déanaí – ISO 45001 – de chuid Eagraíocht Idirnáisiúnta na gCaighdeán agus is ar an gcaighdeán sin atá an bhainistíocht sábháilteachta bunaithe sa chuideachta.

Mar chuid de chlár bainistíochta comhlíontachta na cuideachta, rinne an tÚdarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann (NSAI) iniúchadh orainn lena chinntiú go raibh na ceanglais go léir a leagtar amach sa chóras bainistíochta sábháilteachta i bhfeidhm agus go raibh siad ag obair go héifeachtach. Le hathoscailt na mórshochaí tar éis COVID-19, díriodh aird ar leith ar bhainistíocht sábháilteachta de bharr brú tráchta méadaithe agus de bharr breis custaiméirí a bheith againn. Leanadh leis an oiliúint sábháilteachta ar feadh na paidéime agus tá béim mhór fós á leagan ar an tsábháilteacht i ngach cleachtas oibre laistigh de Bhus Átha Cliath. Leanadh le hoiliúint a chur ar thiománaithe nua in ionad oiliúna na cuideachta, atá deimhnithe ag an Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre.

Chuir Bus Átha Cliath roinnt príomhthionscnaimh shábháilteachta i bhfeidhm in 2022.

Tástáil Randamach i gcomhair Drugaí agus Alcóil in 2022 ar na fostaithe agus na conraitheoirí go léir

Cuireadh i bhfeidhm an beartas seo chun cur le sábháilteacht na bhfostaithe agus na gcustaiméirí, trí mheon dearfach freagrach a léiriú i leith fadhbanna alcóil agus drugaí. Mar chuid de na seónna bóthair forfheidhmithe, músclaíodh feasacht freisin ar na rioscaí a bhaineann le húsáid alcóil nó drugaí agus leagadh amach na tacaíochtaí atá ar fáil d'fhostaithe a bhféadfadh fadhbanna a bheith acu le halcól agus drugaí.

Féachaint le feabhas a chur ar an bhflít, agus aird ar theicneolaíocht nua agus teicneolaíocht atá ar na bacáin maidir le feithiclí, agus ar athruithe ar ionchas na gcustaiméirí

Rinneadh roinnt feabhsuithe ar an bhflít a athbhreithniú agus a chur i bhfeidhm chun cur arís eile le sábháilteacht na bhfostaithe agus na gcustaiméirí. Rinneadh athbhreithniú air sin i bhfóram inmheánach choiste dearaidh bus na cuideachta. Tá athruithe seachtracha déanta ar fheithiclí chun cur leis an gcosaint d'úsáideoirí soghonta agus daoine eile a úsáideann na bóithre. Tá athruithe curtha i bhfeidhm istigh sna feithiclí freisin chun feabhas a chur ar eispéreas agus sábháilteacht na gcustaiméirí. Le tabhairt isteach feithiclí hibrideacha ísealtorainn, cuireadh i bhfeidhm Córas Foláirimh Feithicle (AVAS) ar fheithiclí hibrideacha/leictreacha chun úsáideoirí eile bóithre agus coisithe a chur ar an airdeall go bhfuil bus gar dóibh.

Roinnt feachtais feasachta sábháilteachta spriocdhírthe a chur chun feidhme mar aon le straitéis sláinte agus folláine

Forbraíodh straitéis mharthanach sláinte agus folláine atá dírithe ar mheabhairshláinte agus sláinte coirp na bhfostaithe. Is é is aidhm don straitéis sin treoir a sholáthar i leith beartais agus tionscnaimh san ionad oibre a chuirfidh ar a gcumas do na fostaithe cur leis an smacht atá acu ar a sláinte, a sláinte a fheabhsú, agus a bheith ag obair i dtimpeallacht shábháilte shláintiúil. Trí aiseolas díreach ó fhostaithe, tá roinnt gníomhaíochtaí agus deiseanna sainaitheanta ag an gcuideachta chun tacú le sláinte agus folláine agus déanfar iadsan a leabú i gcultúr Bhus Átha Cliath. Cuirfear an straitéis sin i bhfeidhm thar thréimhse trí bliana ó 2023 go 2025 chun treo agus fis straitéiseach fhoriomlán na cuideachta a ailíniú agus a chomhlánú.

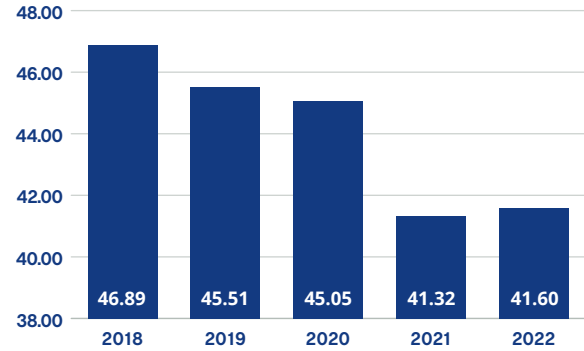
Cúrsaí Comhshaoil

Ár Lorg

Flít iomlán L/100Km

2018	46.89
2019	45.51
2020	45.05
2021	41.32
2022	41.60

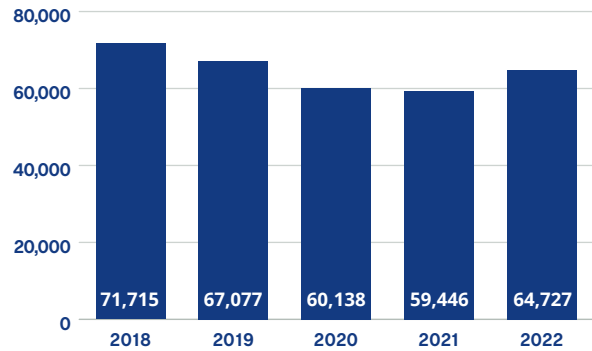
Flít iomlán L / 100Km

Astaíochtaí ón bhFlít amháin
Astaíochtaí CO₂ (Tona)

2018	71,715
2019	67,077
2020	60,138
2021	59,446
2022	64,727

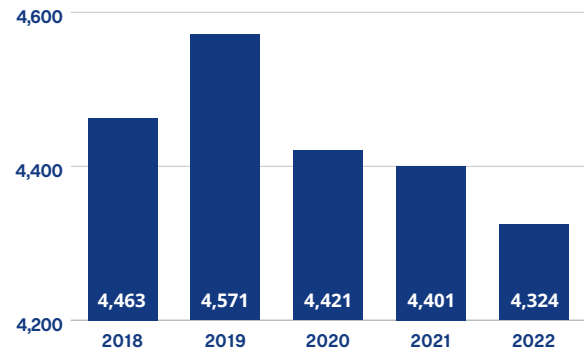
Astaíochtaí ón bhFlít amháin Astaíochtaí CO₂ (Tona)

Saoráidí Amháin
Leictreachas (kWh)

2018	4,462,532
2019	4,571,434
2020	4,420,875
2021	4,400,531
2022	4,324,228

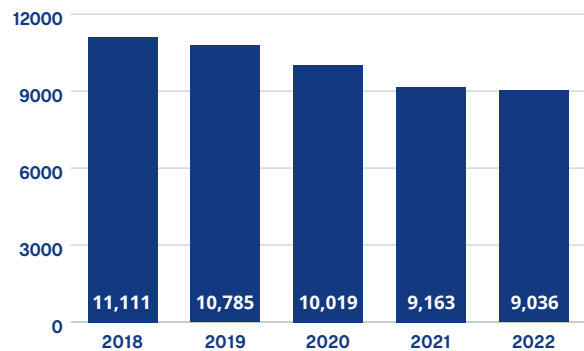
Saoráidí Amháin Leictreachas (kWh)

Saoráidí Amháin Gás (kWh)

2018	11,111,298
2019	10,785,221
2020	10,019,336
2021	9,162,729
2022	9,036,314

Saoráidí Amháin Gás (kWh)

Tá Bus Átha Cliath ina chuid dhílis den réiteach chun cuidiú linn Éire níos inbhuanaithe a chothú trí aistriú córa iompair agus trí bheith ina ghnó freagrach ar fud ár n-oibríochtaí uile in eagraíocht a bheidh níos glaine, níos glaise agus nach mbeidh astaíochtaí á sceitheadh aici ar an nglanleibhéal.

Tá ár gcórais bainistíochta fuinnimh agus comhshaoil, atá deimhnithe ag ISO, ina mbonn agus ina dtaca ag ár dtiomantas maidir le hinbhuanaitheacht a fheabhsú ar fud ár ngréasáin, ár n-iostaí agus ár n-oifigí tacaíochta. Cinntítear leo freisin go ndéanaimid an dul chun cinn a thomhas agus a thuairisciú ar bhealach trédhearcach, fiúntach. Chun ár lorg foriomlán a fheabhsú tuilleadh, tá straitéis inbhuanaitheachta fhoirmiúil á cur chun feidhme ag Bus Átha Cliath faoi láthair.

Sular forbraíodh an straitéis, rinneadh atheagrú mór ar an Rannóg Comhshaoil, Sláinte agus Sábháilteachta in 2021 lena chinntiú go mbeadh ár ndóthain acmhainní againn chun forbairt agus cur chun feidhme na straitéise a éascú. D'fhág an t-atheagrú, atá críochnaithe anois, gur feabhsaíodh an leibhéal saineolais sa Rannóg sin chun tacú le gach feidhm laistigh den chuideachta. Beidh sé sin ina bhuntáiste dúinn agus muid ag glacadh cur chuige níos fairsinge i leith réimse na hinbhuanaitheachta i mBus Átha Cliath.

Áirítear leis an dul chun cinn a rinneadh in 2022 an méid seo a leanas:

- 152,000 carr bainte den bhóthar gach lá;
- feabhas 23.5% ar éifeachtúlacht breosla i gcomparáid le bonnlíne na bliana 2008;
- laghdú 34.6% ar astaíochtaí CO₂ i gcomparáid le bonnlíne na bliana 2008;

- innill Euro 6 (astaíochtaí níos ísle) atá in 60% dár bhflít feithiclí anois;
- cuireadh 47 bus hibrídeach díosail ar an mbóthar;
- tá sé 58% níos saoire taisteal ar bhus ná i gcarr, rud a fhágann go dtéann iompar poiblí chun tairbhe do phóca agus an phláinéid;
- baineadh amach deimhniú bainistíochta comhshaoil ISO 14001;
- rinneadh Straitéis Inbhuanaitheachta Bhus Átha Cliath a fhorbairt agus a fhorfheas;
- bhíodas ag obair le cuideachtaí oibríochta eile CIÉ agus le ceanncheathrú CIÉ chun seirbhísí comhairleacha a fhostú le tacú le tuairisciú faoi Thacsanomaíocht an Aontais Eorpaigh, agus é i gceist tuairisciú go deonach faoin Tacsanomaíocht sin i ndáil leis an gcéad dá chritéar (maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú don athrú aeráide);
- cuireadh i bhfeidhm córas bailithe uisce báistí i gCnoc an tSamhraidh, le tacaíocht ó Chiste Inbhuanaitheachta CIÉ;
- rinneadh claífort bláthanna fiáine in iosta na Cloiche Leithne, le tacaíocht ó Chiste Inbhuanaitheachta CIÉ; agus
- cuireadh i bhfeidhm réimsí bithéagsúlachta/folláine in iostaí, le tacaíocht ó Chiste Inbhuanaitheachta CIÉ.

D'ídiomar 283,097 MWh fuinnimh in 2022, mar seo a leanas:

- díosal don fhlít busanna 269,737 MWh;
- leictreachas 4,324 MWh; agus
- gás nádúrtha 9,036 MWh.

I gcomhréir leis na spriocanna nua a leagtar amach faoin gClár Rialtais agus faoin bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2021, tá sé geallta ag Bus Átha Cliath ár n-astaíochtaí Gás Ceaptha Teasa a laghdú 51% faoi 2030 agus tá sé geallta aige freisin go mbeimid saor ó astaíochtaí ar an nglanleibhéal faoi 2050. Sa Treoir ón Aontas Eorpach maidir le Feithiclí Glana, leagtar amach spriocanna do fhlíteanna feithiclí tromshaothair san earnáil phoiblí agus, faoin treoir sin, táimid ag obair chun astaíochtaí ísle a bheith ag 45% de na feithiclí sa fhlít nó iad a bheith saor ó astaíochtaí faoi 2026, agus é sin a bheith amhlaidh i gcás 65% de na feithiclí faoi 2030. Tá sé beartaithe ag an Údarás Náisiúnta Iompair an flít iomlán busanna uirbeacha a leictriú faoi 2035 chun cabhrú linn na spriocanna sin a bhaint amach.

Chun na spriocanna sin a bhaint amach agus tógáil ar an dul chun cinn atá déanta againn, áirítear ar ár bpleananna i gcomhair 2023:

- feithiclí ceallra-leictreacha a fháil ag tosú sa tríú ráithe de 2023;
- leanúint leis an bpleanáil i gcomhar leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus ESB Networks maidir le bonneagar luchtaithe d'fheithiclí ceallra-leictreacha i ngach iosta;
- leanúint ar aghaidh ag déanamh ailíniú ar thosaíochtaí agus tionscadail chun leas a bhaint as Ciste Inbhuanaitheachta CIÉ;
- bonneagar luchtaithe a sholáthar do bhusanna lánleictreacha ag dhá láthair;
- an córas bailithe uisce báistí a chur i bhfeidhm in iostaí eile;
- leanúint ar aghaidh le feachtais maidir le feasacht ó thaobh fuinnimh de;
- naoi gcinn lárnaigh de Spriocanna na Náisiún Aontaithe um Fhorbairt Inbhuanaithe a chur chun feidhme;
- oiliúint maidir le 'Pas Inbhuanaitheachta' a chur ar fáil, chun tacú le gach fostaí ar gach leibhéal teacht ar thuiscint ar an ról ríthábhachtach a bheidh ag a ngníomhartha ar son na hinbhuanaitheachta agus muid ag dul i ngleic leis an athrú aeráide;
- limistéir bhithéagsúlacht/folláine a leathnú chuig láithreacha eile;
- staidéar féidearthachta chun foirgnimh ag gach láthair a mheasúnú i leith éifeachtúlacht fuinnimh agus chun spriocanna na bliana 2030 a bhaint amach;
- leanúint ar aghaidh ag obair le conraitheoirí chun dramhail ar an láthair a laghdú;
- clár méadraithe chliste a chur i bhfeidhm don leictreachas, don ghás agus don uisce;
- iarfheistiú a dhéanamh ar sheansoilse;
- straitéis maidir le Rialachas Sóisialta Comhshaoil a chur chun feidhme ar fud na cuideachta; agus
- an beartas soláthair inbhuanaithe a thabhairt cothrom le dáta ionas go mbeidh sé ag teacht leis na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe agus leis na treoirlínte maidir le Soláthar Poiblí Glas.

Seirbhísí Bus ar Ardchaighdeán a Sholáthar do Mhuintir Bhaile Átha Cliath

Ba bhliain téarnaimh í 2022 do Bhus Átha Cliath, tar éis COVID-19 agus na mbabhtáí dianghlasála náisiúnta agus áitiúla agus na srianta taistil a bhí ag gabháil leo.

Tháinig méadú tapa ar líon na gcustaiméirí de réir mar a tosaíodh arís ar ghníomhaíochtaí gnó agus fóillíochta agus de réir mar a thosaigh daoine ag taisteal arís. Díol suntais is ea an méadú a tháinig ar an taisteal ag an deireadh seachtaine agus le linn uaireanta seachbhuaice i gcomparáid le hamanna eile, á spreagadh ag seirbhísí méadaithe ag na hamanna sin.

Mheall an táille TFI 90 nóiméad a tugadh isteach i rith na bliana ár gcustaiméirí agus thug sí an deis dóibh aistir a dhéanamh laistigh de 90 nóiméad ar tháille amháin, fiú ar fud córacha eile iompair.

Bhí dúshlán mhóra le sárú ag an gcuideachta in 2022 agus í ag iarraidh gréasán leathnaithe seirbhísí a chur i bhfeidhm faoin tionscadal BusConnects. Cé gur chuir an chuideachta roinnt feachtais earcaíochta i bhfeidhm, agus gur chuir sí fáilte roimh bhreis is 300 tiománaí chuig an gcuideachta, níor leor an líon sin chun freastal ar an méadú ar líon na seirbhísí. Leanfaidh an chuideachta ar aghaidh ag tabhairt aghaidh ar an bhfadhb sin in 2023 agus tá sí dírithe ar sheirbhísí a sholáthar dár gcustaiméir de réir ár n-oibleagáidí conarthacha.

Tá cur i bhfeidhm raon mórthionscadal, faoina dtugtar tosaíocht don iompar poiblí, i gcroílár na hiarrachta féachaint chuig go mbeidh Baile Átha Cliath níos inbhuanaithe. Ba é an dúshlán oibriúcháin ba mhó a bhí romhainn in 2022 ná BusConnects a chur i bhfeidhm i gcomhpháirtíocht leis an Údarás Náisiúnta Iompair. Tá an tsraith tionscadal sin, a chosnóidh €2 bhilliún, ina gné lárnach de bheartas an Rialtais seirbhísí iompair poiblí a fheabhsú agus aghaidh a thabhairt ar an athrú aeráide i mBaile Átha Cliath agus i gcathracha eile ar fud na hÉireann. Cuimsítear le BusConnects sraith naoi dtionscadal idirghaolmhara agus is iad an dá phríomhthionscadal ná Athdhearadh an Ghréasáin (na bealaí bus) agus Croí-Chonair Bhus (an bonneagar ar an láthair).

Tá BusConnects san áireamh sna straitéisí beartais Rialtais seo a leanas:

- an Plean Forbartha Náisiúnta 2018-2027;
- an Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2021; agus
- Ár dTodhchaí le Chéile – Clár an Rialtais 2020-2025.

Tá gealltanas tugtha infheistíocht breis is €2 bhilliún a dhéanamh sa chóras busanna uirbeacha agus cuirimid fáilte mhór roimh an infheistíocht sin. Beidh an bus uirbeach fós ar an gcóir iompair poiblí inbhuanaithe is tábhachtaí i mBaile Átha Cliath ar feadh i bhfad, tráth a bhfuil an chathair ag méadú go tréan. Fágfaidh BusConnects go mbeidh deis le tapú cur le hiontaofacht na seirbhísí, gearradh siar ar an achar ama a thógann aistir, agus eispéireas na gcustaiméirí a fheabhsú tuilleadh.

D'éirigh go hiontach le seoladh Chéimeanna 1 agus 2 in 2021, agus seoladh Céim 3 (an Cuarbhealach Thuaidh) de BusConnects i mBealtaine 2022 in Iosta Bhaile Anraí agus tugadh isteach bealach nua N4, idir Ionad Siopadóireachta Bhaile Bhlainséir i mBaile Átha Cliath Thiar agus Sráidbhaile an Iosta (Ceantar na nDugaí – O2 Arena) trí Ascaill Uí Choileáin (DCU). Cuireadh le líon agus minicíocht na seirbhísí dá bharr sin, go háirithe ag uaireanta seachbhuaice agus ag an deireadh seachtaine, i gceantar Oirthuaisceart Bhaile Átha Cliath. Bhí na torthaí seo a leanas ar an mbealach nua sin:

- seirbhís ardmhinicíochta gach 10 nóiméad;
- Cuarbhealach 24 uair an chloig;
- méadú 100% ar líon na gciliméadar a clúdaíodh;
- idirmhalartú ardmhinicíochta le seacht gconair de chuid BusConnects, idir chinn atá i bhfeidhm cheana agus chinn atá ar na bacáin; agus
- rochtain níos fearr ar áiseanna fostaíochta/oideachais/leighis/fóillíochta.

Seoladh Céim 4 (Conair G) de BusConnects i mí Dheireadh Fómhair 2022, agus cuireadh bealaí G1 (Luas na Bó Deirge go Ceantar na nDugaí), G2 (Ionad Siopadóireachta Ghleann na Life go Ceantar na nDugaí) agus bealach 60 in ionad an 70/79a agus na céime thiar de bhealach 40. Tháinig méadú 22% ar líon na n-aistear a bhí ag rith as Iosta Bhóthar Conyngham agus clúdaíodh 25% ciliméadar breise gach seachtain. D'fhág sé sin go raibh gá le méadú 25% ar líon na dtiománaithe ar dualgas agus ar líon na mbusanna.

Is seirbhís 24 uair an chloig í Conair G a chuireann go mór leis an nascacht mar go dtrasnaíonn na bealaí seacht gconair eile chomh maith le cúig chuarsheirbhís. Bhí gá le méadú mór ar acmhainní Bhus Átha Cliath le tabhairt isteach an dá chéim sin, idir thiománaithe, innealtóirí agus feithiclí nua.

Nuair a bheidh sé i bhfeidhm go hiomlán, beidh BusConnects thar a bheith nuálach agus spreagfaidh sé borradh faoin ngeilleagar agus faoin ngníomhaíocht ar son na haeráide. Bhí príomhról riamh ag an iompar poiblí sa tsoghluaisteacht shóisialta agus anois i gcúinsí neamhghnácha ár linne is tábhachtaí ná riamh é cuidiú le téarnamh geilleagrach a chumasú trí rochtain shábháilte a sholáthar ar an obair, ar oideachas, ar ionaid mhiondíola agus ar chaitheamh aimsire. Tá téarnamh gasta tagtha ar an éileamh anois de bharr deireadh a bheith curtha le srianta COVID-19. Is maith an riocht ina rabhamar roimh phaindéim COVID-19, agus ghníomhaíomar go cinntitheach i rith na géarchéime seo. Agus muid seasta ag díriú ar shármhaitheas oibriúcháin, is maith an bhail atá orainn chun leanúint ar aghaidh ag freastal ar ár gcustaiméirí in 2023, mar phríomhoibreoir na seirbhísí iompair poiblí in Éirinn.

Aistir a rinne custaiméirí ó 2018 go 2022

An Conradh Dírdhámhachtana

Dhámh an tÚdarás Náisiúnta Iompair Conradh Dírdhámhachtana ar Bhus Átha Cliath i gcomhréir leis an reachtaíocht Eorpach agus le reachtaíocht na tíre seo. Clúdaíonn an conradh sin feidhmiú bealaí ar fud Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath agus is é príomhfhoinsé ioncaim Bhus Átha Cliath é. Tháinig sé i bhfeidhm an 1 Nollaig 2019, agus clúdaíonn sé tréimhse cúig bliana.

Sainítear feidhmíocht an chonartha go príomha trí roinnt príomhtháscairí feidhmíochta arna leagan síos ag an údarás. Clúdaítear leo sin gach gné d'oibriú agus soláthar seirbhíse agus áirítear leo sásraí i leith pionós agus dreasachtaí ag brath ar fheidhmíocht i gcoinne sprice.

Go hachomair, cuimsítear leis na príomhspricanna poncúlacht, iontaofacht, líon na gciliméadar a oibrítear i gcomparáid leis an sceideal, chomh maith le raon ceanglas a bhaineann le rúnspadóirí agus sonraí. An conradh atá i bhfeidhm faoi láthair, tá sé bunaithe ar chonarthaí roimhe seo ach tá ceanglais feidhmíochta níos déine i gceist leis agus díreann níos mó ar chaighdeán an tsoláthair seirbhíse.

Thángamar chugainn féin in 2022 ó chuid mhór de thionchair COVID-19, agus bhí líon na n-aistear a rinne custaiméirí ag druidim leis na leibhéil a bhíodh ann roimh an bpaindéim faoin ráithe dheireanach de 2022. Léiríonn patrúin taistil tar éis COVID-19 iompraíocht athraithe i dtaobh obair a dhéanamh ón mbaile agus breis taistil ag an deireadh seachtaine. Mar gheall air sin, agus mar gheall ar dhrochbhrú tráchta, bhí éagsúlachtaí móra i gceist sna dálaí oibriúcháin a bhí ag ár seirbhísí.

Chomh maith le seirbhísí a bhainistíú i gcúinsí deacra, i gcomhpháirtíocht leis an Údarás Náisiúnta Iompair, d'éirigh le Bus Átha Cliath céimeanna breise den tionscadal BusConnects a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear tuilleadh seirbhísí 24 uair a thabhairt isteach chun cabhrú leis an ngeilleagar oíche a chothú ar fud na cathrach.

Bhí dúshlán earcaíochta le sárú ag Bus Átha Cliath, mar aon le hoibreoírí iompair agus tionscail eile, le linn 2022. A bhfuil le mórfheachtas earcaíochta, áfach, mealladh breis iarratas agus cuireadh tuilleadh spéise sna poist agus muid ag teannadh le deireadh 2022, agus táimid ag súil le cuid mhaith daoine a earcú in 2023.

Lean Bus Átha Cliath ar aghaidh ag comhlíonadh phríomhcheanglais an chonartha. Ar an drochuair, bhí tionchar ag an timpeallacht oibriúcháin dhúshlánach athraitheach, chomh maith leis na dúshlán earcaíochta, ar sholáthar seirbhíse ar fud an ghréasáin.

Tá bainistíocht pionós agus bainistíocht feidhmíochta fós ina ngnéithe tosaíochta ó thaobh seirbhísí a sholáthar do chustaiméirí agus ceanglais an chonartha a chomhlíonadh.

Ár bPobal

Rannpháirtíocht sa Phobal

Tá Bus Átha Cliath meáite ar luach sóisialta a chothú sna pobail ar cúis bhróid againn é freastal orthu. Tá an méid sin le feiceáil inár dTionscnamh Meoin Pobail, a bhfuil sé ina aidhm leis feabhas a chur ar shaol na ndaoine sna pobail ina bhfeidhmíonn ár seirbhísí, agus tacú leo.

Cuimsítear leis an tionscnamh sin na réimsí seo a leanas:

- na Gradaim Meoin Pobail;
- Clár Oideachais na Scoileanna; agus
- tacaíocht d'imeachtaí áitiúla agus d'imeachtaí cultúir.

Bhí tionchar ag COVID-19 ar na Tionscnaimh Meoin Pobail ach cuireadh tús arís in 2022 leis na Gradaim Meoin Pobail agus leis an gClár Oideachais Scoileanna, clár a chabhraíonn le pobail a choinneáil sábháilte trí oideachas a chur ar shaoránaigh óga faoin tábhacht a bhaineann le meas a bheith acu ar sheirbhísí iompair phoiblí. Ar an drochuair, de dheasca na paindéime, ba i mí na Samhna 2022 a fógraíodh buaiteoirí na nGradam Meoin Pobail 2021. Bronnadh deontas €1,000, €2,000, nó €5,000 ar 65 grúpa pobail agus grúpa deonach a bhíonn ag feidhmiú i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath. Leis na gradaim sin, cuirtear airgead a bhfuil géarghá leis ar fáil do ghrúpaí ionas gur féidir leo leanúint ar aghaidh ag tairiscint seirbhísí rithábhachtacha agus meon pobail a chothú.

Is é éiteas an chláir sin tacú lenár gcustaiméirí, lenár gcomhghleacaithe agus lenár ngeallsealbhóirí, agus muid ag obair chun comhpháirtíochtaí straitéiseacha a fhorbairt sna pobail ina mbímid ag obair.

Bród agus LGBT Ireland

Thugamar faoi chomhpháirtíocht nua rannpháirtíochta sa phobal le LGBT Ireland le haghaidh na féile Bród 2022, mar chuid dár dtacaíocht leanúnach don phobal LADTAI+ agus d'fhostaithe LADTAI+. Is eagraíocht náisiúnta í LGBT Ireland a chuireann seirbhísí tacaíochta ar fáil do dhaoine Leispiacha, Aeracha, Déghnéasacha agus Trasinscneacha ar fud na tíre agus a dhéanann obair éifeachtúil le gach duine den phobal LADTAI+, go háirithe iad siúd ó ghrúpaí mionlaigh, lena n-áirítear Lucht Siúil, Dídeanaithe agus Lucht Iarrtha Tearmainn LADTAI+.

Bhí Bus Átha Cliath agus LGBT Ireland ag obair i gcomhpháirtíocht don fheachtas 'By My Side This Pride', faoina díriodh aird ar dhaoine agus eagraíochtaí a thacaíonn leis an bpobal LADTAI+. Dhírigh an feachtas aird ar ghrúpa ilghnéitheach ina raibh ceathrar den phobal

LADTAI+, agus fostaithe de chuid Bhus Átha Cliath ina measc mar aon le daoine a bhaineann leas as seirbhísí LGBT Ireland.

An Oíche Chultúir

Is cúis bhróid againn é tacú le tionscnaimh agus imeachtaí cultúir ar fud na cathrach. Thairis sin, fágann sé an deis againn cuidiú le tionscnaimh a théann chun tairbhe na bpobal áitiúil agus dul ag obair i gcomhpháirt leo. I mí Mheán Fómhair 2022, chuir Bus Átha Cliath busanna don Oíche Chultúir ar fáil saor in aisce ar thrí bhealach bus oiriúnaithe, mar chuid den ról atá againn mar chomhpháirtí iompair oifigiúil na hócáide. Le linn na hOíche Chultúir nasctar muintir Bhaile Átha Cliath le gníomhaíochtaí cultúrtha ina gceantair féin: cuireadh breis is 380 imeacht saor in aisce ar siúl, ar líne agus san fhíorshaol, ag breis is 300 ionad ar fud na cathrach agus an chontae. Chun siamsaíocht a chur ar fáil do chuariteoirí, d'óstáil Bus Átha Cliath roinnt preabléiríthe ar bhusanna ag cinn scribe chultúrtha ar fud na cathrach.

Inrochtaineacht

Bíonn Bus Átha Cliath ag obair chun cineál iompair atá slán sábháilte agus inbhuanaithe a sholáthar lena nasctar daoine agus pobail ar fud Bhaile Átha Cliath, ag cur ar a gcumas do dhaoine saol fóna a chaitheamh. Tá Bus Átha Cliath meáite ar fheabhas a chur ar eispéireas an aistir dár gcustaiméirí atá faoi mhíchumas agus a bhfuil lagú gluaisteachta orthu. Tá an flit feithiclí atá againn lán-inrochtana agus tá spás amháin do chathaoir rothaí ar gach bus agus spás do chathaoir rothaí agus do bhugaí ar 88% de na busanna. Tá faisnéis chlosamhairc faoi na stadanna ar fáil ar gach bus dár gcuid.

Bhí an Scéim Cúnaimh Taistil faoi lánseol in 2022 agus tá tábhacht ar leith leis an scéim sin mar chuid den tionscadal BusConnects chun cabhrú le custaiméirí bealaí nua a fhoghlaim agus athruithe ar bhealaí atá ann cheana a thuiscint. Cuireadh 1,782 babhta cúnaimh ar fáil faoin scéim in 2022: 311 babhta do dhaoine a bhfuil fadhbanna céadfacha acu, 942 do dhaoine a bhfuil deacrachtaí foghlama acu agus 529 do dhaoine a bhfuil fadhbanna luaineachta acu. Ina theannta sin, rinneamar 58 cur i láthair faoi thaisteal sábháilte d'eagraíochtaí daoine faoi mhíchumas agus grúpaí daoine scothaosta agus thugamar bus amach chuig aonaid mhíchumais agus scoileanna ionas go bhféadfadh daoine foghlaim conas an bus a úsáid agus a bheith ar a gcompord á dhéanamh sin i dtimpeallacht a raibh cleachtadh acu uirthi.

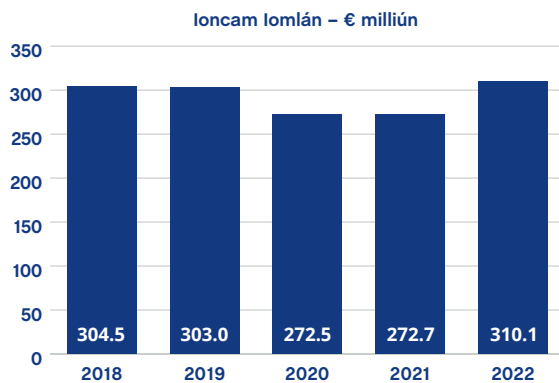

Ar bhFeidhmíocht

Rinne an chuideachta barrachas €0.4 milliún tar éis míreanna eisceachtúla. Áirítear leis sin brabús €0.2 milliún ar sheirbhísí Dírdhámhachtana na hOibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP) agus ar sheirbhísí eile OSP. Ina theannta sin, rinne na Seirbhísí Tráchtála brabús €0.2 milliún. Ar an iomlán, thuairiscigh an chuideachta TRÚDA (Tuilleamh roimh Ús, Cánacha, Dímhéas agus Amúchadh) (€0.2) milliún i gcomparáid le TRÚCDA €1.9 milliún in 2021.

Tá méadú tagtha ar an gcostas oibriúcháin iomlán ó €270.8 milliún in 2021 go €310.3 milliún in 2022, sin glanméadú €39.5 milliún. Baineann an chuid is mó de na costais bhreise sin leis an méadú ar sheirbhísí do chustaiméirí de bharr an tionscadail BusConnects agus cur i bhfeidhm an chomhaontaithe pá a rinneadh le déanaí.

Fágann seirbhísí breise go bhfuil gá le caiteachas breise, go háirithe i ndáil le tiománaithe, breosla agus cothabháil. D'fhág an t-ardú a tháinig ar phraghsanna fuinnimh in 2022 freisin gur tháinig méadú mór ar chostas leictreachais agus gáis an bhliain sin. Léirítear sa chaiteachas freisin airgead a sábháladh de bharr leasuithe ar sheirbhísí chomh maith le héifeachtúlacht costais eile a bhain an chuideachta amach i réimsí éagsúla in 2022.

Toradh Oibriúcháin agus Staid Airgeadais OSP

Lean Bus Átha Cliath ar aghaidh ag cur seirbhísí OSP ar an mbóthar i gcomhréir leis an gConradh Dírdhámhachtana le linn 2022. Feidhmíonn an chuideachta faoi chonradh ollchostais agus rinneadh lánchistiú uirthi faoin gconradh OSP.

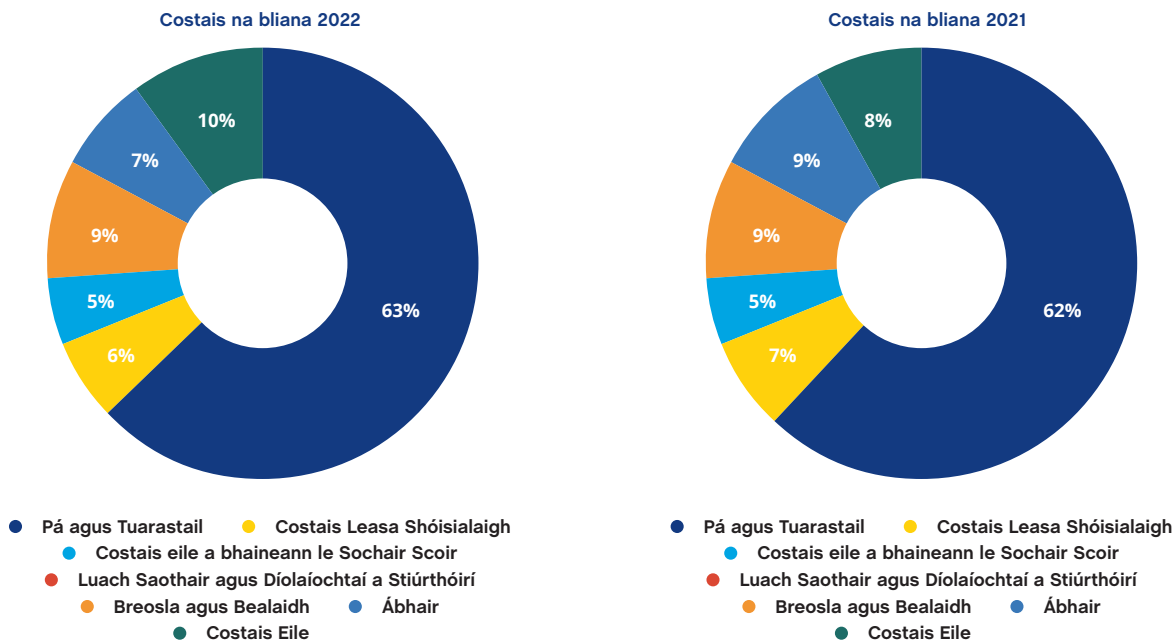
Thuill an chuideachta brabús réasúnta ar sheirbhísí OSP ach laghdaiodh é de bharr na n-asbhaintí i leith na feidhmíochta faoin gconradh dírdhámhachtana.

Léiríonn na hasbhaintí feidhmíochta faoin gconradh na dúshláin atá roimh an gcuideachta i dtaobh feidhmíocht agus iontaofacht na seirbhísí. Bhí drochthionchar go háirithe ag dúshláin maidir le hearcú tiománaithe – in ainneoin gur earcaíodh breis agus 300 tiománaí agus gur díriodh go tréan ar earcú tiománaithe i rith na bliana – ar na leibhéil seirbhíse a soláthraíodh do chustaiméirí in 2022.

Tháinig méadú mór ar líon na n-aistear a rinne custaiméirí i rith na bliana agus faoi dheireadh 2022 bhí an líon aistear ag druidim leis na leibhéil a bhíodh ann roimh COVID-19. Ina theannta sin, chuir Bus Átha Cliath i bhfeidhm dhá chéim eile de Ghréasán BusConnects, rud a chur le líon na seirbhísí do chustaiméirí.

Aithníonn na geallsealbhóirí go léir go mbaineann an-tábhacht le barrachas réasúnta ar an gconradh OSP ionas go mbeidh ar chumas na cuideachta leanúint ar aghaidh ag díriú ar chobhsaíocht airgeadais, rud as a n-eascróidh cistí chun infheistíocht riachtanach a dhéanamh agus seasmhacht níos fearr maidir le seirbhísí iompair poiblí a sholáthar.

Tá an bord aireach ar an ngá atá ann a chinntiú go mbeidh an chuideachta fós i riocht airgeadais cobhsaí ionas go mbeidh ar a cumas freastal ar riachtanais iompair an phobail. Tá an chuideachta meáite go fóill ar chur leis an luach ar airgead agus ar bhearta éifeachtúlachta costais a chur i bhfeidhm ar fud na gcatagóirí caiteachais go léir.

Tháinig ardú ar chostas oibriúcháin na seirbhísí OSP ó €268.1 milliún in 2021 go €303.9 milliún in 2022, sin méadú €35.8 milliún. Léiríonn na costais sin leathnú na seirbhísí faoin tionscadal BusConnects, cur i bhfeidhm an chomhaontaithe pá nua, agus costais mhéadaithe an bhreosla agus an fhuinnimh. Tá Bus Átha Cliath fós ag obair i ndlúthpháirt leis an Údarás Náisiúnta Iompair chun feabhas eile fós a chur ar an ngréasán seirbhísí agus ar chaighdeán na seirbhísí a thairgimid do na custaiméirí.

Choinnigh an tÚdarás Náisiúnta Iompair air ag plé leis an gcuideachta lena chinntiú go leanfar le hinfheistíochtaí caipitil sa fhlít feithiclí OSP agus i mbearta feabhsúcháin do chustaiméirí mar chuid den tiomantas comhphárteach atá ag an Údarás agus Bus Átha Cliath maidir le seirbhísí OSP a fheabhsú.

Toradh Oibriúcháin agus Staid Airgeadais i leith Seirbhísí Tráchtála

Cuireadh tús arís ar bhonn trialach lenár ngníomhaíochtaí faoin mbranda DoDublin in 2021, tar éis iad a bheith ar fionraí ó Aibreán 2020 mar gheall ar COVID-19. Cuireadh tuilleadh leis an tairiscint seirbhíse sin in 2022. D'éirigh go maith le seirbhísí City Tours i mbliain dhúshlánach. Tháinig méadú ar líon na n-aistear a rinne custaiméirí, rud a thug spreagadh dúinn, agus tuairiscíodh barrachas measartha maith i leith 2022.

Cé go bhfuil an t-ioncam tráchtála fós i bhfad níos ísle ná na leibhéil a bhíodh i gceist roimh COVID-19, tá gealladh maith faoi athbhunú ghnó City Tours. Cuireadh tús arís leis na Turais Ghostbus, a mbíonn an-tóir orthu, i Ráithe 3 de 2022 agus rinneadh brabús ina leith sa tréimhse.

Tá an lucht bainistíochta fós ag breathnú ar na roghanna go léir chun tacú le fás leanúnach na ngníomhaíochtaí tráchtála ar bhonn inbhuanaithe airgeadais. Tá roinnt tionscnamh beartaithe i gcomhair 2023 chun gné thráchtála an ghnó a neartú tuilleadh.

Ár nDaoine

Dea-fhostóir

Is é ár gcuspóir a bheith inár rogha fostóra trí thacú le sláinte agus folláine ár bhfostaithe – dream éagsúil, tréitheach – ionas gur féidir leo lán a gcumas a bhaint amach i dtimpeallacht neamh-idirdhealaitheach ina bhfuil fáilte roimh gach duine, ina léirítear meas orthu agus ina gcaitear leo le dínit. Táimid dírithe ar ár gcultúr san ionad oibre a chothú agus a fheabhsú go leanúnach. Tugadh aitheantas dár gcuid oibre sa réimse sin in 2022 nuair a d'fhógair an Sunday Independent agus Statista go bhfuilimid ar cheann de na fostóirí is fearr in Éirinn.

Ag breathnú chun cinn dúinn, leagfaidh Bus Átha Cliath béim mhór go fóill ar an gcumarsáid inmheánach agus ar rannpháirtíocht fostaithe. Trí chomhoibriú ar fud ranna agus trí phróisis a fhorbairt is féidir linn dúshlán a sháru ar bhealach níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla. Cé gur cuireadh níos mó béime ar ról na cumarsáide inmheánaí i ré COVID-19, is í ár bhFoireann Ard-Cheannaireachta a threoraíonn an tosaíocht leanúnach a shanntar di. Aithníonn an Fhoireann sin go bhfuil an chumarsáid inmheánach tábhachtach i ngach gné den obair chun rannpháirtíocht ar fud na cuideachta a chinntiú agus chun cultúr agus luachanna na heagraíochta a chur chun cinn, an gnó féin a chur chun cinn, tionscnaimh dhearfacha a fhorbairt don chuideachta agus na hoibríochtaí foriomlána a threorú.

Tá réimse acmhainní i bhfeidhm againn mar chuid dár bpleananna chun fostaithe a fhorbairt. Soláthraimid clár meantóireachta agus Scéim Tacaíochta Oideachais d'fhostaithe. Cuirtear oiliúint ardchaighdeán ar ár dtiománaithe bus, san ionad oiliúna den scoth atá againn i mBaile Phib. In 2022, chuir 11 phrintíseach nua tús lena n-oiliúint chéad bhliana agus bainfidh naonúr a gcáilíocht amach in Aibreán 2023. Faoin scéim Earn as you Learn atá againn, spreagtar daoine óga chun iarratas a dhéanamh ar bheith ina meicneoirí tromfheithiclí leis an gcuideachta. Is féidir le duine ar bith atá sé bliana déag d'aois nó os a chionn iarratas a chur isteach ach critéir áirithe oideachais a chomhlíonadh.

Tá Bus Átha Cliath ar cheann de phríomhfhostóirí na tíre, agus bhí 3,771 duine ar an meán fostaithe againn in 2022. Déanaimid ionadaíocht ar Bhaile Átha Cliath agus ar an tsochaí chomhaimseartha le fórsa saothair éagsúil ina gcuirtear fáilte roimh dhaoine a bhfuil eitneachas, reiligiúin, aoiseanna agus cumais éagsúla acu. Léiríonn ár mBeartas Éagsúlachta agus Cuimsithe tiomantas leanúnach Bhus Átha Cliath do chomhionannas, éagsúlacht agus neamh-idirdhealú i gcás na bhfostaithe, na gcustaiméirí agus an phobail i gcoitinne.

Tá daoine as 78 tír sa lucht saothair againn, rud atá ag teacht le héagsúlacht na bpobal a ndéanaimid freastal orthu. Déanaimid ár ndícheall beartais chuimsithe a fhorbairt, amhail an Beartas um Aistriú Inscne, a bhfuil gradam bronnta orainn ina leith, agus oiliúint faoi éagsúlacht agus cuimsiú a sholáthar do na fostaithe.

Sa Tuarascáil ar an mBearna Phá idir Fir agus Mná 2022, léiríodh go raibh bearna phá 2.4% ann i bhfabhar na mban i gcomparáid leis an mbearna 2.3% i bhfabhar na bhfear in 2018. Tá méadú 72% tagtha ar líon na mban atá ina dtiománaithe bus linn ó 2019 agus táimid meáite ar an bhfigiúr sin a fheabhsú arís in 2023. Leanfaimid freisin ag díriú ar chur le líon na mban a dhéanann obair innealtóireachta dúinn agus béim ar leith á leagan ar chothromaíocht inscne níos fearr inár gclár do mheicneoirí a bhíonn ag plé le feithiclí troma. Is gné ollmhór de mheon Bhus Átha Cliath é an comhionannas inscne, agus coinneofar in 2023 lenár dtiomantas do chur le líon na mban sa chuideachta, go háirithe sna réimsí ina bhfuil tearc-ionadaíocht orthu, is é sin tiomáint busanna agus innealtóireacht. Leanfaimid orainn ag obair chun mná a mhealladh chuig na réimsí sin, chomh maith leis na mná atá i measc na bhfostaithe cheana a spreagadh chun cur isteach ar ardú céime. Díreofar air sin arís eile inár bplean gníomhaíochta i gcomhair 2023.

In 2022 thosaigh Bus Átha Cliath ar an bpróiseas chun an Gradam Airgid d'Infheisteoirí san Éagsúlacht a bhaint amach. Sin é an dara céim as trí cinn chun Gradam EDI d'Infheisteoirí san Éagsúlacht a bhaint amach. Bhaineamar amach an Gradam Cré-umha in 2021.

Folláine na bhFostaithe

Tuigeann Bus Átha Cliath, anois níos mó ná riamh, an tábhacht a bhaineann le tacú le sláinte agus folláine ár bhfostaithe. Tuigimid gur chóir sláinte agus folláine a chuimsiú i ngach gné den ghnó, idir bheartas, eagrú, phleanáil agus cur i bhfeidhm, mheastóireacht agus ghníomhaíocht chun feabhais. Aithníonn Bus Átha Cliath an tábhacht a bhaineann le meas a bheith againn ar gach duine dár bhfostaithe. Cuimsítear leis sin a meabhairshláinte, a sláinte choirp, cúrsaí cothaithe, a sábháilteacht agus a bhfolláine fhoriomlán san ionad oibre agus sa bhaile.

Tá suíomh gréasáin idirghníomhach folláine ag Bus Átha Cliath, DBWellbeing, chun tacaíocht, oideachas agus faisnéis a sholáthar dár bhfostaithe ar ábhair éagsúla chun tacú lena sláinte agus lena bhfolláine fhoriomlán. Tá foireann sheachtrach de ghairmithe cáilithe a bhfuil taithí acu sa réimse sin ag cuidiú linn le DBWellbeing, dream ón earnáil sláinte agus folláine, lena n-áirítear daoine a bhíonn ag plé le meabhairshláinte, sláinte choirp agus cothú.

Ina theannta sin, seoladh seó bóthair faisnéise ag tús Sheachtain Sláinte na bhFear. I rith na tréimhse trí seachtaine, chuaigh ár mbus folláine timpeall chuig áiteanna éagsúla agus é ag scaipeadh faisnéis faoi shláinte na bhfear, ag tabhairt eolais faoi na tacaíochtaí atá ar fáil, agus ag cuidiú le fáil réidh leis an stiogma a bhaineann le riochtaí sláinte áirithe.

In 2023 déanfaimid seoladh oifigiúil ar ár Straitéis Sláinte agus Folláine, ina mbeidh treoir do bheartais agus do thionscnaimh san ionad oibre agus a chuirfidh ar a gcumas do na fostaithe a sláinte a rialú agus a fheabhsú agus a gcuid oibre a dhéanamh i dtimpeallacht shábháilte, shláintiúil. Tá roinnt gníomhaíochtaí agus deiseanna sainaitheanta sa straitéis a thacóidh le sláinte agus folláine a neadú i gcultúr Bhus Átha Cliath. Cuirfear i bhfeidhm an straitéis thar thréimhse trí bliana ó 2023 go 2025. I measc na bpleananna don bhliain 2023 tá measúnú ar an riosca síceasóisialta, clár maidir le scor ón tobac d'fhostaithe agus a dteaghlaigh, scagthástáil sláinte, clár sláinte agus folláine agus oiliúint i dtaobh na meabhairshláinte. Leanfaimid orainn freisin ag cur lenár gClár Cúnaimh d'Fhostaithe, clár seanbhunaithe faoina soláthraítear seirbhís neamhspleách comhairleoireachta chun cabhrú le fostaithe fadhbanna pearsanta agus fadhbanna a bhaineann leis an obair a réiteach, ar cinn iad a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar fholláine agus ar fheidhmíocht ag an obair.

Beathaisnéisí na Foirne Ardcheannaireachta

Billy Hann

Ceapadh Billy Hann ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar Bhus Átha Cliath i mí na Nollag 2022. Thosaigh sé a ghairm le hÚdarás Eitlíochta na hÉireann (IAA) in 1994, agus é ag soláthar seirbhísí tacaíochta innealtóireachta don fheidhm a bhíonn ag plé le Rialú Aerthráchta. Sa tréimhse 28 bliain a chaith sé ag obair le IAA, d'fhóin sé i bpoist ardbhainistíochta éagsúla agus ceapadh é ina Stiúrthóir Oibríochtaí agus Straitéise ó thaobh Bainistiú Aerthráchta. Bhí Billy freagrach as foireann ildisciplíneach an-ghairmiúil a threorú chun seirbhís rialaithe aerthráchta den scoth, atá sábháilte, slán agus inbhuanaithe, a sholáthar in aerspás náisiúnta agus idirnáisiúnta.

As Baile Átha Cliath ó dhúchas do Billy. Bhain sé amach bunchéim san Innealtóireacht Leictreonach in 1993 agus ansin bhain sé amach MSc sa Bhainistíocht Oibríochtaí ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath. Chomh maith leis sin bhain sé amach MSc sa Cheannaireacht Feidhmiúcháin ó Ollscoil Uladh agus thug sé faoin gClár um Fhorbairt Ceannaireachta i Scoil Ghnó Harvard.

Andrea Keane

Is í Andrea Keane Príomhoifigeach Airgeadais agus Rúnaí Cuideachta Bhus Átha Cliath. Thosaigh sí ag obair leis an gcuideachta i mí Mheán Fómhair 2016. Roimhe sin bhí Andrea ina Príomhoifigeach Airgeadais agus ina Rúnaí Cuideachta le Bus Éireann.

Sa ról atá aici faoi láthair, is í Andrea atá freagrach as cúrsaí airgeadais sa chuideachta, agus ina cáil mar Rúnaí Cuideachta is ise atá freagrach as comhairle a chur ar an mbord, tríd an gCathaoirleach, ar cheisteanna rialachais. Is ball í Andrea d'Institiúid Cairte na gCuntasóirí Bainistíochta agus bhí sí ar an liosta den 100 Príomhoifigeach Airgeadais is fearr a bhí ag feidhmiú i margadh na hÉireann in 2021. Roimhe seo, bhíodh sí ag obair mar Bhainisteoir na gCuntas Bainistíochta in Iarnród Éireann, agus tá tréimhsí caite aici freisin ag obair i réimse na Cuntasaíochta Airgeadais agus réimse na Bainistíochta san earnáil phríobháideach.

Phil Donohue

Ceapadh Phil Donohue ina Cheann Acmhainní Daonna agus Forbartha in 2010. Roimhe sin bhí sé ina Bhainisteoir um Chaidreamh le Fostaithe. Sa phost ina bhfuil sé faoi láthair tá sé freagrach as an bhfeidhm Acmhainní Daonna a threorú agus a bhainistiú agus as cruthú, cur chun feidhme agus cothú na straitéise foriomláine acmhainní daonna a mbaineann an-tábhacht léi i dtaobh a chinntiú go gcoinneofar sna blianta atá romhainn leis an rath atá ar Bhus Átha Cliath.

Thosaigh Phil ag obair le Bus Átha Cliath in 1984 agus bhí poist oibríochtúla éagsúla aige, lena n-áirítear post an Bhainisteora Rannáin i limistéar an iarthair, limistéar an iarthuaiscirt agus limistéar an deiscirt.

Sorin Costica

Ceapadh Sorin Costica ina Cheann Oibríochtaí i mí Lúnasa 2020. Tá sé freagrach as an bhfeidhm Oibríochtaí a threorú, a bhainistiú agus a fhorbairt agus as straitéis fhoriomlán a cheapadh agus a chur i bhfeidhm maidir le hoibríochtaí paisinéirí bóthair. Thosaigh sé le Bus Átha Cliath in 2001 agus bhí sé ag obair i róil éagsúla oibríochta lena n-áirítear Riarthóir Iosta in Iosta na Rinne agus Bainisteoir Oibríochtaí Ceantair sa Lárionad Rialaithe sa Chloch Leathan.

Tá Dioplóma sa Bhainistíocht Iompair ag Sorin ó Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath agus Dioplóma sa Teicneolaíocht Faisnéise ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath.

Ray Cooke

Tháinig Ray Cooke chuig Bus Átha Cliath mar Phríomh-Innealtóir Gníomhach i mí Mheán Fómhair 2022 agus ceapadh ina Phríomh-Innealtóir é i mí na Nollag 2022. Tá sé freagrach as an bhfeidhm Innealtóireachta a threorú, a bhainistiú agus a fhorbairt agus as an straitéis iomlán innealtóireachta a cheapadh, a chur chun feidhme agus a bhainistiú.

Is gairmí sinsearach i réimse na n-oibríochtaí é Ray, a bhfuil taithí aige ar réimsí éagsúla tionscail. Sular thosaigh sé ag obair le Bus Átha Cliath, bhí Ray ina Stiúrthóir ar Aistrithe sa Slabhra Soláthair agus a Lorg leis an gcuideachta teicneolaíochta feithiclí Aptiv, áit a raibh sé i gceannas ar athrú ó bhonn a dhéanamh ar bhainistíocht an tslabhra soláthair. Bhí Ray ina Stiúrthóir Slabhra Soláthair le haghaidh Honeywell agus ina Bhainisteoir Cláir le Shell freisin.

Tá Máistreacht sa Riarachán Gnó (MBA) ag Ray ó Ollscoil Mhanchain, chomh maith le Máistreacht san Innealtóireacht Mheicniúil (M.Eng.Sc) agus céim Bhaitsiléara san Innealtóireacht (BE) ó Choláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath (UCD).

Ciarán Rogan

Thosaigh Ciarán Rogan ag obair le Bus Átha Cliath in 2017 mar Cheann um Fhorbairt na Tráchtála agus an Ghnó. Sa ról atá aige faoi láthair mar Phríomhoifigeach na gCustaiméirí, sé freagrach as cáilíocht agus as eispéireas na gcustaiméirí; feidhmíocht tráchtála agus forbairt gnó; margaíocht, cumarsáid agus gnóthaí poiblí; gnóthaí rialála; faisnéis do chustaiméirí agus gníomhaíocht dhigiteach.

Tá an-taithí ag Ciarán ar an iompar poiblí óna chuid oibre le Translink i dTuaisceart Éireann agus tríd an gCumann Idirnáisiúnta Iompair Phoiblí. Bhíodh sé ag obair freisin in earnálacha an ardoideachais, na turasoíreachta, an agraibhia agus an chomhairliúcháin.

Tá céim bainte amach ag Ciarán ó Choláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath agus tá cáilíochtaí iarchéime aige ón Université Catholique de Louvain agus ó Ollscoil Uladh.

Clíodhna Ní Fhátharta

Ceapadh Clíodhna Ní Fhátharta ina Ceannaire ar Chumarsáid agus Rannpháirtíocht Straitéiseach le Bus Átha Cliath in 2022.

Bhí sí ina Bainisteoir Meán agus Cumarsáide roimhe sin, agus tháinig Clíodhna ag obair leis an gcuideachta i mí na Nollag 2006 tar éis di sé bliana a chaitheamh mar Fheidhmeannach Meán agus Caidrimh Phoiblí le hIarnród Éireann. Tá teist chruthaithe ag Clíodhna maidir le cumarsáid agus straitéis de bharr taithí níos mó ná fiche bliain a bheith aici san earnáil iompair poiblí, agus is í atá i gceannas ar an bhfeidhm atá freagrach as tacaíocht straitéiseach a sholáthar i ndáil le cumarsáid trí ghníomhaíocht chorparáideach agus gníomhaíocht tomhaltóirí, chun cur le cáil chorparáideach na cuideachta agus leis an rannpháirtíocht leis na geallsealbhóirí.

Is comhalta í Clíodhna d'Institiúid Caidrimh Phoiblí na hÉireann agus tá céim onóracha aici sa Bhéarla agus sa Ghaeilge ó Ollscoil na Gaillimhe. Ina theannta sin, tá diplóma aici sa Chaidreamh Poiblí ón Fitzwilliam Institute agus diplóma sa Bhainistíocht ó Ollscoil Luimnigh.

Mary Ryan

Thosaigh Mary Ryan le Bus Átha Cliath in 2004 agus tá taithí os cionn 18 mbliana aici ag forbairt straitéisí agus pleannanna atá dírithe ar chustaiméirí i réimsí na margaíochta, na cumarsáide digití agus brandaí, agus na forbartha gnó. Is comhalta í Mary den Institiúid Margaíochta agus tá gradaim buaite aici as feachtais mhargaíochta agus nuálaíochta digití atá dírithe ar an mana atá againn, 'Baineann Tábhacht le gach Aistear'.

Le déanaí, tá Mary tar éis tabhairt faoi ról shinsearach Bainistíochta Tionscadal, go háirithe mar cheann leanúnachais gnó le linn COVID-19. I mí an Mheithimh 2022, ceapadh Mary le bheith i gceannas ar chlár mór athraithe do Bhus Átha Cliath faoina ndéanfar athrú ar ár straitéis agus ár gcultúr sa chaoi is go mbeidh Bus Átha Cliath réitithe chun tabhairt faoin méid atá romhainn.

Tá céim bainte amach ag Mary sa Staidéar Gnó (Bainistíocht Margaíochta) agus tá Diplóma Gairmiúil san Fhógraíocht aici ó Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath agus MSc sa Ghnó (Ceannaireacht agus Cleachtas Bainistíochta) ó Scoil Chéimithe Gnó Michael Smurfit in UCD.

John Ryan

Tá John Ryan ina Cheann ar Thionscadail Straitéiseacha – Tionscnamh agus Gníomhachtú. Sa ról atá aige faoi láthair, tá John i gceannas ar thionscnamh agus comhordú na dtionscadal straitéiseach atá gníomhach faoi láthair. Áirítear leo sin garáistí a leictriú chun ullmhú i gcomhair busanna leictreacha, athdhearadh an ghréasáin (BusConnects), AVL den chéad ghlúin eile, córais ticéadaithe agus athfhorbairt a dhéanamh ar na garáistí.

Bhí poist ag John i ranna éagsúla i mBus Átha Cliath lena n-áirítear Innealtóireacht, Bainistíocht Riosca, Acmhainní Daonna, Bainistíocht Garáistí agus Gnóthaí Rialála.

Tá céim ag John san Innealtóireacht Mheicniúil ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath agus tá Máistreacht sa Riarachán Gnó aige ó Scoil Smurfit UCD.

Colin Ward

Is é Colin Ward an Ceann Comhshaoil, Sláinte agus Sábháilteachta agus tá sé ainmnithe ina Phríomhoifigeach Bainistíochta Rioscaí do Bhus Átha Cliath. Sa phost atá aige faoi láthair, tá sé freagrach as bainistíocht leanúnach a dhéanamh ar na rioscaí a bhaineann le Sábháilteacht, Bainistíocht Comhshaoil agus Fuinnimh agus Gnéithe Corparáideacha. Is é John a chinntíonn go mbíonn gnéithe sábháilteachta agus inbhuanaitheachta leabaithe i ngach próiseas cinnteoireachta agus go dtugtar an-aird orthu.

Thosaigh sé le Bus Átha Cliath mar innealtóir tionscadail i mí Eanáir 2016, agus é ag obair i réimse na bainistíochta comhshaoil agus fuinnimh. D'fhorbair sé roinnt príomhthionscadail inbhuanaitheachta do Bhus Átha Cliath. Roimhe seo bhí Colin ag obair i gcuideachtaí innealtóireachta éagsúla le cliant mar Google, Intel agus EirGrid, agus é ag díriú ar fhorbairtí maidir le fuinneamh in-athnuaite agus tionscadail foirgníochta a chur i bhfeidhm ar bhealach sábháilte.

Tá céim Mháistreachta ag Colin sa Bhainistíocht Fuinnimh chomh maith le céim Bhaitsiléara san Innealtóireacht Mheicniúil ó Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath. Tá cáilíochtaí gairmiúla eile aige sa bhainistíocht sábháilteachta agus is comhalta é d'Innealtóirí Éireann.

Beathaisnéisí na Stiúrthóirí

Gary Owens

Ceapadh Gary Owens ar Bhord CIÉ agus ina Chathaoirleach ar Bhus Átha Cliath i mí na Bealtaine 2022. Tá taithí fhairsing aige ar sheirbhísí airgeadais ar leibhéal an bhoird agus mar Ardfeidhmeannach agus bhí sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar Hibernian Insurance agus IFG Ireland. D'fhóin sé freisin mar Stiúrthóir Neamhspleách ar AIG Ireland agus AIG International, áit a raibh sé ina chomhalta den Choiste Iníochóireachta agus ina Chathaoirleach ar an gCoiste Infheistíochta. Tá Gary ina Stiúrthóir ar Leaseplan Insurances, áit a raibh sé ina chathaoirleach ar an gCoiste Iníochóireachta agus ar an gCoiste Riosca. Faoi láthair tá sé ina Chathaoirleach ar Diona DAC agus ICare Capital Partners. Tá roinnt ról comhlíonta aige i réimse an spóirt: bhí sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach ar Chumann Peile na hÉireann agus ar Lúthchleasaíocht Éireann araon agus bhí sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar Down Syndrome Ireland. Is Árachóir Cairte é Gary agus tá sé ina chomhalta den Institiúid Árachais Cairte.

Lynda Carroll

Ceapadh Lynda Carroll ar an mbord i mí Aibreáin 2019. Tá taithí breis is 30 bliain ag Lynda ar sheirbhísí airgeadais ar leibhéal boird agus ardfheidhmeannaigh san earnáil phríobháideach agus san earnáil phoiblí araon. Bhí sí ina Stiúrthóir Bainistíochta ar De Lage Landen Ireland agus ina Leas-Uachtarán ar Global Structured Finance Europe, ina príomh-mhaoirseoir stuamachta le Banc Ceannais na hÉireann ar cheann de bhainc cholúin na hÉireann agus ina Ceann um Leithdháileadh Caipitil agus Praghsáil Riosca-Bhunaithe le Banc-Aontas Éireann plc. Tá Máistreacht sna hEalaíona aici ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus is Cuntasóir Cairte agus Comhairleoir Cánach Cairte í. Tá Dioplóma de chuid Chuntasóirí Cairte Éireann aici i gCaighdeán Idirnáisiúnta Tuairiscithe Airgeadais agus tá Dioplóma Gairmiúil sa Rialachas Corparáideach aici ó Scoil Ghnó Iarchéime Michael Smurfit UCD. Tá sí ina comhalta de Bhord Diversified Notes plc, de Bhord National Bank of Canada Global Finance Limited, de Bhord Elkstone Private Advisors Limited, de Bhord The Ark Children's Cultural Centre Company agus de Bhord European Movement Ireland. Tá Lynda ag obair anois mar Stiúrthóir Neamhspleách Neamhfheidhmiúcháin san earnáil seirbhísí airgeadais, san earnáil stáit agus san earnáil dheonach. Athcheapadh Lynda ar an mbord ar feadh téarma cúig bliana eile i mí Aibreáin 2022.

Stephen Hannan

Ceapadh Stephen Hannan ina chomhalta den bhord i mí na Nollag 2017 tar éis é a thoghadh ar Bhord CIÉ faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1977 go dtí 2001. Tiománaí bus is ea é i nGaráiste na Rinne. Tá sé in SIPTU agus bhí réimse leathan post aige sa cheardchumann sin le beagnach 30 bliain anuas. Tá sé ina Uachtarán ar Choiste na dTiománaithe Bus, ina Leas-Chathaoirleach ar Choiste na hEanála Iompair, ina chomhalta den Choiste Rannán, agus is ionadaí iosta é.

Elaine Howley

Ceapadh Elaine Howley ar an mbord i mí Lúnasa 2018. Tá taithí na mblianta ag Elaine ag tacú le cearta agus rannpháirtíocht iomlán daoine faoi mhíchumas. Tá spéis ar leith aici in iompar poiblí agus sa rochtain ar sheirbhísí, ar fhaisnéis agus ar áiteanna poiblí. Tá sí ag plé le seirbhísí do dhaoine faoi mhíchumas le breis agus 25 bliain anuas. Ba í Elaine an chéad Oifigeach Idirchaidrimh do mhic léinn faoi mhíchumas agus bhí sí i measc bhunaitheoirí an Chumann um Rochtain agus Míchumas san Ardoideachas. Bhí sí ina Stiúrthóir Abhcóideachta agus Beartais le Comhairle Náisiúnta na nDall in Éirinn (NCBI) agus ina Príomhoifigeach Feidhmiúcháin ar Sheirbhísí NCBI. Is í Elaine atá ina comhordaitheoir ar Líonra Lagamhairc Aontas na nDall san Eoraip. Áirítear leis an obair abhcóideachta atá déanta ag Elaine feachtais idirnáisiúnta ar nós an fheachtais chun daingniú a dhéanamh ar Chonradh Marrakech agus ar Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Cearta Daoine faoi Míchumas. Tá Máistreacht ag Elaine san Obair Shóisialta, Cáilíocht Náisiúnta san Obair Shóisialta agus Ard-Dioplóma sa Teiripe Shistéamach do Theaghlach. Is comhalta í Elaine d'Institiúid na Stiúrthóirí agus tá Dioplóma Gairmiúil aici maidir le Cuideachtaí a Threorú, Cearta an Duine agus Comhionannas. Athcheapadh Elaine ar an mbord ar feadh téarma cúig bliana eile i mí Lúnasa 2021.

Cyril Maybury

Ceapadh Cyril ar an mbord i mBealtaine 2022. D'fhóin sé ar Choiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca na Cuideachta ó mhí Feabhra 2019. Is Cuntasóir Cairte é, tá Diplóma sa Rialachas Corparáideach aige agus is Iontaobhaí Pinsin Cáilithe é. Tá taithí os cionn 40 bliain ag Cyril ar sheirbhísí comhairleacha iniúchóireachta agus airgeadais do chuideachtaí, idir bheag agus mhór. Ag céimeanna éagsúla dá ghairm mar chomhpháirtí sa ghnólacht EY, ó 1970 go 2009, bhí sé ina pháirtí iniúchóireachta, ina pháirtí teicniúil agus oiliúna, i gceannas ar chleachtais iniúchóireachta Bhaile Átha Cliath agus Luimnigh, ina pháirtí bainistíochta riosca, agus ina cheann ar an bhfeidhm seirbhísí comhairleacha maidir le dlíthíocht agus Calaois. Bhí sé ina chathaoirleach ar roinnt coistí de chuid Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn a bhí ag plé le Gnéithe Teicniúla, Tuairisciú Airgeadais, Dlí Cuideachtaí agus Gnó agus Caighdeán i ndáil le Cleachtadh. Bhí sé ina chathaoirleach ar roinnt cuideachtaí agus boird iontaobhaithe pinsin agus bhí sé ina chathaoirleach ar choistí iniúchóireachta agus riosca freisin. San am a chuaigh thart, bhíodh sé ag déanamh deimhniú ar chostáil sa tionscal busiumpair. Faoi láthair tá sé ina chomhalta de Choiste Iniúchóireachta Thithe an Oireachtais. Tá sé ina chomhalta de phainéil achomhairc atá ag réiteach díospóidí morgáiste rianucháin i leith dhá bhanc. Tá sé ina Chathaoirleach ar Payac Services clg, forbróir an chórais cuntas reatha agus cártaí dochair a úsáideann Comhair Chreidmheasa.

Dermot Healy

Ceapadh Dermot Healy ar an mbord i mí na Nollag 2021. Tá sé ina thiománaí bus le Bus Éireann ag losta Bhaile an Róistigh i Luimneach. Thosaigh sé ag obair le CIÉ in 1983 mar fhreastalaí sóisearach proinnchair agus ansin bhog sé go Rannóg na bPaisinéirí Bóthair an bhliain dár gcionn agus é i ról amhail Cúntóir Oifige agus Stiúrthóir Bus sular thosaigh sé ag obair mar thiománaí ó 1991 i leith. Tá páirt ghníomhach aige sa cheardchumann ina bhfuil sé, NBRU, ó 1997 nuair a toghadh ar dtús é ar choiste a chraobhe ceantair. D'fhóin sé mar Leas-Chathaoirleach agus Cathaoirleach ar Chraobh Luimnigh sular toghadh ar an gComhairle Feidhmiúcháin Náisiúnta é in 1999. Is comhalta é d'Fhoireann Náisiúnta Caibidlíochta NBRU. Tá taithí fairsing aige ar shaincheisteanna Cairdeachais Thionsclaíoch lena n-áirítear roinnt babhtáí caibidlíochta leis an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre agus ag éisteachtaí de chuid na Cúirte Oibreachais.

Keith Wallace

Ceapadh Keith Wallace ar an mbord an 5 Aibreán 2019. Tá an-taithí ag Keith i réimse an iompair phoiblí agus is mór aige an dea-rialachas corparáideach. Tá sé ina Stiúrthóir ar a ghnóthas comhairleoireachta féin agus roimhe sin bhí poist shinsearacha feidhmiúcháin aige le Caledonian Sleeper, Govia Thameslink Railway agus Scott Wilson. D'fhóin sé freisin i gcáil neamhfheidhmiúcháin ar roinnt bord. Faoi láthair tá Keith ina Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin ar Scottish Autism, ina Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin ar Chumann Rugbaí na hAlban agus ina chathaoirleach neamhfheidhmiúcháin ar Crossrail International. Tá Céim san Innealtóireacht Shibhialta ag Keith ó Ollscoil Heriot-Watt i nDún Éideann agus is Innealtóir Cairte agus Stiúrthóir Cairte é. Athcheapadh Keith ar an mbord ar feadh téarma trí bliana eile i mí Aibreáin 2022.

Rachel Widdis

Ceapadh an Dr Rachel Widdis ar an mbord i mí Aibreáin 2019. Tá Rachel ina Stiúrthóir i leith Réigiún na hEorpa, an Mheánoirthir, agus na hAfraice (EMEA) le Article One, sainchomhairleoireacht a bhíonn ag plé le gnó agus cearta daonna, nuálaíocht fhreagrach agus inbhuanaitheacht. Is Ollamh Taca cunta í a mhúineann Gnó agus Cearta Daonna sa Scoil Dílí i gColáiste na Tríonóide. Roimhe seo bhí poist ag Rachel ag plé le hairgeadas struchtúrtha in ABN-AMRO i Lucsamburg agus le Forbairt Gnó EMEA i bPáras agus bhí sí ina hAnailísí Airgeadais le Citigroup i Londain. Tá céimeanna Máistir aici sa Ghnó agus sa Dílí. Baineann a PhD (2021) leis na freagrachtaí atá ar ghnólachtaí maidir le meas a léiriú ar chearta an duine agus le forbairt dlíthíochta i dtaobh ábhair comhshaoil, ábhair shóisialta agus rialachas. Áirítear le sainréimse Rachel rialachán nua lena gceanglaítear ar chuideachtaí dícheall cuí a dhéanamh maidir le cearta an duine agus an comhshaoil. Bhí sí ag obair ar roinnt boird agus coistí deonacha a bhíonn ag plé le hoideachas, cultúr agus spórt. Athcheapadh Rachel ar an mbord ar feadh téarma ceithre bliana eile i mí Aibreáin 2022.

Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile

Na Stiúrthóirí amhail an 5 Aibreán 2023

An tUasal G. Owens

L. Carroll Uasal

An tUasal S. Hannan

E. Howley Uasal

An tUasal D Healy

An tUasal K. Wallace

An Dr R. Widdis

An tUasal C. Maybury

An Príomhfheidhmeannach

An tUasal B. Hann

Rúnaí Cuideachta

A. Keane Uasal

Oifig Chláraithe

Bus Átha Cliath
59 Sráid Uí Chonaill Uachtarach
Baile Átha Cliath 1

Teileafón: +353 1 872 0000

Suíomh Gréasáin: www.dublinbus.ie

Uimhir Chláraithe: 119569

Cuideachta faoi theorainn scaireanna atá cláraithe mar
Chuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe faoi Acht na
gCuideachtaí, 2014

Iniúcháirí Neamhspleácha

Mazars

Seirbhísí Iniúcháireachta agus Ráthaíochta
Bloc 3 Ionad Fhearchair
Bóthar Fhearchair
Baile Átha Cliath 2

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Tá a dtuarascáil bhliantúil á cur i láthair ag na stiúrthóirí de réir a n-oibleagáidí faoi Acht na gCuideachtaí 2014, faoin Acht Iompair 1950 agus faoin Acht Iompair (Córas Iompair Éireann a Atheagrú) 1986, i leith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2022.

Ráiteas ó na Stiúrthóirí um Beartas maidir le Comhlíonadh

Chun críocha Alt 225 d'Acht na gCuideachtaí, 2014 ('an tAcht'), déanaimid, na stiúrthóirí, an méid seo a leanas:

1. Admhaímid go bhfuilimid freagrach as a chinntiú go bhfuil an chuideachta ag comhlíonadh a cuid oibleagáidí iomchuí mar a shainítear in Alt 225 (1) den Acht ('na hoibleagáidí iomchuí'); agus
2. Deimhnímid:
  - (i) Gur ullmháiodh ráiteas um beartas maidir le comhlíonadh (mar a shainmhínítear in Alt 225 (3) (a) den Acht) ina leagtar amach beartais na Cuideachta (a mheasaimid is cuí maidir leis an gCuideachta) maidir le comhlíonadh a cuid oibleagáidí iomchuí ag an gcuideachta;
  - (ii) gur cuireadh i bhfeidhm comhshocraíochtaí nó struchtúir iomchuí, a mheasaimid a dheartar chun comhlíonadh ábhartha oibleagáidí iomchuí na cuideachta a áirithiú; agus
  - (iii) go ndearnadh athbhreithniú ar na comhshocraíochtaí nó na struchtúir dá dtagraítear i mír (ii) thuas le linn na bliana airgeadais lena mbaineann an tuarascáil seo.

Thug Bus Átha Cliath agus cuideachtaí eile de chuid Ghrúpa CIÉ faoi phróiseas mionsonraithe ionas go mbeadh ceanglais Acht na gCuideachtaí, 2014 á gcomhlíonadh go hiomlán acu i ndáil le Ráitis ó Stiúrthóirí um Beartas maidir le Comhlíonadh. Cuireadh athbhreithniú i gcrích ionas go bhféadfaí an deimhniú sin a thabhairt. Choimisiúnaigh Grúpa CIÉ an t-athbhreithniú sin thar ceann na gcuideachtaí oibríochas go léir atá i nGrúpa CIÉ agus is í Rannóg Iniúchóireachta Inmheánaí Ghrúpa CIÉ a bhí ina bhun. Cuireadh tuarascáil chuimsitheach faoi bhráid Choiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca Bhus Átha Cliath agus rinne an Coiste sin athbhreithniú mionsonraithe air. Deimhníodh sa tuarascáil go raibh Bus Átha Cliath ag cloí go hiomlán leis na ceanglais a bhaineann le Ráitis ó Stiúrthóirí um Beartas maidir le Comhlíonadh.

Taifid chuntasaíochta

Is iad na bearta atá glactha ag na stiúrthóirí d'fhonn a chinntiú go gcomhlíonfar oibleagáid na cuideachta i dtaobh taifid chuntasaíochta leordhóthanacha a choimeád de réir Alt 281 go dtí 285 d'Acht na gCuideachtaí, 2014 ná córais agus nósanna imeachta iomchuí a úsáid agus daoine inniúla a fhostú. Tá na taifid chuntasaíochta á gcoimeád ag Bus Átha Cliath, 59 Sráid Uí Chonaill Uachtarach, Baile Átha Cliath 1.

Scairchaipiteal

Leagtar amach i nóta 18 sonraí i dtaobh scairchaipiteal na cuideachta. Ní raibh aon ghluaiseachtaí sa scairchaipiteal i rith na bliana.

Níl fochuideachta ar bith ag an gcuideachta ná infheistíocht ar bith i gcuideachtaí eile agus sin mar a bhí amhlaidh an bhliain roimhe sin.

Cruinnithe na scairshealbhóirí

Déantar cruinníú ginearálta bliantúil na cuideachta a thionól uair amháin gach bliain féilire cibé tráth (nach faide ná cúig mhí dhéag tar éis an chruinnithe ghinearálta bhliantúil roimhe sin) agus cibé áit a leagfaidh na stiúrthóirí síos. Féadfaidh na stiúrthóirí cruinníú ginearálta urghnách den chuideachta a thionól aon uair a mheasann siad gur cuí sin nó ar iarraidh ó Chóras Iompair Éireann.

Gnóthas leantach

Tháinig méadú mór ar líon na bpaisinéirí a iompraíonn Bus Átha Cliath in 2022, tráth a d'fhill líon mór custaiméirí ar na seirbhísí iompair phoiblí. Bhí sé sin fíor go háirithe sa dara leath de 2022. San iomlán, d'iompair an chuideachta 121 milliún paisinéir in 2022, agus bhí líon na n-aistear a rinne paisinéirí sna míonna deiridh ar ais ar an leibhéal a bhíodh ann roimh an bpaindéim. Is iontach an teist é sin ar sheirbhísí iompair phoiblí.

Admhaíonn an bord cistiú a fuarthas ón Údarás Náisiúnta Iompair le linn 2022 chun an Conradh Dírdhámhachtana a fheidhmiú. A bhuí leis an gcistiú sin, bhí ar ár gcumas na seirbhísí riachtanacha iompair phoiblí a fheidhmiú agus a leathnú. Tugann an bord dá aire freisin an rannpháirtíocht dhearfach leis an Roinn Iompair agus leis an Údarás Náisiúnta Iompair maidir le pleananna feabhsaithe seirbhíse a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm in 2022.

Rinne na stiúrthóirí breithniú freisin ar na dálaí geilleagracha dúshlánacha a bhaineann leis an gcogadh san Úcráin, dálaí a chur le déine roinnt rioscaí ginearálta gnó. Bhí cuid de na rioscaí sin le feiceáil go soiléir roimh mhí Feabhra 2022 ach is mó éiginnteachta a bhaineann le cuid acu anois ó thaobh dóchúlachta agus tionchair de.

Áirítear orthu sin an seans go gcuirfí isteach ar sholáthairtí fuinnimh chomh maith le méadú tobann ar phraghsanna, an seans go gcuirfí isteach ar shlabhraí soláthair agus an seans go dtiocfaidh méadú eile ar phraghsanna, chomh maith le laghdú ar ghníomhaíocht gheilleagrach agus ar an leibhéal caiteachais i measc tomhaltóirí. Trí bheartais airgeadaíochta ar fud an domhain, táthar ag tabhairt aghaidh ar bhoilsciú méadaithe trí rátaí úis a mhéadú, rud a dhéanann dochar don acmhainn chaiteachais a bhíonn ag gnóthais agus ag tomhaltóirí. Bhí na margáí cothromais agus bannaí an-luaineach i rith na bliana, agus tháinig méadú géar ar thorthaí bannaí agus laghdú ar luachanna bannaí. Chothaigh sé sin dúshlán sna margáí airgeadais agus chothaigh sé éiginnteacht i dtaobh cúrsaí geilleagracha agus luaineacht sa mhargadh. Bhainistigh an chuideachta na rioscaí sin le linn 2022 faoi réir pharaiméadair chistiúcháin an chonartha dírdhámhachtana.

Tá breithniú déanta ag na stiúrthóirí ar a oiriúnaí atá sé bonn ullmhúcháin an ghnóthais leantaigh a chur i bhfeidhm i leith ullmhú na ráiteas airgeadais agus tá siad deimhin de gur iomchuí ráitis airgeadais na bliana 2022 a ullmhú ar an mbonn sin.

I measc na bpríomhthosca a breithníodh agus an cinneadh sin á dhéanamh, bhí an méid seo a leanas:

- staid trádála na Seirbhísí OSP;
- staid trádála na Seirbhísí Tráchtála; agus
- staid leachtachta na cuideachta agus Ghrúpa CIÉ.

Le bonn an ghnóthais leantaigh, glactar leis go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an gcuideachta chun leanúint ar aghaidh ag feidhmiú ar feadh ar a laghad 12 mhí ón dáta ar ar formheasadh na ráitis airgeadais seo.

Seirbhísí OSP

Bronnadh conradh dírdhámhachtana ar an gcuideachta ar bhonn conradh glanchostais ag deireadh na bliana 2019, agus rinneadh conradh ollchostais de ón 1 Eanáir 2021. Leanfaidh an chuideachta ar aghaidh ag feidhmiú faoi chonradh ollchostais don chuid eile den chonradh dírdhámhachtana atá i bhfeidhm faoi láthair.

Faoi chonradh ollchostais aistrítear an t-ioncam ón mbosca táillí agus ioncam eile ó phaisinéirí chuig an Údarás Náisiúnta Iompair agus is é an tÚdarás a bhíonn freagrach astu.

Lean Bus Átha Cliath ar aghaidh ag cur seirbhísí OSP ar an mbóthar i gcomhréir leis an gConradh Dírdhámhachtana le linn 2022. Bhí an chuideachta lánchistithe in 2022 faoin gconradh.

In 2023 tá an chuideachta fós ag feidhmiú faoin gConradh Dírdhámhachtana agus is ar an Údarás Náisiúnta Iompair fós atá an fhreagracht as boscaí táillí ar sheirbhísí OSP

agus as ioncam eile ó phaisinéirí. Tá sé deimhnithe ag an Údarás Náisiúnta Iompair go bhfuil sé ar intinn aige leanúint de chistiú OSP a sholáthar i gcomhréir leis an gConradh Dírdhámhachtana in 2023.

Bhreithnigh na stiúrthóirí an méid cistithe is dócha a bheadh ag teastáil i leith 2023 agus 2024. Ba ghné riachtanach de mheasúnú na stiúrthóirí ar staid airgeadais na cuideachta é an toimhde go bhféadfaí leibhéal chuí chistiúcháin OSP a sholáthar in 2023 agus 2024.

Tá na stiúrthóirí deimhin de:

- go bhfuil sé fós ar intinn ag an Údarás Náisiúnta Iompair cistiú a sholáthar do Bhus Átha Cliath chun Seirbhísí OSP a fheidhmiú i gcomhréir leis an gConradh Dírdhámhachtana;
- gur fhág an phleanáil mhionsonraithe a rinneadh ar chásanna go bhféadfaí measúnaithe réasúnta a dhéanamh ar an leibhéal cistithe is dócha a bheidh ag teastáil;
- gur áiríodh i mbuiséad an Státchiste 2023 soláthar leordhóthanach chun íoc as conradh OSP Bhus Átha Cliath in 2023; agus
- go bhfaighidh an tÚdarás Náisiúnta Iompair cistiú leordhóthanach ón Státchiste chun íoc as Conradh Dírdhámhachtana Bhus Átha Cliath in 2023 agus 2024.

Seirbhísí Tráchtála

Cuireadh na Seirbhísí Tráchtála ar fionraí i mí Aibreáin 2020 mar gheall ar phaindéim COVID-19. Laghdaíodh na cailleanais fhoriomlána, áfach, mar gheall ar an ngníomh tapa a rinne an bord agus an lucht bainistíochta, agus cuireadh tús arís leis na hoibríochtaí, ar scála níos lú, sa dara leath de 2021. Leanadh ar aghaidh ag feidhmiú Seirbhísí Tráchtála in 2022, ar leibhéal laghdaithe, tráth a ndearna an chuideachta measúnú ar dheiseanna tráchtála amach anseo. Tuilleadh barrachas €0.2 milliún i leith na Seirbhísí Tráchtála in 2022.

Tá sé formheasta ag an mbord go leanfaidh foireann bheag daoine ar aghaidh ag obair chun deiseanna a fhorbairt do na Seirbhísí Tráchtála in 2023 agus ina dhiaidh sin, de réir mar a thiocfaidh feabhas arís eile ar chúinsí oibríúcháin. Tar éis dóibh cásanna agus réamh-mheastacháin mhionsonraithe a bhreithniú, tá na stiúrthóirí deimhin de go bhfuil dóthain acmhainní ag an gcuideachta chun cistiú a dhéanamh ar na Seirbhísí Tráchtála in 2023 agus 2024.

Leachtacht Ghrúpa CIÉ

Feidhmíonn Grúpa CIÉ córas cisteáin chomhthiomsaithe agus braitheann Bus Átha Cliath ar shaoraidí baincéireachta an Ghrúpa chun a chuid oibríochtaí a bhainistiú i gcomhréir leis an bplean gnó formheasta.

Iarmhéid féichiúnaí idirchuideachta €166 milliún a bhí ag an gcuideachta amhail an 31 Nollaig 2022.

Tá iarmhéid airgid €318 milliún ag an nGrúpa faoi láthair amhail an 31 Nollaig 2022. Tá comhaontú saoráide baincéireachta geallta ag an nGrúpa go dtí mí Eanáir 2025. Faoin gcomhaontú saoráide sin is ionann iasacht an Ghrúpa amhail an 31 Nollaig 2022 agus €12 mhilliún. Déanfar an iasacht sin a amúchadh thar thréimhse ceithre bliana. Is é €80 milliún an méid neamhtharraingthe atá ar fáil don Ghrúpa faoi shaoráidí creidmheasa imrothlaigh an Ghrúpa.

Measann na stiúrthóirí go leanfaidh an Grúpa ar aghaidh ag comhlíonadh na n-oibleagáidí atá air faoin gcomhaontú ar feadh na tréimhse 12 mhí ar a laghad ó dháta formheasa na ráiteas airgeadais seo.

Tá fianaise ar thacaíocht leanúnach Ghrúpa CIÉ do Bhus Átha Cliath sa Litir Thacaíochta ó CIÉ chuig Bus Átha Cliath dar dáta an 5 Aibreán 2023.

Leagtar amach tuilleadh sonraí i Nóta 2 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

Príomhghníomhaíochtaí agus athbhreithniú airgeadais

Is é príomhghníomhaíocht na cuideachta seirbhís chuimsitheach bus a sholáthar do chathair Bhaile Átha Cliath agus don cheantar máguaird.

Is ag Córas Iompair Éireann (CIÉ), comhlacht reachtúil atá ar lánúinéireacht ag Rialtas na hÉireann agus a thuariscionn don Aire Iompair, atá 100% de scairchaipiteal eisisithe na cuideachta.

Ioncam iomlán €310.1 milliún a bhí ann in 2022 i gcomparáid le €272.7 milliún an bhliain roimhe sin. Lean Bus Átha Cliath ar aghaidh ag cur seirbhísí OSP ar an mbóthar i gcomhréir leis an gConradh Dírdhámhachtana le linn 2023. Rinne an chuideachta brabús €0.4 milliún in 2022 (€5.8 milliún in 2021).

Thuill an chuideachta brabús réasúnta maith ar sheirbhísí OSP ach gearradh pionóis uirthi a d'fhág gur laghdaíodh an brabús iomlán a tuilleadh ar na seirbhísí sin. Is léiriú iad na pionóis feidhmíochta a gearradh faoin gconradh ar na dúshláin a bhí le sárú ag an gcuideachta i dtaobh feidhmíocht agus iontaofacht na seirbhísí i rith na bliana. Bhí dúshlán mhóra le sárú ag an gcuideachta maidir le tiománaithe a earcú i margadh an-iomaíoch i rith na bliana. In ainneoin na ndúshlán sin d'earcaigh an chuideachta breis is 300 tiománaí in 2022, an líon is mó tiománaithe nua a tháinig ag obair linn fós in aon bhliain amháin. Chuir an chuideachta roinnt feachtais earcaíochta ar bun in 2022 agus tá sí dírithe i gcónaí ar a chinntiú go bhfuil an leibhéal cuí acmhainní aici chun seirbhísí a sholáthar dár gcustaiméirí in 2023.

Aithníonn na geallsealbhóirí go léir go mbaineann an-tábhacht le barrachas réasúnta ar an gconradh OSP ionas go mbeidh ar chumas na cuideachta leanúint ar aghaidh ag díriú ar chobhsaíocht airgeadais, rud as a n-eascróidh cistí chun infheistíocht riachtanach a dhéanamh agus seasmhacht níos fearr maidir le seirbhísí iompair phoiblí a sholáthar.

Tá an bord aireach ar an ngá atá ann a chinntiú go mbeidh an chuideachta fós i riocht airgeadais cobhsaí ionas go mbeidh ar a cumas freastal ar riachtanais iompair an phobail. Tá an chuideachta meáite go fóill ar chur leis an luach ar airgead agus ar bhearta éifeachtúlachta costais a chur i bhfeidhm ar fud na gcatagóirí caiteachais go léir.

Is mian leis na stiúrthóirí aitheantas a thabhairt don tacaíocht ón Údarás Náisiúnta Iompair, a choinnigh air ag plé leis an gcuideachta lena chinntiú go leanfar le hinfeistíochtaí caipitil sa fhliú feithiclí OSP agus i mbearta feabhsúcháin do chustaiméirí mar chuid den tiomantas comhpháirteach atá ag an Údarás agus Bus Átha Cliath maidir le seirbhísí OSP a fheabhsú.

Is maith mar a d'fheidhmigh na Seirbhísí Tráchtála i gcúinsí dúshlánacha oibriúcháin. Cuireadh tús arís lenár ngníomhaíochtaí faoin mbranda DoDublin ar bhonn trialach in 2021, tar éis iad a bheith ar fionraí ó Aibreán 2020. Cuireadh tuilleadh leis an tairiscint seirbhíse sin in 2022. D'éirigh go maith le seirbhísí City Tours i mbliain dhúshlánach. Tháinig méadú ar líon na n-aistear a rinne custaiméirí, rud a thug spreagadh dúinn, agus tuairiscíodh barrachas measartha maith i leith 2022. Tá na stiúrthóirí, i gcomhar leis an lucht bainistíochta, fós ag breathnú ar na roghanna go léir lena bhfeadfaí tacú le fás leanúnach na ngníomhaíochtaí tráchtála ar bhonn inbhuanaithe airgeadais. Tá roinnt tionscnamh beartaithe i gcomhair 2023 chun gné thráchtála an ghnó a neartú tuilleadh.

Tá méadú 1% tagtha ar ghlan sócmhainní na cuideachta ó €44.5 milliún in 2021 go €45.0 milliún in 2022. Staid leachtachta dhearfach atá ag Bus Átha Cliath fós agus coibhneas 2.6 atá i gceist idir na sócmhainní reatha agus an dliteanas reatha.

Déanann na stiúrthóirí athbhreithniú ar na cuntais thréimhsiúla bhainistíochta agus airgeadais agus ar na príomhtháscairí feidhmíochta airgeadais agus neamhairgeadais agus na buiséid ag na cruinnithe atá ar sceideal bhord Bhus Átha Cliath.

Tá an chuideachta ag brath ar chistiú ón Údarás Náisiúnta Iompair chun seirbhísí iompair phoiblí a chur ar fáil atá inmhianaithe ón ngné shóisialta ach nach bhfuil tairbhe gheilleagraich le baint astu.

Díbhinní

Níor íocadh ná níor fógraíodh aon díbhinní in 2022 ná in 2021.

Na príomhríoscaí agus an bhainistíocht riosca

Tá an chuideachta tiomanta do ríoscaí a bhainistiú ar bhealach córasach, smachtaithe. Aithnítear na príomhríoscaí atá le sárú ag an gcuideachta trí phróiseas bainistíochta riosca ar fud na cuideachta.

Leis an gCreat Bainistíochta Riosca agus an Córas Faisnéise um Bainistíocht Riosca, is féidir tuairisciú i bhfíor-am a dhéanamh ar ríoscaí atá faoi réir measúnachta agus athbhreithnithe. Déanann an lucht bainistíochta é sin gach mí agus déanann an bord gach ráithe é. Bhí córas i bhfeidhm i rith na bliana chun ríoscaí a chur in ord tosaíochta ar bhonn cuspóra, córas a dhíríonn air an bhoird ar na ríoscaí arna n-aithint.

Téann CIÉ i mbun socruithe réamhcheannacháin breosla agus airgeadra thar ceann Bhus Átha Cliath nuair a mheasann sé go bhféigean an cur chuige sin go bhfuil luach níos fearr agus riosca níos lú ann don ghrúpa. Is é CIÉ an contrapháirtí i leith na n-idirbheart sin. Tá cúrsaí leachtachta á mbainistiú go cúramach ar bhonn Ghrúpa CIÉ, ag foireann ghairmiúil ar leith a dhéanann comhordú ó lá go lá ar bhainistiú airgid agus cisteáin, mar aon le pleanáil bhliantúil agus ilbhliantúil agus cistiú corparáideach a fháil ó bhainc ar leor é ionas gur féidir le Grúpa CIÉ leanúint ar aghaidh ag feidhmiú.

Infheistíocht chaipitiúil

Leanadh le hinfeistíocht a dhéanamh chun seirbhísí a fheabhsú le cabhair ón Údarás Náisiúnta Iompair. Le linn 2022, leanadh leis an infheistíocht sna busanna agus chuir Bus Átha Cliath 47 bus hibrideach nua ar an mbóthar, a thógfaidh áit seanfheithiclí díosail agus a mbainfear leas astu freisin chun breis suíochán a chur ar fáil chun freastal ar an tionscadal BusConnects faoina ndéanfar an gréasán a athdhearadh. Áiríodh leis an gcaiteachas mór eile cláir athchóirithe busanna a bhí dírithe ar cháilíocht agus iontaofacht na seirbhísí a chinntiú ar mhaithe leis na custaiméirí.

Caiteachas ar shainchomhairleoireacht

Faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, ceanglaítear go nochtfar sa Tuarascáil Bhliantúil sonraí faoin gcaiteachas ar shainchomhairleoirí/comhairleoirí seachtracha sa bhliain airgeadais. Ghlac an chuideachta an sainmhíniú seo a leanas ar an gcaiteachas ar shainchomhairleoireacht:

“Is é is sainchomhairleoireacht ann an cás ina bhfostaítear duine, eagraíocht nó grúpa chun seirbhísí intleachtúla nó seirbhísí eolais a sholáthar (mar shampla, anailís agus comhairle shaineolach) trí thuairiscí, staidéir, measúnuithe, moltaí, tograí etc. a sholáthar a chuidíonn le cinnteoireacht nó le ceapadh beartais in údarás conarthach. Ba cheart go bhfostófaí an duine nó na daoine ar feadh tréimhse ama theoranta chun cúram (nó sraith cúraimí) sonracha a bhfuil teorainn

ama leis a chur i gcrích lena n-éilítear sainscileanna nó sainchumas nach mbeifí ag súil a bheadh ag daoine laistigh den údarás conarthach féin de ghnáth. Is é an fhaisnéis atá á lorg leis an nochtadh seo ná leibhéal an chaiteachais ar shainchomhairleoireacht a thabhaigh an comhlacht Stáit i rith na bliana airgeadais. Níl sé i gceist go n-áireofaí leis caiteachas ar phróisis ghnáthghnó a rinneadh a sheachfhoinisú.”

De réir an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, leagtar amach sa tábla thíos na costais sainchomhairleoireachta a thabhaigh an chuideachta in 2022 atá san áireamh leis na hábhair agus na seirbhísí (nóta 6):

Catagóir	2022 €000
Caidreamh tionsclaíoch	25
Dlí	38
Straitéis eagrúcháin	1,147
Caidreamh poiblí agus margaíocht	192
Rialú agus sábháilteacht	39
Comhairle faoi chúrsaí cánach agus airgeadais	59
Ollchostais sainchomhairleoireachta	1,500
Costais chaipitlithe	93
Costais reatha	1,407

An bord

Is tríd an mbord stiúrthóirí atá an chuideachta á rialú. Thionóil an bord ocht gcruinniú in 2022 (deich gcinn in 2021) agus is ann do sceideal míreanna ar leith atá le ceadú aige.

Stiúrthóirí

Is é an tAire Iompair a cheapann stiúrthóirí na Cuideachta. Seo thíos ainmneacha na ndaoine a bhí ag feidhmiú mar stiúrthóirí i rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2022 nó a ceapadh ó shin i leith. Mura luaitear a mhalairt, bhí siad ina stiúrthóirí ar feadh na tréimhse iomláine go dtí an dáta ar a ndearnadh na ráitis airgeadais seo a fhormheas.

An tUasal G. Owens	ceapadh é an 18 Bealtaine 2022
L. Carroll Uasal	athcheapadh í an 5 Aibreán 2022
An tUasal S. Hannan	
An tUasal D. Healy	
E. Howley Uasal	
An tUasal C. Maybury	ceapadh é an 19 Bealtaine 2022
An tUasal K. Wallace	athcheapadh é an 5 Aibreán 2022
An Dr R. Widdis	athcheapadh é an 5 Aibreán 2022

Ní raibh leas ar bith ag aon duine de na stiúrthóirí ná ag an rúnaí i scair ná bintiúr ar bith de chuid na cuideachta, dá cuideachta sealbhaíochta ná dá comh-fhochuideachtaí tráth ar bith le linn na bliana.

Ní raibh aon chonradh ná socrú a rinneadh i gcaitheamh na bliana ina raibh leas ábhartha ag stiúrthóir i dtaca le gnó na cuideachta.

An Coiste Iníúcháireachta, Airgeadais agus Riosca

Amhail an 5 Aibreán 2023, is iad na comhaltaí neamhfheidhmiúcháin seo a leanas den Bhord atá ar an gCoiste Iníúcháireachta, Airgeadais agus Riosca (CIAR): L. Carroll Uasal (Cathaoirleach), an tUasal C. Maybury agus an tUasal K. Wallace. Is comhalta seachtrach de CIAR é an tUasal K. Kelly. Chuaigh an tUasal C. Maybury ar scor mar chomhalta seachtrach de CIAR agus ceapadh ar an mbord é an 19 Bealtaine 2022. Ceapadh an tUasal C. Maybury ar an gcoiste an 24 Lúnasa 2022.

Cé go bhfuil sé de dhualgas ar gach stiúrthóir gníomhú ar mhaithe leis an gcuideachta, tá ról ar leith ag CIAR, ag gníomhú dó go neamhspleách ar an lucht feidhmiúcháin, maidir lena chinntiú go ndéanfar leasanna na scairsealbhóirí a chosaint go cuí i ndáil leis an maoirseacht ar an tuairisciú airgeadais, ar an rialú inmheánach, ar an iniúcháireacht inmheánach agus sheachtrach, ar an mbainistíocht riosca agus ar an rialachas corparáideach.

I rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2022, rinne an coiste faireachán ar an bpróiseas buiséadach, agus choinnigh sé faoi athbhreithniú éifeachtacht rialuithe inmheánacha agus chóras bainistíochta riosca na cuideachta. Go háirithe, rinne an coiste an méid seo a leanas:

- chuaigh sé i gcomhairle leis an mBainisteoir Riosca ar bhonn rialta maidir leis na príomhrioscaí agus na príomhábhair neamhchinnteachta a bhfuil tionchar acu ar an gcuideachta, lena n-áirítear na rioscaí a bhí ann de bharr phaindéim COVID-19 agus an baol go dtarlódh cibearionsaí, agus rinne sé faireachán ar an gcóras Bainistíochta Riosca;
- chuaigh sé i gcomhairle leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, le Bainisteoir na gCóras Gnó agus leis an Oifigeach Slándála Faisnéise ar bhonn rialta maidir le slándáil faisnéise, agus é ag díriú go háirithe ar chibear-riosca agus ar phleanáil i gcomhair leanúnachas gnó;
- chuaigh sé i gcomhairle leis an Iníúcháir Seachtrach chun ceisteanna a chur ionas go mbeadh sé deimhin de gur ar bhonn neamhspleách a bhí an gnóthas sin ag feidhmiú;
- rinne sé faireachán ar an bhfeidhmiú a rinne an chuideachta ar an gConradh Dírdhámhachtana idir mí na Nollag 2019 agus mí na Nollag 2024 agus bhí sé i mbun plé leis an lucht ardbhainistíochta maidir le

gach gné airgeadais, oibriúcháin agus tráchtála den chonradh sin trí chuir i láthair a rinne an chuideachta, comhairleoirí dlí agus saineolaithe seachtracha eile, agus trí bhabhtaí plé leo;

- chuaigh sé i gcomhairle leis an bPríomhoifigeach Airgeadais agus leis an Iníúcháir Seachtrach lena chinntiú go raibh sé sásta leis na breithiúnais chuntasaíochta a cuireadh i bhfeidhm sna ráitis airgeadais, lena n-áirítear a oiriúnaí a bhí sé bonn an ghnóthais leanúnaigh a chur i bhfeidhm;
- bhí plé príobháideach aige, gan an lucht bainistíochta i láthair, leis na hIníúcháirí Seachtracha lena chinntiú nach raibh aon ábhar inmí i gceist agus chun eolas a chur ar cheisteanna a d'eascair as an iniúchadh a rinne siad;
- chuir sé in iúl go soiléir do na hIníúcháirí Seachtracha go bhféadfaid siad cruinniú leis an gcoiste a iarraidh tráth ar bith má mheasann siad go bhfuil ceann de dhíth chun mír nó míreanna ar leith a phlé;
- chuaigh sé i gcomhairle leis an Iníúcháir Seachtrach chun measúnú a dhéanamh ar a mhéid a bhféadfadh an coiste brath ar obair agus conclúidí a foirne, agus bhí plé príobháideach aige, gan an lucht bainistíochta i láthair, leis an Iníúcháir Seachtrach lena chinntiú nach raibh aon ábhar ba chúis inmí dó agus chun eolas a chur ar cheisteanna a d'eascair as an iniúchadh a rinne sé;
- bhuail sé leis an bPríomhoifigeach Soláthair chun a bheith deimhin i dtaobh dhéine na mbeartas agus na nósanna imeachta a bhaineann le bainistíocht soláthair agus conarthaí;
- rinne sé athbhreithniú rialta ar thorthaí oibriúcháin na bliana 2022 agus rinne sé deimhin de réasúnacht Bhuiséad 2023;
- rinne sé faireachán ar chur chun feidhme na moltaí a eascraíonn as tuarascálacha ar na hiniúchtaí inmheánacha;
- chuaigh sé i gcomhairle leis an bPríomhoifigeach Airgeadais, ar a laghad dhá uair sa bhliain, chun ráiteas a fháil uaithe á dhearbhuí nach eol di aon ábhar a bhaineann le calaois nár cuireadh ar a súile do chomhaltaí an choiste i ngnáthchúrsa an tuairiscithe do CIAR;
- chaith sé an-chuid ama agus dhírigh sé aird nach beag ag plé leis na ceanglais a leagtar amach faoi Acht na gCuideachtaí, 2014 agus Acht na gCuideachtaí (Iniúchtaí Reachtúla), 2018 agus, go háirithe, rinne sé maoirseacht thar ceann an bhoird ar bhunú an Phróisis Dearbhaithe um Chomhlíontacht Stiúrthóirí;
- rinne sé faireachán ar chur chun feidhme bheartas na cuideachta i dtaobh Nochtadh Cosanta i gcásanna ina bhfuarthas gearáin;

- rinne sé athbhreithniú inmheánach ar ár bhfeidhmíocht faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016;
- bhí ról gníomhach aige chun an chuideachta a stiúradh trí na dúshláin a bhain leis an éiginnteacht i dtaobh cúinsí geilleagracha ar domhan de dheasca phaindéim COVID-19 agus thús an chogaidh san Úcráin i mí Feabhra 2022, lena n-áirítear faireachán a dhéanamh ar rioscaí gnó agus athbhreithniú a dhéanamh ar mheasúnú an lucht bainistíochta ar thionchar airgeadais agus neamhairgeadais na rioscaí gnó gaolmhara;
- bhí sé i mbun plé leis an bPríomhoifigeach Airgeadais agus leis na hIníúcháirí Seachtracha maidir le meastacháin agus toimhdí rithábachtacha cuntasaíochta a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear luacháil a dhéanamh ar an soláthar i dtaobh éilimh dhliteanaís tríú páirtí/fostóra;
- rinne sé faireachán agus athbhreithniú ar an gcaoi a gcomhlíonann an chuideachta ceanglais na Rialachán um Chosaint Sonraí Ginearálta;
- chuaigh sé i gcomhairle leis an bPríomhoifigeach Airgeadais chun bheith ar an eolas faoi chomhlíonadh na n-achtanna cánach agus faoin gcumarsáid idir an chuideachta agus na Coimisinéirí Ioncaim;
- rinne sé athbhreithniú ar an tuarascáil ISAE 3402 a d'ullmhaigh Iníúcháirí an Údaráis Náisiúnta Iompair agus ar an tuarascáil ISAE 3000 ónár gcuid iniúcháirí féin;
- rinne sé faireachán agus athbhreithniú ar an measúnú atá á dhéanamh ag an gcuideachta ar thionchar an Bhreitheachta;
- rinne sé faireachán agus athbhreithniú ar an gcaoi a gcomhlíonann an chuideachta ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016; agus
- chuaigh sé i gcomhairle leis an lucht bainistíochta i ndáil le cur chun cinn agus neartú leanúnach a dhéanamh ar Chód Eitice na cuideachta.

Tá Téarmaí Tagartha CIAR formheasta ag an mbord. Déantar athbhreithniú orthu gach bliain agus déantar iad a leasú nuair is cuí. Bhuail Cathaoirleach an choiste le Cathaoirleach na cuideachta chun plé a dhéanamh ar ábhair a eascraíonn as stiúradh ghnó CIAR. Tháinig an coiste le chéile sé huairé in 2022 (sé huairé in 2021). Is é CIAR a chomhlíonann ról an Choiste Iniúcháireachta a cheanglaítear a bhunú faoi Alt 167 d'Acht na gCuideachtaí, 2014.

Níor sholáthair na hiniúcháirí aon seirbhísí ábhartha neamhiniúcháireachta i rith na bliana atá faoi athbhreithniú. Dá bhrí sin, tar éis do CIAR gach caidreamh idir an chuideachta agus an gnólacht iniúcháireachta seachtraí a mheas, ní dóigh leis go ndéanann an caidreamh sin dochar do bhreithiúnas ná neamhspleáchas an iniúcháir.

Coiste Sábháilteachta an Bhoird

Amhail an 5 Aibreán 2023, is iad na comhaltaí boird seo a leanas atá ar Choiste Sábháilteachta Bhord Bhus Átha Cliath (CSB): An tUasal K. Wallace (Cathaoirleach), an tUasal S. Hannan, an tUasal D. Healy agus E. Howley Uasal. Ceapadh an tUasal Dermot Healy ar an gCoiste an 24 Lúnasa 2022.

Bunluach de chuid Bhus Átha Cliath is ea féachaint chuige go mbíonn na fostaithe agus na custaiméirí sábháilte. Gníomhaíonn an chuideachta ar bhonn an luacha sin trí sheirbhís iompair a sholáthar ina mbraitheann daoine go bhfuil siad sábháilte agus ina bhfuil eispéiris na gcustaiméirí agus na bhfostaithe bunaithe ar thiomantas seasta do chleachtais shábháilte.

Sa chomhthéacs sin, tá ról lárnach ag an gCoiste Sábháilteachta i dtaobh a chinntiú go mbeidh an tsábháilteacht seasta i gcroílár an ghnó, agus go ndéanfar cuspóirí agus tosaíochtaí tábhachtacha sábháilteachta a bhainistiú agus a chomhlíonadh go héifeachtach.

Is iad seo a leanas na Téarmaí Tagartha atá ag CSB:

- ullmhaíonn an lucht bainistíochta Pleananna Sábháilteachta agus tugann siad cothrom le dáta iad gach uile bhliain;
- ullmhaíonn an lucht bainistíochta tuarascáil bhliantúil ar an Athbhreithniú ar na Córais Bainistíochta Sábháilteachta;
- bíonn caidreamh agus comhoibriú iomchuí idir an lucht bainistíochta agus na húdarais sábháilteachta reachtúla ábhartha, lena n-áirítear an Roinn Iompair, an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre agus an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta;
- ullmhaíonn an lucht bainistíochta príomhtháscairí feidhmíochta sábháilteachta agus déanann siad tuairisciú ina leith; agus
- aon ábhair eile a bhaineann le sláinte, sábháilteacht agus an comhshaol arna gcur faoi bhráid an choiste ag bord nó lucht bainistíochta Bhus Átha Cliath.

Tá an coiste údaraithe ag bord Bhus Átha Cliath chun imscrúdú a dhéanamh ar aon ghníomhaíocht a thagann faoina théarmaí tagartha, chun na hacmhainní atá de dhíth chuige sin a fháil agus chun rochtain iomlán a bheith aige ar fhaisnéis.

Tá sé údaraithe chun aon fhaisnéis atá de dhíth air a éileamh ó aon fhostaí, agus treoraítear do gach fostaí comhoibriú le haon iarraidh ón gcoiste.

Tá an coiste údaraithe ag an mbord chun comhairle ghairmiúil sheachtrach a lorg agus, más gá, chun iarraidh ar chomhairleoirí seachtracha a bhfuil taithí acu freastal ar chruinnithe.

D'fhormheas an bord Téarmaí Tagartha an choiste agus déantar athbhreithniú orthu gach bliain agus leasaítear iad nuair is cuí. Tháinig an coiste le chéile ceithre huairé san iomlán in 2022 (ceithre huairé in 2021) i gcomhréir leis an sceideal atá beartaithe dá chruinnithe. Bhí siad seo a leanas i measc na míreanna tábhachtacha a ndearnadh athbhreithniú orthu i rith na bliana:

- dearadh bonneagair na stadanna bus;
- deiseanna chun feabhas a chur ar an bhflít feithiclí agus athruithe a dhéanamh air;
- athbhreithniú ar shrianta COVID-19 agus ar éifeachtacht na mbeart a glacadh;
- athruithe reachtacha a bhfuil tionchar acu ar an gcuideachta;
- athdheimhniú na Rannóige Sábháilteachta agus Sláinte Comhshaoil i leith ISO 45001;
- feachtais chumarsáide maidir le sábháilteacht custaiméirí;
- athbhreithniú tagarmharcála tionscail ar theicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn, amhail micrea-shoghluaisteacht;
- saincheisteanna a bhaineann leis an ngréasán tar éis ré COVID-19, amhail méadú ar an mbrú tráchta agus ar an iompraíocht fhrithshóisialta; agus
- glacadh príomhthionscnamh sábháilteachta i gcomhair na bliana 2022, lena n-áirítear iad seo a leanas:
  - próiseas tástála drugaí agus alcóil a chur chun feidhme;
  - an cultúr inbhuanaithe Sláinte agus Sábháilteachta sa chuideachta a fheabhsú. Feabhas breise a chur ar phróisis sábháilteachta ar fud Bhus Átha Cliath trí úsáid a bhaint as cur chuige caighdeánaithe i ndáil le Cinnteoireacht ar Bhonn Sonraí (DDDM);
  - feabhas ar na feithiclí a fhiosrú, agus aird ar theicneolaíocht nua agus teicneolaíocht atá ar na bacáin maidir le feithiclí, agus ar athruithe ar ionchas na gcustaiméirí; agus
  - roinnt feachtais feasachta sábháilteachta spriodhírith a chur chun feidhme mar aon le straitéis sláinte agus folláine.

Coiste Luacha Saothair agus Comharbais an Bhoird

Amhail an 5 Aibreán 2023, is iad na comhaltaí neamhfheidhmiúcháin seo a leanas den bhord atá ar an gCoiste Luacha Saothair agus Comharbais: an Dr R. Widdis (Cathaoirleach), L. Carroll Uasal, an tUasal G. Owens agus E. Howley Uasal. Ceapadh an tUasal G. Owens ar an gCoiste an 24 Lúnasa 2022.

Agus aitheantas á thabhairt do sheasamh Bhus Átha Cliath mar a chinntear é faoi Alt 14(1) den Acht Iompair, 1986, is iad seo a leanas feidhmeanna an Choiste:

- a chinntiú go gcuirfear chun feidhme an beartas rialtais maidir le luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin agus na mbainisteoirí a thuairiscíonn dó ar bhonn díreach, agus a chinntiú go gcuirfear chun feidhme na socruithe atá déanta ag an Roinn Airgeadais, ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus ag an Roinn Iompair i dtaobh luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin a chinneadh agus a fhorghreas, agus go gcloífear leo;
- a chinntiú go gcuirfear le haon treoirínite ón rialtas agus le beartais Bhus Átha Cliath/Ghrúpa CIÉ maidir le luach saothair na n-ardbainisteoirí;
- formheas a dhéanamh ar phacáiste luacha saothair agus ceapadh/athcheapadh an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, agus gach ardbhainisteora a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin;
- critéir feidhmíochta a chinneadh a ndéanfar feidhmíocht an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin a mheasúnú ina gcoinne, atá ag teacht leis an bplean corparáideach arna fhorghreas ag an mbord;
- ag teacht le beartas an rialtais, aon bheartas a bhaineann le feidhmíocht a fhorghreas i ndáil leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus le haon bhainisteoirí a thuairiscíonn go díreach dó. Is é Cathaoirleach an bhoird a dhéanfaidh an t-athbhreithniú ar fheidhmíocht an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin;
- pleananna comharbais a bhaineann le ról an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin a fhorghreas agus a nuashonrú go rialta, agus breithniú a dhéanamh ar aon mholtaí a dhéanfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin maidir le scileanna, pleanáil chomharbais nó líon na foirne;
- sa chás ina dtogrófar socruithe speisialta a dhéanamh maidir le ceapacháin ar leith, na socruithe sin a fhorghreas agus a chinntiú go ndéanfaidh an Roinn Airgeadais, an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus an Roinn Iompair iad a fhorghreas;
- athbhreithniú agus formheas a dhéanamh ar an rannán sa litir bhliantúil ón gCathaoirleach chuig an Aire Iompair a bhaineann leis an dearbhú go bhfuil Treoirínite an Rialtais á gcomhlíonadh i ndáil le táillí arna n-íoc le stiúrthóirí an bhoird (ceanglaítear an litir sin a sheoladh de bhun an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016);
- athbhreithniú agus formheas a dhéanamh ar na codanna den Tuarascáil Bhliantúil agus de na Ráitis Airgeadais atá le foilsiú ag an gcuideachta a bhaineann le sonraí na dtáillí a bheidh le híoc le gach stiúrthóir boird, na speansais arna n-íoc leis na stiúrthóirí agus tuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin;

- a chinntiú go bhfuil pleananna cuí i bhfeidhm i gcás an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin a bheith as láthair gan choinne;
- aon fheidhmeanna eile a oireann do Choiste Luacha Saothair agus Comharbais a chomhlíonadh, mar aon le feidhm ar bith a shannfaidh an bord dó ó am go ham; agus
- a chinntiú go bhfuil Plean Comharbais i leith an Bhoird i bhfeidhm san eagraíocht agus athbhreithniú agus formheas a dhéanamh ar aon leasuithe ar an bplean de réir mar is gá.

Bunaíodh an Coiste Luacha Saothair agus Comharbais go foirmiúil le cinneadh ó bhord Bhus Átha Cliath in 2014. D'fhortheas an bord Téarmaí Tagartha an Choiste agus déantar athbhreithniú orthu gach bliain agus leasaítear iad nuair is cuí. Ag teacht leis an gclár oibre atá aontaithe ina leith, tháinig an Coiste le chéile ceithre huair in 2022 (ceithre huair in 2021).

Le linn 2022, dhírigh an Coiste, thar ceann an bhoird, aird nach beag ar Phríomhfheidhmeannach nua a earcú ós rud é go raibh deireadh tagtha le téarma oifige an Uasail Ray Coyne. Áiríodh leis an obair sin socruithe a athbhreithniú agus a fhortheas maidir le Príomhfheidhmeannach Gníomhach a cheapadh ar feadh tréimhse cúig mhí sula dtosódh an Príomhfheidhmeannach nua sa phost.

Ina theannta sin, lean an Coiste ar aghaidh ag díriú ar phleanáil comharbais i leith an bhoird chun féachaint chuige go mbeidh na scileanna agus an taithí fós ag an mbord chun a chuid freagrachtaí reachtúla a chomhlíonadh agus chun dul i ngleic go hiomlán leis na saincheisteanna straitéiseacha a rachaidh i bhfeidhm ar Bhus Átha Cliath.

Dhírigh an Coiste go háirithe ar Phleanáil Comharbais i leith an Lucht Ardbhainistíochta agus ar Fhorbairt Buanna san eagraíocht.

Lean an Coiste ar aghaidh freisin ag tacú le raon beart chun éagsúlacht agus cuimsiú a chothú ar fud na cuideachta.

Grúpa Athbhreithnithe Straitéise agus Inbhuanaitheachta an Bhoird

Amhail an 5 Aibreán 2023, is iad na comhaltaí neamhfheidhmiúcháin seo a leanas den bhord atá ar an nGrúpa Athbhreithnithe Straitéise agus Inbhuanaitheachta: an tUasal G. Owens (Cathaoirleach), an tUasal K. Wallace, L. Carroll Uasal, an tUasal C. Maybury, E. Howley Uasal agus an Dr R. Widdis. Chuaigh an tUasal K. Wallace ar scor mar Chathaoirleach an Ghrúpa sin an 24 Lúnasa 2022. Ceapadh an tUasal G. Owens agus an tUasal C. Maybury ar an gcoiste an 24 Lúnasa 2022. Ceapadh an tUasal G. Owens ina Chathaoirleach ar an nGrúpa an 24 Lúnasa 2022 freisin.

Is é an sainchúram atá leagtha ag an mbord ar an nGrúpa:

- athbhreithniú a dhéanamh ar straitéis mheántéarmach agus fhadtéarmach na cuideachta lena n-áirítear breithniú a dhéanamh ar aschur agus moltaí ó aon tionscnaimh pleanála straitéisí de chuid Ghrúpa CIÉ a bhaineann le Bus Átha Cliath;
- a chinntiú go bhfuil Bus Átha Cliath ina chuid lárnach den réiteach chun cuidiú linn féachaint chuige go mbeidh Éire níos inbhuanaithe trí phróisis éifeachtacha a ghlacadh maidir le Rialachas Inbhuanaithe, Tuairiscíú i dtaobh na hInbhuanaitheachta agus Airgeadais Inbhuanaithe;
- a chinntiú go bhfuil na cuspóirí gnó ag teacht leis an straitéis fhortheasta; agus
- athbhreithniú a dhéanamh ar na príomhthoimhdí straitéiseacha lena dtreoraítear na Pleananna Gnó rollacha cúig bliana.

I rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2022, thug an Grúpa Athbhreithnithe Straitéise agus Inbhuanaitheachta faoi athbhreithniú mionsonraithe ar phleananna straitéiseacha na cuideachta agus rinne sé athbhreithniú freisin ar na príomhcheisteanna straitéiseacha a rachaidh i bhfeidhm ar an gcuideachta sna blianta amach romhainn, lena n-áirítear feidhmiú an Chonartha Dírdhámhachtana; cur i bhfeidhm an tionscadail BusConnects chun an gréasán a athdhearadh; tosú ar an tionscadal leictriúcháin; réitigh shoghluaiseachta atá ag teacht chun cinn agus príomhthionscadail straitéiseacha eile. Ina theannta sin, d'fhortheas an Grúpa an Straitéis Inbhuanaitheachta foirmiúil in 2022 agus déanann sé faireachán leanúnach ar phríomhtháscairí feidhmíochta straitéiseacha.

Tá Téarmaí Tagartha an Ghrúpa formheasta ag an mbord agus déantar iad a leasú nuair is cuí. Tháinig an coiste le chéile cúig huair in 2022 (faoi dhó in 2021).

Freastal ar chruinnithe Boird agus ar chruinnithe na gCoistí

Seo thíos tinreamh na stiúrthóirí boird ag cruinnithe an bhoird agus na gcoistí le linn 2022.

Stiúrthóir	Bord	An Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca	An Coiste Sábháilteachta	Coiste Luacha Saothair agus Comharbais an Bhoird	Grúpa Athbhreithnithe Straitéise agus Inbhuanaitheachta an Bhoird
Gary Owens (Cathaoirleach)	6/6				2/2
Lynda Carroll	8/8	6/6		3/4	4/5
Stephen Hannan	8/8		4/4		
Dermot Healy	8/8		2/2		
Elaine Howley	6/8		4/4	4/4	3/5
Cyril Maybury	5/5	5/5			2/2
Keith Wallace	8/8	6/6	4/4		5/5
Rachel Widdis	7/8			4/4	5/5

Forbairt na bhfostaithe

Tá Bus Átha Cliath tiomanta dá chinntiú go n-aithneofar agus go bhforbrófar na scileanna agus an t-eolas atá riachtanach ionas go mbíonn an deis ag gach fostaí forbairt a dhéanamh air féin nó uirthi féin agus cion dearfach a dhéanamh i leith na cuideachta. Baintear leas as creat inniúlachta chun an iompraíocht, na scileanna agus an cumas a aithint atá ag teastáil i ról éagsúla na bhfostaithe chun seirbhís ardchaighdeáin a sholáthar lena gcomhlíonfar na caighdeáin atá leagtha síos.

Cuireann Ionad Oiliúna Bhus Átha Cliath cláir oiliúna éagsúla ar bun lena chinntiú go gcuirfear oiliúint ardchaighdeáin ar na tiománaithe bus ionas gur féidir leo seirbhís atá sábháilte, éifeachtúil agus iontaofa a chur ar fáil dár gcustaiméirí. Glacann na tiománaithe bus ar fad páirt i lá oiliúna amháin gach bliain ionas go mbronnfar Deimhniú ar Inniúlacht Ghairmiúil (CPC) orthu i gcomhréir le Treoir 2003/59/CE ón Aontas Eorpach agus go mbainfidh siad amach faomhadh ón Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre.

Chomh maith leis an CPS, cuirtear clár forbartha inniúlachta i scileanna tiomána ar fáil do gach tiománaí. Baintear leas as córas oiliúna físeáin (ar a dtugtar ‘Vigil Vanguard’) sa chlár sin chun éascú don fhoghlaim mhachnamhach agus don athrú iompraíochta. Cuireann an tIonad Oiliúna cláir ionductaithe ar fáil freisin do tiománaithe bus nua.

Sláinte agus sábháilteacht

Tá Bus Átha Cliath lántiomanta do chomhlíonadh fhorálacha an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005, agus do chomhlíonadh na rialachán náisiúnta eile go léir agus na rialachán go léir de chuid an Aontais Eorpaigh. Tá Córas Bainistíochta Sábháilteachta Bhus Átha Cliath deimhnithe i leith an chaighdeáin is déanaí ISO 45001.

Mar chuid de chlár bainistíochta comhlíontachta na cuideachta, rinne an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (NSAI) iniúchadh orainn lena chinntiú go raibh na ceanglais go léir a leagtar amach sa chóras bainistíochta sábháilteachta i bhfeidhm agus go raibh siad ag obair go héifeachtach. Le hathoscailt na mórshochaí tar éis COVID-19, díriodh aird ar leith ar bhainistíocht sábháilteachta de bharr brú tráchta méadaithe agus de bharr breis custaiméirí a bheith againn.

Éagsúlacht agus cuimsiú

Tá Beartas Éagsúlachta agus Cuimsithe ag Bus Átha Cliath a ndéantar athbhreithniú rialta air. Is é is aidhm leis an straitéis atá againn timpeallacht oibre éifeachtach, shásúil a chinntiú dár bhfostaithe, freastal ar athruithe ar riachtanais ár gcustaiméirí agus bonn taca a chur faoina n-eispéireas agus iad ag baint leas as na seirbhísí dár gcuid, agus neartú a dhéanamh ar an gceangal leis na pobail éagsúla ar a bhfreastalaimid.

Tá cuntas teiste againn a bhfuilimid bródúil as. Tá córais earcaíochta agus ardaithe céime forbartha againn atá bunaithe ar chomhionannas, éagsúlacht agus neamh-idirdhealú. Tá bearta tacaíochta á bhforbairt againn dár bhfostaithe LADTAI+. Tá méadú tagtha ar líon na mban ar leibhéal an lucht feidhmiúcháin ar fud na heagraíochta.

D'fhéachamar chuige go bhfuil rochtain ag daoine faoi mhíchumas ar ár seirbhísí, lena n-áirítear scéim cúnamh taistil do dhaoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas a dteastaíonn cúnamh breise uathu chun taisteal ar ár gcuid seirbhísí.

Is cúis bhróid againn ár gcultúr bainistíochta atá oscailte, fáilteach agus freagrúil dár bhfostaithe agus dár gcustaiméirí. Tá Oifigeach Comhionannais agus Éagsúlachta fostaithe againn agus cuirimid oiliúint chomhionannais agus éagsúlachta ar fáil do na fostaithe. Bímid ag comhoibriú le heagraíochtaí eile san earnáil phoiblí agus muid ag iarraidh an dea-chleachtas a chur i bhfeidhm. Táimid i measc shínteoirí bunaidh Chairt Éagsúlachta na hÉireann. Tá aitheantas tugtha ag an gCoimisiún Eorpach don mhéid atá bainte amach againn i dtaobh an dea-chleachtais. Tá an Gradam Cré-umha d'Infheisteoirí san Éagsúlacht bainte amach againn.

Éagsúlacht agus cuimsiú – an bord

Comhoibríonn Bus Átha Cliath go hiomlán leis an Roinn Iompair lena chinntiú go ndéanann an bord ionadaíocht i gcónaí don phobal ar a bhfreastalaímid, agus creidimid, ach an bord sin a bheith éagsúil, cothrom, go gcuideofar go mór le neart cumais fhoriomláin an bhoird a shainchúram dúshlánach a chomhlíonadh. Naonúr stiúrthóirí a bhíonn ar bhord Bhus Átha Cliath: roghnaítear seachtar faoi phróiseas iarratais na Seirbhíse um Cheapacháin Phoiblí agus ceapann an tAire Iompair ina gcomhaltaí boird iad. Líontar an dá phost eile faoi fhorálacha an Achta um Oibríthe is Stiúrthóirí.

Amhail an 5 Aibreán 2023, ochtar stiúrthóirí atá ar bhord Bhus Átha Cliath, agus tá folúntas ann do stiúrthóir amháin. Fógraíodh an post sin agus tá an tréimhse ama le haghaidh iarratas thart anois. Cóimheas 62% le 38% atá ar an mbord faoi láthair ó thaobh na bhfear agus na mban.

Is é sprioc an Rialtais é ionadaíocht 40% ar a laghad a bheith ag fir agus mná araon ar na Boird Stáit.

Tá na bearta seo a leanas ceaptha chun cothromaíocht inscne ar an mbord seo a fheabhsú agus a chothú:

- nuair a thagann folúntas ar bith i gceist, cuirfear an tAire Iompair ar an eolas más rud é go bhféadfadh aon impleacht a bheith ag an bhfolúntas sin i leith cothromaíocht inscne; agus
- leanfar ar aghaidh ag déanamh athbhreithniú rialta ar Bheartas Éagsúlachta agus Cuimsithe Bhus Átha Cliath i gcomhréir leis an dea-chleachtas sa réimse sin, agus á thabhairt cothrom le dáta.

Éagsúlacht agus cuimsiú – na fostaithe agus na custaiméirí

Táimid meáite ar an gcomhionannas a chur chun cinn, freastal ar éagsúlacht, agus neamh-idirdhealú a chinntiú dár bhfostaithe agus dár gcustaiméirí araon. Cuirimid na luachanna sin chun cinn freisin sna hearnálacha éagsúla a ndéanaimid gnó leo, agus sna pobail éagsúla a bhfreastalaímid orthu. Féachaimid leis na hoibleagáidí atá orainn a chomhlíonadh, mar fhostóir, faoi na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta agus, mar sholáthraí seirbhíse, faoi na hAchtanna um Stádas Comhionann, agus dul níos faide fós ná sin.

An Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016

Na sonraí maidir leis na beartais agus na nósanna imeachta arna gcur chun feidhme ag an gcuideachta i ndiaidh fhoilsiú an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, leagtar amach iad i dTuarascáil Bhliantúil Chóras Iompair Éireann. Leagtar síos íoschaighdeáin sa chód agus déanann an bord tréaniarracht a chinntiú go bhfuil an dea-chleachtas i dtaobh Rialachas Corparáideach á chomhlíonadh aige agus é i mbun gnó. Na ceanglais atá orainn faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, comhlíontar go hiomlán iad i ráitis airgeadais na bliana 2022, agus leagtar amach thíos an Ráiteas faoin Rialú Inmheánach atá de dhíth.

An Cód Caiteachais Phoiblí

Aithníonn Bus Átha Cliath an fhreagracht atá air i dtaobh chomhlíonadh fhorálacha an Chóid Caiteachais Phoiblí a áirithiú i ngach gné ábhartha. Tá dualgas ar gach comhlacht poiblí in Éirinn caitheamh go cúramach le cistí poiblí, agus a chinntiú go bhfaighfear an luach is fearr ar airgead aon uair a bhíonn airgead poiblí á chaitheamh nó á infheistiú. Déanann an bord tréaniarracht a chinntiú go bhfuil an dea-chleachtas i dtaobh Rialachas Corparáideach á chomhlíonadh aige agus é i mbun gnó.

Cleachtais íocaíochta

Aithníonn Bus Átha Cliath an fhreagracht atá air i dtaobh chomhlíonadh fhorálacha Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íoc Déanach in Idirbhearta Tráchtála), 2013, arna leasú, a áirithiú i ngach gné ábhartha. Is é beartas íocaíochta na cuideachta é ceangaltas an Rialacháin a chomhlíonadh.

Teagmhais iarchláir comhardaithe

Níl aon teagmhais shuntasacha iarchláir comhardaithe le tuairisciú lena n-éilítear coigeartú a dhéanamh ar na ráitis airgeadais.

Iniúcháirí

Tá sé curtha in iúl ag na hiniúcháirí reachtúla, Mazars, go bhfuil siad sásta leanúint ar aghaidh in oifig de réir Alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí, 2014.

Nochtadh faisnéise do na hiniúcháirí

A mhéid is eol do gach duine de na stiúrthóirí a bhí in oifig ar an dáta ar a ndearnadh na ráitis airgeadais a fhorhneas:

- níl aon fhaisnéis iniúcháireachta ábhartha nach bhfuil iniúcháirí na cuideachta ar an eolas fúithi; agus
- tá gach beart déanta ag na stiúrthóirí ar cheart dóibh a bheith déanta acu i gcáil Stiúrthóirí chun iad féin a chur ar an eolas faoi fhaisnéis iniúcháireachta ábhartha ar bith agus lena chinntiú go bhfuil iniúcháirí na cuideachta ar an eolas faoin bhfaisnéis sin.

Ráiteas um Rialú Inmheánach

Raon feidhme na freagrachta

Aithníonn Bus Átha Cliath an fhreagracht atá air a chinntiú go gcoimeádtar agus go bhfeidhmítear córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh. Cuirtear san áireamh leis an bhfreagracht sin ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016 (an Cód).

Cuspóir an chórais rialaithe inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh ceaptha chun riosca a bhainistiú ionas go mbeidh sé ar leibhéal inghlactha, agus ní chun fáil réidh leis ar fad. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní á gcosaint, go bhfuil idirbhearta á n-údarú agus á dtaifeadadh i gceart agus go bhfuil earráidí nó mírialtachtaí ábhartha á gcosc nó á mbrath go tráthúil.

Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, a thagann le treoir a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm i mBus Átha Cliath don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022 agus go dtí an dáta ar a ndearnadh na ráitis airgeadais a fhorghnas.

An cumas i dtaobh riosca a láimhseáil

Tá Coiste Iniúcháireachta, Airgeadais agus Riosca (CIAR) ag Bus Átha Cliath. I gCairt agus Téarmaí Tagartha an Choiste, déantar foráil maidir le roinnt stiúthóirí a cheapadh chuig an gcoiste, a nglacfaidh duine acu ról an Chathaoirligh. Tháinig CIAR le chéile sé huairé in 2022.

Ina ról mar chuid de Ghrúpa CIÉ, tá feidhm iniúcháireachta inmheánaí bunaithe ag Bus Átha Cliath freisin, a bhfuil acmhainní cuí aici agus a bhíonn ag gabháil do chlár oibre arna aontú le CIAR.

D'fhorbair Bus Átha Cliath, mar chuid de Ghrúpa CIÉ, Beartas Bainistíochta Riosca (an Beartas) lena leagtar an fhreagracht as rioscaí a bhainistiú ar Phríomhoifigeach Riosca na cuideachta, agus tá struchtúr tuairiscithe bunaithe. Is é an bord atá freagrach as na Creataí Bainistíochta Riosca agus is é a dhéanann iad a fhorghnas. Cuirtear na creataí sin in oiriúint chun aghaidh a thabhairt ar na cuspóirí straitéiseacha sonracha, agus chun an neamhchosaint ar rioscaí sonracha a bhainistiú go héifeachtach agus go héifeachtúil, i gcomhthéacs an Bheartais.

Faoin mBeartas, cinntítear go bhfuil nósanna imeachta cuí i bhfeidhm laistigh de Bhus Átha Cliath chun na príomhrioscaí atá ann i gcás gach réimse gnó a aithint, a mheas agus a bhainistiú. Is iad na príomhrioscaí iad siúd ar féidir leo dochar a dhéanamh dá cháil, dá acmhainn oibríochtúil nó dá acmhainn airgeadais, guaiseacha a chur faoi deara, nó é a stopadh óna chuspóirí a bhaint amach ar shlí ina léirítear drogall roimh rioscaí.

An creat riosca agus rialaithe

Soláthraítear dearbhú riosca trí mheán na trí líne chosanta. Is é an príomhdhifríocht atá idir na trí líne chosanta sin ná a leibhéal neamhspleáchais.

I samhail rialachais atá bunaithe ar thrí líne chosanta, déantar idirdhealú idir úinéireacht riosca, maoirseacht rioscaí agus maoirsiú rioscaí mar seo a leanas:

- Úinéireacht Riosca, eadhon na feidhmeanna a ghlacann seilbh ar na rioscaí agus a dhéanann iad a bhainistiú mar chuid dá ngníomhaíochtaí ó lá go lá (an chéad líne chosanta);
- Maoirseacht Riosca, eadhon na feidhmeanna a dhéanann maoirseacht ar rioscaí agus a chuireann dúshlán na bhfoirne bainistíochta go stuama (an dara líne chosanta); agus
- Maoirsiú Riosca, eadhon feidhmeanna a sholáthraíonn dearbhú neamhspleách (an tríú líne chosanta).

Tá Úinéireacht Riosca ailínithe le húinéireacht ghnó. Toisc go bhfuil na daoine atá i gceannas ar na rannóga freagrach as cuspóirí gnó a bhaint amach, is iad atá freagrach ar deireadh thiar, ina gcáil mar Úinéirí Rioscaí, as rioscaí a bhaineann lena gcuid réimsí freagrachta féin a aithint agus a bhainistiú. Feidhmíonn siad an fhreagracht sin trína chinntiú go gcuirtear aithint rioscaí san áireamh go hiomlán i ngníomhaíochtaí laethúla na ndaoine atá ag obair ina gcuid rannóga.

Nuair a aithnítear rioscaí nua, sanntar iad d'Úinéir Riosca, is é sin, Ceann na Rannóige. Féadfaidh an té sin bainistíocht an riosca a leagan ar Úinéir Riosca a bheidh freagrach as anailís agus meastóireacht bhreise a dhéanamh ar an riosca atá i gceist agus dul i ngleic leis.

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag Bus Átha Cliath trí chóras bogearraí riosca ar féidir iniúchadh a dhéanamh air, OpRiskControl. Dearadh na bogearraí sin lena chinntiú go nglacann Úinéirí Riosca agus baill foirne eile sna rannóga cur chuige comhsheasmhach, stuama ag gach céim den phróiseas bainistíochta riosca, ó aithint riosca go riosca a chur faoi bhráid leibhéal freagrachta níos airde. I gcomhréir le caighdeán ISO 31000 um Bainistíocht Riosca, tá sé ina bheartas ag ainm rioscaí a shainiú ar leibhéal is féidir a bhainistiú, is é sin, go ndéantar cur síos orthu ar shlí is leor ionas go bhféadfar measúnú a dhéanamh ar mhéid féideartha agus dóchúlacht an teagmhais, agus bearta maolaithe a chur i bhfeidhm.

Déanann an tÚinéir Riosca atá freagrach na rioscaí a mheas agus é nó í ag baint úsáid as táblaí critéar riosca a forbraíodh ionas go luafar an grád riosca cuí le rioscaí a sháraíonn an fonn riosca, agus go sannfar an leibhéal cuí maoirseachta dóibh.

Faireachán agus athbhreithniú leanúnach

Bíonn gach riosca nua a aithnítear agus príomhrioscaí, cinní agus sonraí faoi aon rioscaí atá ag teacht chun cinn faoi réir athbhreithnithe píaraí ag an bhfoireann feidhmiúcháin.

Cuimseofar sna tuarascálacha tréimhsiúla an méid seo a leanas mar bheart caighdeánach:

- príomhrioscaí;
- athruithe ar rátálacha i leith príomhrioscaí agus rioscaí nach cinn príomha iad;
- rioscaí nua-aitheanta;
- rioscaí atá ag teacht chun cinn;
- nuashonruithe ó chlár rioscaí Bhus Átha Cliath i leith na teicneolaíochta faisnéise;
- forléargas ar iomlán na rioscaí; agus
- rioscaí a sháraíonn an fonn riosca agus bearta maolaithe.

Cuirtear tuarascáil ar na rioscaí go léir, a stádas i leith fonn riosca agus a bhfeidhmíocht i gcoinne príomhtháscairí feidhmíochta faoi bhráid CIAR gach ráithe, agus tuairiscí faoi mhionsonraí na rioscaí ag gabháil leo.

Chomh maith leis an méid thuasluaite, i gcás príomhrioscaí ardleibhéil uile an ghrúpa agus rioscaí lena sáraítear an fonn riosca, cuirtear faoi bhráid Bhord Feidhmiúcháin CIÉ iad ionas go ndéanfaidh an bord sin measúnú orthu i gcomhthéacs an ghrúpa ar fad. Cuirtear tuarascáil ar príomhrioscaí uile an ghrúpa, a

stádas i leith fonn riosca agus a bhfeidhmíocht i gcoinne príomhtháscairí feidhmíochta faoi bhráid na gcruinnithe go léir de chuid CIAR agus faoi bhráid Bhord CIÉ gach ráithe, agus tuairiscí faoi mhionsonraí na rioscaí ag gabháil leo.

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla le haghaidh faireachán a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl go tráthúil dóibh siúd atá freagrach as beart ceartaitheach a ghlacadh agus don lucht bainistíochta agus don bhord, nuair is cuí. Dearbhaíonn Bus Átha Cliath go bhfuil na córais faireacháin leanúnaigh seo a leanas i bhfeidhm:

- aithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun faireachán a dhéanamh ar fheidhmiú na bpríomhrialuithe sin agus aon easnaimh a aithníodh a thuirisciú;
- rinneadh socrúithe tuairiscithe ar gach leibhéal ar a bhfuil freagracht as bainistíocht airgeadais sannta; agus
- déanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla i dtaobh feidhmíochta agus cúrsaí airgeadais ina léirítear feidhmíocht i gcoinne buiséad/réamhaisnéisí.

Soláthar

Dearbhaíonn Bus Átha Cliath go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíontar na rialacha agus na treoirlínte atá i bhfeidhm faoi láthair i dtaobh soláthair.

Tugadh líon beag cásanna faoi deara nár comhlíonadh nósanna imeachta soláthair ina leith sa bhliain 2022. Bhain na cásanna neamhchomhlíontacha go príomha le saincheisteanna bainistíochta conartha maidir le feithiclí a stóráil lasmuigh den láthair agus le hoibreacha cothabhála a rinneadh lasmuigh de chonarthaí comhaontaithe. B'ionann luach iomlán na n-idirbheart neamhchomhlíontach agus €250,000 as caiteachas iomlán €77.6 milliún (0.33%). Sainaitníodh an bhunchúis a bhí leis an gcaiteachas neamhchomhlíontach agus cuireadh plean gníomhaíochta feabhais i bhfeidhm.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ceanglaítear go ndéanfar athbhreithniú seachtrach ar bhonn tréimhsiúil ar éifeachtacht chreat bainistíochta riosca gach Comhlachta Stáit. Thug an comhairleoir seachtrach, Mazars, i gcrích a athbhreithniú ar Chreat Bainistíochta Riosca na Cuideachta in 2021 lena chinntiú go léirítear go cuí sa chreat ceanglais an Chóid.

Fuarthas go raibh an Chuideachta ag cloí leis an gCód.

Ina theannta sin, dearbhaíonn Bus Átha Cliath go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm aige chun faireachán a dhéanamh ar éifeachtacht a chuid nósanna imeachta maidir le bainistíocht riosca agus rialú riosca. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na cuideachta ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar an obair a dhéanann na hiniúcháirí inmheánacha agus na hiniúcháirí seachtracha, CIAR, a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an lucht ardbhainistíochta i mBus Átha Cliath atá freagrach as forbairt agus cothabháil a dhéanamh ar an gcreat rialaithe inmheánaigh.

Dearbhaíonn Bus Átha Cliath go ndearna an bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha i leith na bliana 2022.

Saincheistanna a bhaineann le rialú inmheánach

Níor aithníodh aon laigí sa rialú inmheánach i leith na bliana 2022 ar gá iad a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Ráiteas Freagrachta na Stiúrthóirí

Tá na stiúrthóirí freagrach as tuarascáil na stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais a ullmhú de réir Acht na gCuideachtaí, 2014.

Faoi dhlí na gcuideachtaí in Éirinn, ceanglaítear ar na stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú i leith gach bliana airgeadais. Faoin dlí sin, chinn na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a ullmhú de réir FRS 102, an *Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann* ('an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha'). Faoi dhlí na gcuideachtaí, ní fhéadfaidh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a fhorghas mura bhfuil siad deimhin de go dtugtar léargas fíorcheart iontu ar shócmhainní, dlíteanas agus staid airgeadais na cuideachta amháil deireadh na bliana airgeadais agus ar bhrabús agus cailíteanas na cuideachta i leith na bliana airgeadais, agus go gcomhlíonann siad Acht na gCuideachtaí, 2014 i ngach slí eile.

Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú, ceanglaítear ar na stiúrthóirí:

- beartais oiriúnacha chuntasaíochta a roghnú i gcomhair ráitis airgeadais na cuideachta agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ansin;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus ciallmhar;
- a shonrú cibé ar ullmhaíodh nó nár ullmhaíodh na ráitis airgeadais de réir na gcaighdeán cuntasaíochta is infheidhme agus na caighdeán sin atá i gceist a shainaithint, agus aon imeacht ábhartha ó na caighdeán sin a thabhairt ar aird agus a mhíniú; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthas leantach, ach amháin sa chás nach cuí a ghlacadh leis go leanfaidh an chuideachta i mbun gnó.

Tá na stiúrthóirí freagrach as a chinntiú go gcoinníonn an chuideachta, nó go gcuireann sí faoi deara go gcoinneofaí, taifid chuntasaíochta leordhóthanacha ina ndéantar idirbhearta na cuideachta a mhíniú agus a thaifeadadh go cruinn, a fhágann gur féidir, tráth ar bith, sócmhainní, dlíteanas, staid airgeadais agus brabús agus cailíteanas na cuideachta a chinneadh go réasúnta cruinn, a chuireann ar a gcumas dóibh a chinntiú go bhfuil na ráitis airgeadais agus tuarascáil na stiúrthóirí ag cloí le hAcht na gCuideachtaí, 2014 agus a fhágann gur féidir na ráitis airgeadais a iniúchadh.

Chomh maith leis sin, tá na stiúrthóirí freagrach as sócmhainní an ghrúpa a chosaint agus, dá réir sin, as céimeanna réasúnacha a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath. Tá na stiúrthóirí freagrach as féachaint chuige go gcomhlíonfaidh an chuideachta an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016.

Ní gá gurb ionann an reachtaíocht in Éirinn maidir le hullmhú agus scaipeadh ráiteas airgeadais agus an reachtaíocht atá i bhfeidhm i ndlínsí eile. Tá na stiúrthóirí freagrach as ionracas na faisnéise corparáidí agus airgeadais atá ar shuíomh gréasáin na cuideachta agus as an bhfaisnéis sin a choinneáil cothrom le dáta.

Thar ceann an bhoird

Mr G Owens
Cathaoirleach

Ms L. Carroll
Stiúrthóir

5 Aibreán 2023

Tuarascáil na nIníúcháirí Neamhspleácha

do chomhaltaí Bhus Átha Cliath

Tuairisc ar an iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Tuairim

Tá iniúchadh déanta againn ar ráitis airgeadais Bus Átha Cliath ('an Chuideachta'), a chuimsíonn an Cuntas Brabúis agus Cailteanais, an Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach, an Clár Comhardaithe, an Ráiteas um Athruithe ar Choithomas, an Ráiteas Sreabhadh Airgid agus nótaí leis an airgeadais ráitis, lena n-áirítear an achoimre ar bheartais chuntasaíochta shuntasacha atá leagtha amach i nóta 1. Is é dlí na hÉireann an creat tuairiscithe airgeadais a cuireadh i bhfeidhm agus iad á n-ullmhú agus FRS 102 An Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa RA agus i bPoblacht na hÉireann arna eisiúint sa Ríocht Aontaithe ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais (FRS 102).

Is é ár dtuairim na ráitis airgeadais a ghabhann leo:

- tugann na ráitis airgeadais léargas fíor agus cóir ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus an Aonáin amhail an 31 Nollaig 2022 agus ar thoradh an Ghrúpa don bhliain dar críoch ansin;
- ullmhaíodh i gceart de réir FRS 102; agus
- Ullmhaíodh i gceart de réir cheanglais Acht na gCuideachtaí 2014.

Bunús leis an tuairim

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIníúcháireacht (Éire) agus de réir an dlí is infheidhme. Déantar cur síos ar an bhfreagracht atá orainn faoi na caighdeáin sin níos mó sa chuid Na Freagrachtaí atá ar an Iniúcháir as an Iniúchadh ar na Ráitis Airgeadais den tuarascáil uainn.

Táimid neamhspleách ar an gcuideachta de réir na gceanglas eitice is ábhartha maidir leis an iniúchadh a dhéanaimid ar na ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticíúil do Iniúcháirí (Éirinn) arna eisiúint ag Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann (IAASA), agus chomhlíonamar na freagrachtaí eiticiúla eile atá orainn de réir na gceanglas sin.

Creidimid gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuair eamar chun bunús a thabhairt leis an tuairim uainn.

Conclúidí a bhaineann le gnóthas leantach

Agus na ráitis airgeadais á n-iniúchadh againn, tháinig muid ar an gconclúid gur iomchuí úsáid na stiúrtóirí ar bhonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú.

Bunaithe ar an obair a rinneamar, níor shainníomar aon neamhchinnteachtaí ábhartha a bhaineann le himeachtaí nó coinníollacha a d'fhéadfadh, ina n-aonair nó i dteannta a chéile, amhras suntasach a chaitheamh ar chumas an Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta nuair a údaraítear na ráitis airgeadais lena n-eisiúint.

Déantar cur síos ar ár bhfreagrachtaí agus ar fhreagrachtaí na stiúrtóirí maidir le gnóthas leantach sna codanna ábhartha den tuarascáil seo.

Faisnéis eile

Is iad na stiúrtóirí atá freagrach as an bhfaisnéis eile. Cuimsítear leis an bhfaisnéis eile an fhaisnéis atá san áireamh sa tuarascáil bhliantúil, seachas na ráitis airgeadais agus tuairisciúil an iniúcháir uainn ina leith. Ní chuimsítear sa tuairim uainn ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile agus, ach amháin sa mhéid a luaitear a mhalairt go sainráite sa tuarascáil uainn, ní léirímid aon chineál conclúide dearbhaithe ina leith.

Is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus a bhreithniú an bhfuil an fhaisnéis eile neamhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuair eamar le linn an iniúchta, nó ar cosúil go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Má aithnímid neamhréireacht ábhartha den sórt sin nó ráiteas a ndealraíonn sé gur míráiteas ábhartha é, ní mór dúinn a chinneadh an bhfuil aon mhíráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais nó an ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile. Más rud é, ar bhonn na hoibre a rinneamar, go gcinnimid go ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile sin, ní mór dúinn an méid sin a thuairisciú.

Níl aon ní le tuairisciú againn i ndáil leis sin.

Tuairimí ar ábhair eile a fhorordaítear le hAcht na gCuideachtaí 2014

Is é ár dtuairim, bunaithe ar an obair a rinneadh le linn an iniúchta, go dtuairiscimid:

- tá an fhaisnéis a thugtar i dtuarascáil na Stiúrthóirí don bhliain airgeadais a n-ullmhaítear na ráitis airgeadais ina leith ag teacht leis na ráitis airgeadais;
- ullmhaíodh tuarascáil na Stiúrthóirí de réir na gceanglas dlí is infheidhme;
- ba leor taifid chuntasaíochta na Cuideachta chun go bhféadfaí na ráitis airgeadais a iniúchadh go héasca agus i gceart; agus
- réitíonn na ráitis airgeadais leis na taifid chuntasaíochta.

Fuaireamar an fhaisnéis agus na mínithe uile atá riachtanach, chun an eolais agus an chreidimh atá againn, chun críocha ár n-iniúchta.

Nithe a gceanglaítear orainn tuairisciú orthu trí eisceacht

Bunaithe ar eolas agus tuiscint na Cuideachta agus a timpeallacht a fuarthas le linn an iniúchta, níl aon mhíríteas ábhartha aitheanta againn i dtuarascáil na stiúrthóirí.

Ceanglaítear le hAcht na gCuideachtaí 2014 orainn tuairisc a thabhairt duit más rud é, inár dtuairim, nach gcomhlíonann an Chuideachta ceanglais aon cheann d'Ailt 305 go 312 den Acht, a bhaineann le nochtadh luach saothair agus idirbhearta stiúrthóirí. Níl aon rud le tuairisciú againn ina leith seo.

Faoin gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (Lúnasa 2016) (an “Cód Cleachtais”), éilítear orainn tuairisc a thabhairt duit má tá an ráiteas maidir leis an gcóras rialaithe inmheánaigh a éilítear faoin gCód Cleachtais mar atá san áireamh sa Ráiteas Rialachais Chorpáridigh i dTuarascáil na Stiúrthóirí nach léiríonn comhlíonadh na gcuideachtaí le mír 1.9 (iv) den Chód Cleachtais nó mura bhfuil sé ag teacht leis an bhfaisnéis atá ar eolas againn ónár gcuid oibre iniúchta ar na ráitis airgeadais.

Níl aon rud le tuairisciú againn ina leith seo.

Freagrachtaí Faoi Seach

Freagrachtaí atá ar na Stiúrthóirí as na Ráitis Airgeadais

Mar a dtugtar míniú níos iomláine air sa ráitis ar fhreagrachtaí na Stiúrthóirí ar leathanach 42, is iad na Stiúrthóirí atá freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais de réir an creatlach tuairiscithe airgeadais infheidhme a thugann léargas fíor agus cóir agus as cibé rialú inmheánach a chinnfidh an bhainistíocht is gá ionas gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábhartha, cibé de bharr calaoise nó de bharr earráide.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, tá na Stiúrthóirí freagrach as measúnú a dhéanamh ar chumas na Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, as nochtadh a dhéanamh, mar is infheidhme, ar nithe a bhaineann le gnóthas leantach agus as bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh a úsáid mura bhfuil sé i gceist ag bainistíocht an Chuideachta a leachtú ná deireadh a chur leis na hoibríochtaí, nó nach bhfuil aon rogha réalaióch acu ach é sin a dhéanamh.

Na freagrachtaí atá ar an iniúcháir as an iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Is iad na cuspóirí atá againn dearbhú réasúnta a fháil maidir le cibé an bhfuil nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide, agus tuarascáil iniúchóra a eisiúint ina bhfuil an tuairim uainn. Ardleibhéal dearbhaithe is ea dearbhú réasúnta, ach ní hionann é agus ráthaíocht go n-aimseofar i gcónaí in iniúchadh arna dhéanamh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Éire) míráiteas ábhartha más ann dó. Is féidir go n-eascródh míráitis as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, astu féin nó le chéile, go bhféadfaí a bheith ag súil go réasúnach leis go mbeadh tionchar acu ar chinntí geilleagracha na n-úsáideoirí arna nglacadh ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Tá cur síos breise ar ár bhfreagrachtaí as iniúchadh na ráiteas airgeadais le fáil ar shuíomh gréasáin Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann ag: http://www.iaasa.ie/getmedia/b2389013-1cf6-458b-9b8fa98202dc9c3a/Description_of_auditors_responsibilities_for_audit.pdf. Tá an tuairisc seo mar chuid de thuarascáil ár n-iniúchóra.

Aidhm ár gcuid Oibre Iniúchta agus a bhfuil ár bhFreagrachtaí dlite dúinn

Tá ár dtuarascáil á cur faoi bhráid chomhaltaí na Cuideachta, mar chomhlacht, agus faoina mbráid siúd amháin de réir Alt 391 d'Acht na gCuideachtaí, 2014. Cuireadh i gcrích ár gcuid oibre iniúcháireachta ionas go bhféadfaimis a lua le comhaltaí na Cuideachta na nithe sin a cheanglaítear orainn a lua leo i dtuarascáil na hiniúchára agus chun na críche sin amháin. Sa mhéid is mó a cheadaítear le dlí, ní ghlacaimid freagracht d'aon duine seachas an Chuideachta agus comhaltaí na cCuideachta mar chomhlacht as ár n-obair iniúcháireachta, as an tuarascáil seo, ná as na tuairimí ar ar thángamar.

Tommy Doherty

Ar son agus thar ceann Mazars
Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla
Ionad Fhearchair, Bloc 3
Bóthar Fhearchair
Baile Átha Cliath 2
11 Aibreán 2023

Cuntas Brabúis agus Cailteanais

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 €'000
Ioncaim			
Ioncam oibriúcháin		5,383	1,541
Íocaíocht na hOibleagáide Seirbhíse Poiblí		303,263	269,715
Deontais ioncaim		1,474	1,481
Ioncam iomlán	4	310,120	272,737
Costais			
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	5	(231,712)	(200,975)
Ábhair agus seirbhísí	6	(78,621)	(69,855)
Iomlán na gcostas oibriúcháin		(310,333)	(270,830)
TRÚCDA roimh (chostais)/ioncam eisceachtúla			
		(213)	1,907
(Costais)/ioncam oibriúcháin eisceachtúla	7	(118)	4,033
Dímheas agus amúchadh (glan)	8	(46)	(4)
(Easnamh)/barrachas roimh ús agus cháin		(377)	5,936
Ús iníoctha agus muirir dá shamhail	9	(234)	(167)
(Easnamh)/barrachas roimh cháin		(611)	5,769
Cáin ar an (easnamh)/barrachas don bhliain	10	1,039	-
Barrachas don bhliain		428	5,769

Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach Iomlán

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2023

	2022 €'000	2021 €'000
Barrachas don bhliain	428	5,769
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain	428	5,769

Tagann torthaí ar fad ó ghníomhaíochtaí leanúnacha.

Clár Comhardaithe

Amhail an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 €'000
Sócmhainní seasta			
Sócmhainní doláimhsithe	11	974	1,007
Sócmhainní inláimhsithe	12	54,016	65,600
		54,990	66,607
Sócmhainní reatha			
Stoic	13	4,455	3,755
Féichiúnaithe	14	167,367	166,771
Airgead agus coibhéisí airgid		316	178
		172,138	170,704
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)	15	(66,813)	(65,850)
Glansócmhainní reatha		105,325	104,854
Sócmhainní iomlána lúide dliteanas reatha		160,315	171,461
Soláthar in aghaidh dliteanas	16	(74,968)	(75,550)
Ioncam iarchurtha	17	(40,380)	(51,372)
Glansócmhainní		44,967	44,539
Caipiteal agus cúlchistí			
Scairchaipiteal glaoite	18	69,836	69,836
Cuntas brabúis agus cailiteanais		(24,869)	(25,297)
Caipiteal Gnáthscaireanna		44,967	44,539

Thar ceann an Bhoird

Mr G Owens
Cathaoirleach

Ms L. Carroll
Stiúrthóir

5 Aibreán 2023

Ráiteas um Athruithe ar an gCaipiteal Gnáthscaireanna

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2022

	Scair- chaipiteal glaioite €'000	Cuntas Brabúis agus Caill- teanais €'000	Iomlán €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2021	69,836	(31,066)	38,770
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain	-	5,769	5,769
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2021	69,836	(25,297)	44,539
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2022	69,836	(25,297)	44,539
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain	-	428	428
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2022	69,836	(24,869)	44,967

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2022

	Nótaí	2022 €'000	2021 €'000
Airgead glan a ghiniúint/(úsáidte) ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	19	1,937	(10,563)
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Ceannach sócmhainní seasta doláimhsithe		(660)	(1,089)
Ceannach sócmhainní seasta inláimhsithe		(4,821)	(3,258)
Fáltas ar dhiúscairt sócmhainní seasta inláimhsithe		-	335
Deontais chaipitil a fuarthas	17	4,789	4,638
Deontais chaipitil aisíochta	17	-	(1,058)
(Méadú)/laghdú ar chomhardú infhála leis an máthairchuideachta		(872)	11,046
Cáin íochta		(1)	(1)
Ús íochta	9	(234)	(167)
Airgead glan (úsáidte)/a solathraíodh ó ghníomhaíochtaí infheistíochta		(1,799)	10,446
Airgead glan arna úsáid i ngníomhaíochtaí maoinithe		-	-
Glanméadú/(laghdú) ar airgead tirim agus coibhéisí airgid		138	(117)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag tús na bliana		178	295
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag deireadh na bliana		316	178

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

1. Beartais Shuntasacha Chuntasaíochta

Ráiteas maidir le comhlíonadh

Ullmhíodh ráitis airgeadais Bhus Átha Cliath ar bhonn gnóthas leantach de réir FRS 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann, agus de réir Acht na gCuideachtaí 2014.

Gníomhaíochtaí agus úinéireacht

Is é Córas Iompair Éireann (CIÉ), ar fochuideachta ar lánúinéireacht de é Bus Átha Cliath, údarás reachtúil náisiúnta na hÉireann a chuireann iompar poiblí ar talamh ar fáil in Éirinn. Tá CIÉ ar lánúinéireacht ag Rialtas na hÉireann agus tuairiscíonn sé don Aire Iompair.

Is é Bus Átha Cliath príomhsholáthraí Bhaile Átha Cliath i dtaobh iompar poiblí.

Is Cuideachta Thráchtála Stáit é Bus Átha Cliath, an chuideachta, agus tá sí ina cuid de Ghrúpa Cuideachtaí CIÉ. Athchláraíodh an chuideachta mar Chuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe le feidhm ón 1 Feabhra 2016, faoi Acht na gCuideachtaí 2014. Tá an chuideachta cláraithe i mBaile Átha Cliath. Is 119569 uimhir na cuideachta agus tá an oifig cláraithe ag 59 Sráid Uí Chonaill Uachtarach, Baile Átha Cliath 1.

Baineann ráitis airgeadais na cuideachta le gníomhaíochtaí Bhus Átha Cliath agus leo sin amháin.

Achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasaíochta

Leagtar amach ar na leathanaigh seo a leanas na beartais shuntasacha chuntasaíochta a cuireadh i bhfeidhm agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú. Tá na beartais sin curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach maidir leis na blianta go léir atá curtha i láthair, mura luaitear a mhalairt.

De réir mar a cheadaítear faoi Acht na gCuideachtaí 2014, tá leagan amach forordaithe an chuntais brabúis agus caillteanais oiriúnaithe ag na stiúrthóirí ar bhealach a oireann do chineál ghnó na cuideachta. Is ionann TRÚCDA agus tuilleamh cuideachta roimh choigeartú d'ús agus cánacha, dímhéas ar shócmhainní seasta agus amúchadh na ndeontas caipitil arna bhfáil.

(a) Bunús an ullmhúcháin

Ullmhíodh na ráitis airgeadais ar bhonn gnóthas leantach, faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil.

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le FRS 102, ní mór leas a bhaint as príomhthoimhdí áirithe faoin todhchaí, agus foinsí tábhachtacha eile neamhchinnteachta meastacháin ag an dáta tuairiscithe. Éilíonn sé freisin go ndéanfadh stiúrthóirí breithiúnas agus beartais chuntasaíochta na cuideachta á gcur i bhfeidhm acu. Leagtar amach ag (u) thíos, 'Meastacháin agus toimhdí rithábhachtacha cuntasaíochta', na réimsí ina bhfuil ardleibhéal breithiúnais nó castachta i gceist, nó na réimsí ina bhfuil baol nach beag go ndéanfadh toimhdí agus meastacháin choigeartú ábhartha ar shuim ghlanluacha na sócmhainní agus na ndliteanas sa chéad bhliain airgeadais eile.

Faoi FRS 102, cheadaítear díolúintí áirithe ó nochtadh d'eintiteas incháilithe. Níor bhain Bus Átha Cliath leas as aon díolúine ó nochtadh atá ar fáil le haghaidh eintitis incháilithe don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022.

(b) Gnóthas leantach

Tá súil réasúnach ag na stiúrthóirí go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an gcuideachta chun leanúint i mbun gnó oibríochtúil go ceann i bhfad.

Déantar an deimhniú tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar fheidhmíocht trádála sa todhchaí, pleananna caiteachais caipitil agus infhaighteacht leachtachta. Bhreithnigh na Stiúrthóirí rioscaí agus neamhchinnteachtaí sa ghnó chomh maith leis an bhfaisnéis phoiblí a bhí ar fáil.

Dá bhrí sin, ullmhaíodh ráitis airgeadais seo an eintitis ar bhonn gnóthas leantach. Tá tuilleadh faisnéise i nóta 2.

(c) Airgeadra eachtrach**(i) Airgeadra feidhmiúil agus airgeadra tuairiscithe**

Is é an euro airgeadra feidhmiúil agus airgeadra tuairiscithe na cuideachta, arna ainmniú ag an tsiombail '€', agus, mura luaitear a mhalairt, tá na ráitis airgeadais curtha i láthair ina mílte (€'000).

(ii) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Déantar idirbhearta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach a aistriú chuig an airgeadra feidhmiúil ar bhonn na rátaí malairte ar an láthair ar dháta na n-idirbheart.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar míreanna airgeadaíochta in airgeadra eachtrach a aistriú ina euro ar an ráta reatha. Déantar míreanna neamhairgeadaíochta arna dtomhas ar a gcostas stairiúil a aistriú ar bhonn an ráta malairte ar dháta an idirbhirt agus déantar míreanna neamhairgeadaíochta arna dtomhas ar a luach cóir a thomhas ar bhonn an ráta malairte nuair a cinneadh an luach cóir.

Is sa chuntas brabúis agus caillteanais a aithnítear gnóthachain agus caillteanais airgeadra eachtraigh a eascraíonn as socraíocht idirbheart agus ón aistriú ag rátaí malairte ag deireadh na bliana airgeadais ar shócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta arna n-ainmniú in airgeadraí eachtracha.

Cuirtear i láthair gnóthachain agus caillteanais airgeadra eachtraigh a bhaineann le hiasachtaí agus airgead tirim agus coibhéisí airgid sa chuntas brabúis agus caillteanais faoi 'ús infhála agus ioncam dá shamhail' nó 'ús iníoctha agus muirir dá shamhail' mar is cuí. Cuirtear i láthair gach gnóthachan agus caillteanas airgeadra eachtraigh eile sa chuntas brabúis agus caillteanais faoi 'costais ábhar agus seirbhísí'.

(d) Láimhdeachas

Cuimsíonn an láimhdeachas luach comhlán na seirbhísí arna soláthar. Déantar an láimhdeachas a thomhas ar luach cóir na comaoine a fhaightear nó is infhála agus is ionann é agus an méid is infhála i leith seirbhísí a soláthraíodh. Aithníonn Bus Átha Cliath an láimhdeachas sa tréimhse ina gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Aithníonn Bus Átha Cliath ioncam trína shruthanna ioncaim éagsúla mar seo a leanas:

Airgead tirim ar an mbus

Aithnítear ioncam ón airgead tirim ar an mbus ag an bpointe díolacháin, is é sin an lá a gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Díolacháin ar líne

Aithnítear ioncam a ghintear ó dhíolacháin ar líne sa tréimhse lena mbaineann sé. Faightear na fáltais ioncaim roimh ré.

Ioncam Eile

Aithnítear ioncam eile de réir seachadadh na seirbhíse. Faightear na fáltais ioncaim i riaráistí.

Conradh um Ollchostas

Ón 1 Eanáir 2021, taifeadann Bus Átha Cliath ioncam a ghintear faoin gConradh Dámhachtana Dhírigh leis an NTA ar bhonn ollchostais. Íoctar an chuideachta bunaithe ar chandam na seirbhísí a chuirtear ar fáil. Seoltar ar aghaidh chuig an NTA gach bosca táillí agus ioncam eile ó phaisinéirí a fhaightear ón bpaisinéir iompair phoiblí agus ní aithnítear a thuilleadh é i gcuntas brabúis agus cailteanais Bhus Átha Cliath. Cuireann Bus Átha Cliath sonrasc isteach ar bhonn tréimhsiúil chun seirbhísí a sholáthar faoin gConradh Dámhachtain Dhíreach, a íoctar leis an gcuideachta ar feadh tréimhse amháin i riaráistí. Tá tuilleadh sonraí maidir leis an mbeartas cuntasáíochta d'íocaíochtaí pso faoin gConradh Dámhachtana Dhírigh leagtha amach i bpolasaí (e) Ioncam deontais – oibleagáidí an Aontais Eorpaigh agus oibleagáidí seirbhíse poiblí agus deontais eile ón Státchiste.

(e) Ioncam ó Dheontais – Deontais ón Aontas Eorpach, íocaíochtaí oibleagáide seirbhíse poiblí, agus deontais eile ón Státchiste

Aithníonn Bus Átha Cliath deontais rialtais ag teacht leis an tsamhail fabhraithe faoi FRS 102.

Deontais i gcomhair caiteachas caipitiúil

Déantar deontais i gcomhair caiteachas caipitiúil eile a chur chun sochair an ioncaim iarchurtha de réir mar a bhíonn siad infhála. Déantar iad a amúchadh chuig an gcuntas brabúis agus cailteanais ar an mbonn céanna ar a ndéantar na sócmhainní gaolmhara a dhímheas.

Íocaíochtaí na hOibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP)

Déileáiltear le híocaíochtaí OSP arna bhfáil agus na cinn is infhála faoin gconradh dírdhámhachtana i rith na bliana sa chuntas brabúis agus cailteanais sa tréimhse ina mbíonn siad infhála.

Deontais ioncaim agus fóirdheontais

Aithnítear deontais i leith caiteachais sa chuntas brabúis agus cailteanais an tráth céanna a thabhaítear an caiteachas gaolmhar agus a bhfuil an deontas beartaithe lena chúiteamh.

(f) Costais ábhar agus seirbhísí

Cuimsítear le costais ábhar agus seirbhísí, a dtugtar costais oibriúcháin orthu freisin, na costais go léir a bhaineann le hoibriúcháin Bhus Átha Cliath ó lá go lá, gan costais dímhéasa, amúchta agus phárolla a ndéantar iad a nochtadh go leithleach sa chuntas brabúis agus cailteanais, agus tá siad leagtha amach ar shlí níos mionsonraithe i nóta 6 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(g) Ús infhála/ús iniúchta

Aithnítear ioncam úis nó costas úis faoi mhodh an ghlanráta úis.

(h) Costais eisceachtúla/ioncam

I gcuntas brabúis agus cailteanais Bhus Átha Cliath, aithnítear torthaí ar leithligh roimh mhíreanna sonracha. Is iad na míreanna sonracha iad siúd nach mór iad a nochtadh go leithleach, dar linn, mar gheall ar a méid, a gcineál nó a minicíocht. Creideann Bus Átha Cliath go soláthraíonn an cur i láthair sin anailís bhreise toisc go ndírítear aird ar mhíreanna eisceachtúla dá bharr. Áirítear le míreanna den sórt sin costais shuntasacha a bhaineann le hathstruchtúrú gnó.

Maidir leis an gcinneadh i dtaobh céard is brí le 'suntasach' sa sainmhíniú atá againn air, úsáideann an chuideachta idir bhreithiúnas cáilíochtúil agus bhreithiúnas cainníochtúil agus measúnú á dhéanamh ar na míreanna áirithe arb amhlaidh ina leith, de bhua a méid agus a gcineál, go nochtar sa chuntas brabúis agus cailteanais agus sna nótaí gaolmhara iad mar mhíreanna eisceachtúla.

(i) Cánachas

Cuimsíonn costas na cánach ioncaim don bhliain cáin reatha agus cáin iarchurtha arna n-aithint sa bhliain airgeadais. Cuirtear costas cánach ioncaim i láthair sa chomhpháirt chéanna den ioncam cuimsitheach iomlán (cuntas brabúis agus cailteanais nó ioncam cuimsitheach eile) nó den scairchaipiteal leis an idirbheart nó an teagmhas eile as a dtig an costas cánach ioncaim.

Ní dhéantar lascaíniú ar shócmhainní agus dliteanais cánachais reatha ná cánachais iarchurtha.

(i) Cáin reatha

Is ionann an cháin reatha agus an méid cánach ioncaim is iníoctha ar an mbrabús inchánach don bhliain airgeadais nó do bhlianta airgeadais roimhe sin. Déantar an cháin reatha a thomhas de réir mhéid na cánach reatha a mheastar a bheidh le hóc de réir rátaí cánach agus dlíthe cánach atá achtaithe nó achtaithe go substaintiúil faoi dheireadh na bliana airgeadais.

(ii) Cáin iarchurtha

Aithnítear cáin iarchurtha maidir leis na difríochtaí uainiúcháin, arb iad na difríochtaí idir brabús inchánach agus ioncam cuimsitheach iomlán mar atá luaite sna ráitis airgeadais. Eascraíonn na difríochtaí uainiúcháin ó chuimsiú ioncaim agus caiteachas sna measúnachtaí cánach i mblianta airgeadais seachas na cinn ina n-aithnítear iad sna ráitis airgeadais.

Aithnítear cáin iarchurtha ar na difríochtaí uainiúcháin ag deireadh gach bliana airgeadais faoi réir eisceachtaí áirithe. Ní aithnítear cailteanais chánach neamhfhaoisimh agus sócmhainní cánach iarchurtha eile ach amháin nuair is dócha go ndéanfar iad a aisghabháil i gcoinne aisiompú dlíteanas cánach iarchurtha nó brabús eile inchánach sa todhcháil.

(j) Páirtithe gaolmhara

Fochuideachta de chuid Ghrúpa CIÉ is ea Bus Átha Cliath. Nochtann Bus Átha Cliath idirbhearta le páirtithe gaolmhara nach bhfuil ar lánúinéireacht laistigh den ghrúpa. Ní nochtann sé idirbhearta le baill den ghrúpa céanna atá ar lánúinéireacht.

I ngnáthchúrsa an ghnó, ceannaíonn an chuideachta earraí agus seirbhísí ó aonáin arna rialú ag Rialtas na hÉireann. Ar na haonáin is tábhachtaí díobh sin tá An Post, an tÚdarás Náisiúnta Iompair (NTA) agus Údarás Aerfort Bhaile Átha Cliath. Tá na stiúrthóirí den tuairim nach bhfuil candam na gceannachán sin ábhartha i ndáil le gnó na cuideachta.

(k) Sócmhainní seasta doláimhsithe

Tugtar bogearraí ríomhaire anonn ar an gcostas lúide amúchadh carntha agus cailteanais lagaithe charntha. Déantar bogearraí a amúchadh thar a saol úsáideach tuartha, idir trí bliana agus cúig bliana, ar mhodh an mhéid chothroim. Ní mheastar go bhfuil luach iarmharach ag bogearraí. Sa chás ina dtugtar le fios de bharr toasca amhail dul chun cinn na teicneolaíochta nó athruithe ar phraghsanna margaidh go bhfuil athrú tagtha ar shaol úsáideach na mbogearraí, déantar an saol úsáideach a leasú ar bhonn ionchasach chun na cúinsí nua a chur san áireamh.

Déantar athbhreithniú i ndáil le lagú ar shócmhainní seasta doláimhsithe má tá aon rud ann a thabharfadh le fios go bhféadfadh an tsócmhainn sheasta dholáimhsithe a bheith lagaithe.

(l) Sócmhainní seasta inláimhsithe

Déantar sócmhainní seasta inláimhsithe a thabhairt anonn ar a gcostas, lúide dímheas carntha agus cailteanais lagaithe charntha. Áirítear sa chostas an praghas ceannaigh bunaidh, costais arna dtabhú ar bhonn díreach i dtaobh an tsócmhainn a thabhairt chuig an láthair agus a chur sa riocht is gá don úsáid atá ceaptha di, agus costais díchoimisiúnaithe infheidhme.

(i) Is iad seo a leanas boinn ríofa an dímheasa:**Feithiclí paisinéirí bóthair**

Déantar dímheas ar chostas stairiúil na bhfeithiclí paisinéirí bóthair ar bhonn chostas stairiúil na bhfeithiclí sa fhlít, ar feadh a saoil úsáidigh tuartha, ar bhonn céatadán laghdaitheach a léiríonn úsáid na bhfeithiclí ar feadh a saoil. Saol úsáideach tuartha idir 3 bliana agus 12 bhliain atá ag na sócmhainní sa chatagóir seo.

Stadanna bus agus scáthláiín bhus

Déantar stadanna bus agus scáthláiín bhus a dhímheas, trí thráthchodanna cothroma bliantúla, ar bhonn costas stairiúil a leatar thar a saol úsáideach tuartha. Saol úsáideach tuartha idir 3 bliana agus 15 bliana atá ag na sócmhainní sa chatagóir seo.

Gléasra agus innealra

Déantar gléasra agus innealra a dhímheas, trí thráthchodanna cothroma bliantúla, ar bhonn costas stairiúil a leatar thar a saol úsáideach tuartha. Saol úsáideach tuartha idir 3 bliana agus 10 mbliana atá ag na sócmhainní sa chatagóir seo.

Déantar athbhreithniú ar luachanna iarmharacha na sócmhainní agus a saol úsáideach, agus déantar iad a choigeartú, más iomchuí, gach bliain airgeadais. Cuirtear éifeacht aon athraithe ar luachanna iarmharacha nó ar shaol úsáideach san áireamh sna cuntais ar bhonn ionchasach.

(ii) Breiseanna iardain

Ní dhéantar costais iardain, lena n-áirítear costais maidir le comhpháirteanna arna n-athsholáthar, a áireamh i suim ghlanluacha na sócmhainne ná a aithint mar shócmhainn ar leithligh, de réir mar is iomchuí, ach amháin nuair is dócha go mbeidh sochair eacnamaíocha a bhaineann leis an mír i ndán don chuideachta agus gur féidir an costas a thomhas ar bhonn iontaofa.

Caitear le comhpháirteanna móra mar shócmhainní ar leithligh sa chás ina mbaineann patrúin dhifriúla tomhaltais leo i dtaobh sochair eacnamaíocha agus déantar dímhéas orthu go leithleach thar a saol úsáideach.

Cuirtear costais síos i leith deisiúcháin agus cothabhála de réir mar a thabhaítear iad.

(iii) Dí-aithint

Déantar sócmhainní inláimhsithe a dhí-aithint ar a ndiúscairt nó nuair nach bhfuiltear ag súil le haon sochar eacnamaíoch sa todhchaí. Ar dhiúscairt, déantar an difríocht idir na glanfháltais diúscairthe agus an tsuim ghlanluacha a aithint sa chuntas brabúis agus cailleanais.

(m) Lagú na sócmhainní neamhairgeadais

Ag deireadh gach bliana airgeadais déantar measúnú ar shócmhainní neamhairgeadais nach dtugtar anonn ar a luach cóir lena chinneadh cibé an bhfuil aon rud a thabharfadh le fios go bhféadfadh an tsócmhainn (nó aonad giniúna airgid na sócmhainne) a bheith lagaithe. Má thugtar a leithéid le fios déantar meastachán ar mhéid in-aisghabhála na sócmhainne (nó aonad giniúna airgid na sócmhainne).

Is ionann méid in-aisghabhála na sócmhainne (nó an aonaid giniúna airgid na sócmhainne) agus a luach cóir lúide costais díolacháin nó an luach úsáide, cibé acu is airde. Is ionann an luach úsáide agus luach láithreach na sreafaí airgid amach anseo a mheastar a eascróidh as úsáid leanúnach na sócmhainne (nó an aonaid giniúna airgid na sócmhainne) agus óna diúscairt deiridh. Agus an luach úsáide á thomhas, déantar sreafaí airgid roimh cháin agus ús a lascainiú ar ráta lascaire réamhchánach a léiríonn an ráta margaidh reatha saor ó riosca agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an tsócmhainn nach bhfuil na meastacháin ar shreabhadh airgid sa todhchaí coigeartaithe ina leith.

Más lú méid in-aisghabhála na sócmhainne (nó an aonaid giniúna airgid na sócmhainne) ná suim ghlanluacha na sócmhainne (nó an aonaid giniúna airgid na sócmhainne), laghdaítear an tsuim ghlanluacha chuig a méid in-aisghabhála. Aithníodh cailleanas lagaithe sa chuntas brabúis agus cailleanais.

Má aisiompaítear cailleanas lagaithe (.i. níl feidhm ag cúiseanna an chailleanais lagaithe a thuilleadh), méadaítear suim ghlanluacha na sócmhainne (nó aonad giniúna airgid na sócmhainne) go dtí an meastachán leasaithe ar a méid in-aisghabhála, ach ní mhéadaítear í ach amháin a mhéid nach sáraíonn an tsuim ghlanluacha leasaithe an tsuim ghlanluacha a chinnfí (iar-dhímheas) dá mba rud é nár aithníodh aon chailleanas lagaithe sna blianta airgeadais roimhe sin. Aithnítear aisiompú cailleanais lagaithe sa chuntas brabúis agus cailleanais.

(n) Sócmhainní léasaithe

Faoi léasanna oibriúcháin, ní aistrítear riosca agus luach saothair na húinéireachta go substaintiúil chuig an léasaí. Aithnítear íocaíochtaí faoi léasanna oibriúcháin sa chuntas brabúis agus cailleanais ar bhonn an mhéid chothroim thar thréimhse an léasa. Cuimsíonn léasanna oibriúcháin feithiclí paisinéirí bóthair a fhaightear faoi chomhaontú léasaithe bus leis an Údarás Náisiúnta Iompair.

(o) Stoic

Cuimsítear sna stoic ábhair chothabhála, páirteanna breise agus breosla agus míreanna eile éagsúla stoic. Déantar stoic ábhar agus páirteanna breise a luacháil ar a meánchostas ualaithe nó a nglanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Cuimsítear sa chostas an praghas ceannaigh, lena n-áirítear cánacha agus dleachtanna agus iompar agus láimhseáil atá inchurtha go díreach i leith an stoc a thabhairt chuig a láthair reatha agus a chur ina riocht reatha.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar na stoic a mheas i leith lagaithe agus déantar soláthar i leith stoc a mheastar a bheith lagaithe.

(p) Airgead tirim agus coibhéisí airgid

Áirítear le hairgead tirim agus coibhéisí airgid an t-airgead ar láimh, taiscí faoi ghlaoch le bainc, infheistíochtaí an-leachtach gearrthréimhseacha eile le haibíocht bhunaidh trí mhí nó níos lú, agus rótharraingtí bainc. Taispeántar rótharraingtí bainc leis na hiasachtaí sa dlíteanas reatha.

Ní airgead tirim ná coibhéisí airgid iad taiscí bainc a bhfuil aibíocht bhunaidh níos mó ná trí mhí acu agus cuirtear i láthair iad mar infheistíochtaí sócmhainní reatha.

(q) Ionstraimí airgeadais

Roghnaigh an chuideachta forálacha Chuid 11 agus Chuid 12 de FRS 102 a ghlacadh maidir le hionstraimí airgeadais.

(i) Sócmhainní airgeadais

Tá roinnt sócmhainní airgeadais bunúsacha ag an gcuideachta lena n-áirítear féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile, méideanna atá dlite ó ghrúpchuideachtaí agus airgead tirim agus coibhéisí airgid, atá taifeadta leis na sócmhainní reatha mar chinn atá dlite laistigh de bhliain amháin.

Aithnítear sócmhainní airgeadais bunúsacha den chéad uair ar an bpraghas idirbhirt (lena n-áirítear costais an idirbhirt), mura rud é gur idirbheart maoinithe atá i gceist leis an socrú. Más rud é gur idirbheart maoinithe is ea an socrú, déantar an tsócmhainn airgeadais a thig as sin a thomhas ar dtús ar luach láithreach na bhfáltas sa todhchaí arna lascaíniú ar ráta úis an mhargaidh i leith ionstraim fiachais den chineál céanna.

Déantar féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile, airgead tirim agus coibhéisí airgid, agus sócmhainní airgeadais ó shocruithe ar idirbhearta maoinithe iad a tomhas ina dhiaidh sin ar chostas amúchta faoi mhodh an ghlanráta úis.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar sócmhainní airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta a mheasúnú i leith fianaise oibiachtúil ar lagú. Má tá fianaise oibiachtúil ann go bhfuil lagú ar shócmhainn airgeadais arna tomhas ar chostas amúchta, aithnítear caillteanas lagaithe sa bhrabús nó sa chaillteanas. Is ionann an caillteanas lagaithe agus an difríocht idir suim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais agus luach láithreach shreafaí airgid measta na sócmhainne airgeadais arna lascaíniú ag glanráta úis bunaidh na sócmhainne.

Más rud é, i mbliain airgeadais ina dhiaidh sin, go laghdaíonn méid an chaillteanais lagaithe agus gur féidir an laghdú a cheangal go hoibiachtúil le teagmhas a tharla tar éis gur aithníodh an lagú, déantar an caillteanas lagaithe a aithníodh roimhe sin a aisiompú. Déantar an t-aisiompú sa chaoi is nach sáróidh an tsuim ghlanluacha láithreach luach na suime glanluacha dá mba rud é nár aithníodh an caillteanas lagaithe roimhe sin. Aithnítear aisiompú an lagaithe sa bhrabús nó sa chaillteanas.

Déantar sócmhainní airgeadais a dhí-aithint (a) nuair a théann na cearta conarthacha i leith na sreafaí airgid ón tsócmhainn airgeadais in éag nó nuair a shocraítear iad, nó (b) nuair a aistrítear chuig páirtí eile beagnach gach ceann de na rioscaí agus na sochair a bhaineann le húnéireacht na sócmhainne, nó (c) nuair a aistríodh rialú na sócmhainne airgeadais chuig páirtí eile ag a bhfuil an cumas praiticiúil chun an tsócmhainn airgeadais a dhíol go haontaobhach le tríú páirtí neamhghaolmhar gan srianta breise a fhorchur.

(ii) Dlíteanas airgeadais

Ar an gcaoi céanna, tá roinnt dlíteanas airgeadais bunúsach ar an gcuideachta, lena n-áirítear creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile, iasachtaí bainc agus rótharraingtí, agus iasachtaí ó ghrúpchuideachtaí, a aithnítear den chéad uair ar phraghas an idirbhirt, mura rud é gur idirbheart airgeadais é an socrú, agus sa chás sin déantar an dlíteanas airgeadais a thomhas ar luach láithreach na n-íocaíochtaí sa todhchaí arna lascaíniú ar ráta margaidh úis i gcomhair ionstraim fiachais den chineál céanna.

Déantar creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile, iasachtaí ó ghrúpchuideachtaí eile, agus dlíteanas airgeadais ó shocruithe ar idirbhearta maoinithe iad a thabhairt anonn ina dhiaidh sin ar chostas amúchta faoi mhodh an ghlanráta úis.

Is ionann creidiúnaithe trádála agus oibleagáidí i leith íoc as earraí nó seirbhísí atá faighte i ngnáthchúrsa an ghnó ó sholáthraithe. Déantar creidiúnaithe trádála a aicmiú mar chinn atá dlite laistigh de bhliain amháin má bhíonn íocaíocht dlite laistigh de bhliain amháin nó níos lú. I gcás ar bith eile, cuirtear i láthair iad mar mhéideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin. Aithnítear creidiúnaithe trádála ar dtús ar phraghas an idirbhirnt agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ar a gcostas amúchta faoi mhodh an ghlanráta úis.

Déantar dliteanais airgeadais a dhí-aithint nuair a dhéantar an dliteanas a mhúchadh, is é sin nuair a dhéantar an oibleagáid chonartha a chomhlíonadh nó a chur ar ceal nó ar dhul in éag di.

(r) Soláthairtí agus teagmhais

(i) Soláthairtí

Is ionann soláthairtí agus dliteanais atá neamhchinnte ó thaobh ama nó méid. Aithnítear soláthairtí nuair a bhíonn oibleagáid dlí nó oibleagáid inchiallaithe reatha ar Bhus Átha Cliath de thoradh teagmhais a tharla roimhe seo; nuair is dócha go mbeidh aistriú sochar geilleagar de dhíth chun an oibleagáid a ghlanadh; agus nuair is féidir meastachán iontaoifa a dhéanamh ar mhéid na hoibleagáide.

Déantar soláthairtí a thomhas mar luach reatha an mheastacháin is fearr ar an méid is gá chun an oibleagáid a ghlanadh ag baint úsáid as ráta réamhchánach a léiríonn measúnuithe reatha an mhargaidh ar amluach airgid agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an dliteanas. Déantar athbhreithniú ar sholáthairtí ag deireadh gach bliana airgeadais agus déantar iad a choigeartú chun an meastachán reatha is fearr a thabhairt ar an méid is gá chun an oibleagáid a ghlanadh. Aithnítear leachtú na lascaine mar chostas airgeadais sa chuntas brabúis agus cailteanais, arna chur i láthair faoi 'ús iníoctha agus muirir dá shamhail' sa bhliain airgeadais ina dtagann sé i gceist.

Sa chás ina bhfuil roinnt oibleagáidí dá samhail ann, cinntear an dóchúlacht go mbeidh eis-sreabhadh ag teastáil chun iad a ghlanadh trí bhreathnú ar aicme na n-oibleagáidí ina hiomláine.

Aithnítear soláthairtí i ndáil le hathstruchtúrú nuair a bhíonn oibleagáid dlí nó oibleagáid inchiallaithe ar Bhus Átha Cliath ag deireadh na bliana airgeadais i dtaobh an t-athstruchtúrú a chur i gcrích. Tá oibleagáid inchiallaithe ar Bhus Átha Cliath athstruchtúrú a dhéanamh nuair is ann do phlean mionsonraithe foirmiúil don athstruchtúrú sin agus nuair a chruthaigh sé ionchas bailí i measc na ndaoine dá ndéanann sé difear, trí thosú ar an bplean a chur chun feidhme nó trí phríomghnéithe an phlean a fhógairt dóibh siúd dá ndéanann sé difear.

Déantar soláthar do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ag dáta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don chuideachta fós.

Cuimsítear sna soláthairtí eile soláthairtí a bhaineann le hoibriú na seirbhísí bus, soláthairtí a bhaineann le pá, soláthairtí comhshaoil, éilimh dlí agus soláthairtí a bhaineann le pinsin.

Ní dhéantar soláthar in aghaidh cailteanais oibriúcháin sa todhchaí.

(ii) Dlíteanais agus Sócmhainní Teagmhasacha

I gcás dlíteanais theagmhasacha, a eascraíonn de thoradh nithe a tharla roimhe seo, ní aithnítear mar dhliteanas iad toisc nach dócha go mbeidh ar Bhus Átha Cliath sochair gheilleagracha a aistriú chun an oibleagáid a ghlanadh nó toisc nach féidir an méid a thomhas go hiontaoifa ag deireadh na bliana airgeadais. Ní aithnítear oibleagáidí féideartha neamhchinnte mar dhliteanais ach is dlíteanais theagmhasacha iad. Nochtar dlíteanais theagmhasacha sna ráitis airgeadais ach amháin mura dócha in aon chor go dtarlóidh eis-sreabhadh acmhainní.

Ní aithnítear sócmhainní teagmhasacha. Nochtar sócmhainní teagmhasacha sna ráitis airgeadais nuair is dócha go dtarlóidh insreabhadh sochar geilleagrach.

(s) Sochair fostaithe

Cuireann an chuideachta roinnt sochar ar fáil d'fhostaithe ag brath ar a ngrád, a sinsearach agus ar oibleagáidí reachtúla. I measc na sochar tá íoc tuarastail nó pá agus íoc préimheanna le haghaidh obair bhreise arna déanamh. Lena chois sin déantar ranniocaíochtaí fostóra maidir le pinséan, i gcás baill foirne incháilithe, isteach sna scéimeanna pinséan faoi seach.

Sochair iarfhostaíochta

Feidhmíonn Grúpa CIÉ dhá phlean sochair sainithe (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochar sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951) d'fhostaithe ghrúpa CIÉ.

Sainítear i bplean sochair sainithe an sochar pinsin a gheobhaidh an fostaí ar dhul ar scor dó nó di, ag brath de ghnáth ar roinnt tosa lena n-áirítear aois, fad seirbhíse agus luach saothair. Is ionann plean sochair sainithe agus sochar iarfhostaíochta seachas ranníocaíochtaí sainithe.

Tá cuntas tugtha ar na scéimeanna sin i ráitis airgeadais Ghrúpa CIÉ. Tomhaistear sócmhainní na scéimeanna pinsean le sochar sainithe ar a luach cóir. Tomhaistear dliteanas na scéime pinsin sochar sainithe ar bhonn achtúireach faoi mhodh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa. Léirítear barrachas dhliteanas na scéimeanna ar shócmhainní na scéimeanna mar dhliteanas ar chlár comhardaithe CIÉ.

Glacann na fochuideachtaí go léir, mar aon le CIÉ féin, páirt i Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochair sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951. Ní shonraítear i rialacha na scéimeanna conas ba chóir aon bharrachas nó easnamh a leithdháileadh i measc fostóirí rannpháirteacha agus níl aon chomhaontú conarthach ná beartas luaite i dtaobh ghlanchoistas na sochar sainithe a leithdháileadh ar na grúpeintitis aonair. Dá réir sin, aithnítear glanchoistas sochair sainithe na scéimeanna ina n-iomláine i ráitis airgeadais ar leithligh CIÉ, toisc gurb amhlaidh, in éagmais socrú foirmiúil conartha a bheith i bhfeidhm, go gcreideann na stiúrthóirí gurb é an t-eintiteas sin atá freagrach as na scéimeanna faoin dlí. Aithníonn na heintitis rannpháirteacha eile, lena n-áirítear Bus Átha Cliath, costas arb ionann é agus a ranníocaíocht i leith na tréimhse.

I mí Iúil 2022, cheadaigh an tAire Iompair Ionstraimí Reachtúla leasaithe don Scéim Pá Rialta, rud a thug i bhfeidhm athruithe a comhaontaíodh ag Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre agus a d'fhaomh baill foirne atá beartaithe chun an seasamh maoinithe don scéim a dhaingniú.

Tá sonraí breise i dtaobh na scéimeanna sin leagtha amach i nóta 20.

(t) Caipiteal Gnáthscaireanna

Tá gnáthscaireanna Bhus Átha Cliath ar lánúinéireacht ag CIÉ. Déantar an gnáth-scairchaipiteal glaoite agus cúlchistí ioncaim a aicmiú mar chaipiteal gnáthscaireanna agus atá siad leagtha amach i nóta 18 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(u) Meastacháin agus toimhdí rithábhachtacha cuntasaíochta

Déantar athmheasúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnais arna ndéanamh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú agus tá siad bunaithe ar thaithí stairiúil agus ar thosca eile, lena n-áirítear meastacháin maidir le teagmhais amach anseo a mheastar a bheith réasúnach sna himthosca.

Déanann na stiúrthóirí meastacháin agus toimhdí faoin todhchaí agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú acu. De réir sainmhínte, is annamh a bheidh na meastacháin chuntasaíochta sin díreach mar an gcéanna leis na torthaí iarbhir a bhaineann leo. Tugtar aghaidh anseo thíos ar na réimsí ina bhfuil ardleibhéal breithiúnais nó castachta i gceist agus ar na meastacháin agus na toimhdí lena mbaineann baol nach beag go mbeidís ina gcúis le coigeartú ábhartha ar shuímeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas sa chéad bhliain airgeadais eile.

(i) Saol eacnamaíoch úsáideach na sócmhainní doláimhsithe agus inláimhsithe

Braitheann an muirear amúchta bliantúil ar shócmhainní doláimhsithe agus an muirear dímhéasa ar shócmhainní inláimhsithe ar athruithe ar shaol eacnamaíoch úsáideach tuartha agus luachanna iarmharacha na sócmhainní. Déantar an saol úsáideach tuartha agus na luachanna iarmharacha a athbhreithniú gach bliain. Déantar iad a leasú de réir mar is gá chun meastacháin reatha a léiriú, bunaithe ar dhul chun cinn na teicneolaíochta, infheistíochtaí sa todhchaí, úsáid eacnamaíoch agus riocht na sócmhainní. Léirítear ag (K) agus (L) thuas an saol úsáideach tuartha i gcás gach aicme sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe. Tá suim ghlanluacha na sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe leagtha amach i nóta 11 agus nóta 12.

(ii) Scéim pinsean le sochar sainithe

Tá sé d'oibleagáid ar Ghrúpa CIÉ, dá bhfuil an chuideachta ina ball, sochair phinsin a íoc le fostaithe áirithe. Braitheann costas na sochar agus luach reatha na hoibleagáide ar roinnt tosca, lena n-áirítear toimhdí i leith ionchas saoil, méaduithe tuarastail agus an ráta lascaire ar bhannaí corparáideacha. Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 20.

(iii) Soláthar i dtaobh éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóra, agus aisghabhálacha gaolmhara

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ar dháta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don chuideachta fós.

Glacann an chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chúí aici maidir lena nochtadh ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairtí a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 16 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(iv) Feithiclí paisinéir bóthair a fuarthas faoi chomhaontú léasúcháin bus leis an NTA

Aithnítear feithiclí paisinéir bóthair a fuarthas faoi chomhaontú léasúcháin bus leis an NTA de réir (n) Sócmhainní léasaithe thuas.

Tháinig athruithe ar chearta agus oibleagáidí na cuideachta agus an NTA, mar a fhorordaítear sna Conarthaí Dámhachtana Díreacha Nollaig 2019 – Samhain 2024, i bhfeidhm in 2020 agus, mar thoradh air sin, chinn an Grúpa go n-aithnítear feithiclí paisinéirí bóthair mar fheithiclí paisinéirí bóthair i (l) Sócmhainní seasta inlámhsithe i mblianta airgeadais 2017 go 2019 rinneadh iad a dhí-aithint in 2020 agus aithnítear anois iad de réir (n) Sócmhainní léasaithe.

Ó 2021, aithníodh muirear cíosa bliantúil, mar atá forordaithe i gcomhaontú léasaithe bus NTA, as feithiclí paisinéirí bóthair a fhaightear faoin gcomhaontú seo.

2. Gnóthas leantach

Ullmhaíodh ráitis airgeadais 2022 ar bhonn gnóthas leantach. Glacann seo leis go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an chuideachta chun leanúint ar aghaidh ag oibriú le linn tréimhse ar a laghad 12 mhí ón dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais seo.

Tá mionbhreithniúchán déanta ag na Stiúrthóirí ar ullmhúchán ar an bhonn gnóthais leantaigh ag an am seo agus tá siad sásta go bhfuil sé cúí go n-ullmhaítear ráitis airgeadais 2022 ar an bhun seo.

I measc na príomhghnéithe a rinneadh breithniúchán orthu le teacht ar an chinneadh seo tá:

Staid airgeadais amhail an 31 Nollaig 2022

Ar an 31 Nollaig 2022 bhí glansócmhainní €45.0 milliún (2021: €44.5 milliún) ag an gcuideachta mar aon le glansócmhainní reatha €105.3 milliún (2021: €104.9 milliún).

Áirítear leis na glansócmhainní reatha dliteanais neamhairgid €15 milliún (2021: €16 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i leith deontais chaipitil. Ní áirítear gealltanais airgid i ndeontais caipitil agus úsáodtear iad de réir dímheas an tsocmhainní. Dá bhrí sin, gan na míreanna neamhairgid sin san áireamh, tá glansócmhainní reatha €120 milliún (2021: €121 milliún) ag an gcuideachta.

Áirítear le glansócmhainní na Cuideachta dliteanais neamhairgid €55 milliún (2021: €68 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i leith deontais chaipitil. Dá bhrí sin, gan an mhír seo san áireamh, tá glansócmhainní reatha €100 milliún (2021: €113 milliún) ag an gcuideachta.

Tionchar paidéim Covid-19

Tar éis an turraing a bhain le tosú na paidéime in 2020, chuir an chuideachta in oiriúint do mhaireachtáil taobh le COVID-19 in 2021 agus 2022. Tháinig méadú suntasach ar líon na bpaisinéirí, agus líon mór custaiméirí ag filleadh ar iompar poiblí, go háirithe sa dara leath de 2022. D'iompair an cuideachta 121 milliún paisinéir in 2022, agus tháinig turais phaisinéirí ar ais go dtí leibhéal réamh-COVID sna míonna deireanacha, rud a thacaíonn go mór le seirbhísí iompair poiblí.

Aithníonn an bord maoiniú NTA a fuarthas le linn 2022 chun an Conradh um Dhámhachtain Dhíreach (DAC) a oibriú. Chuir sé seo ar chumas seirbhísí riachtanacha iompair poiblí a oibriú agus a leathnú go leanúnach. Tugann an bord dá aire freisin an teagmháil dhearfach leis an Roinn Iompair agus leis an NTA maidir le pleananna seirbhíse feabhsaithe a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm in 2022.

Neamchainteactaí Eacnamaíoch Domhanda agus Coagadh san Úcráin

Tá an cogadh san Úcráin, a thosaigh an 24 Feabhra 2022, tar éis roinnt rioscaí gnó ginearálta a mhéadú. Bhí cuid de na rioscaí seo le feiceáil roimh mhí Feabhra 2022 ach tá cuid acu níos éiginnte anois faoina dóchúlacht agus faoina dtionchar. Ina measc sin tá cur isteach féideartha ar sholáthairtí fuinnimh mar aon le méadú géar ar phraghsanna, an fhéidearthacht go dtarlóidh suaithheadh sa slabhra soláthair agus an poitéinseal go dtiocfaidh méadú breise ar leibhéal phraghsanna, chomh maith le laghdú ar ghníomhaíocht eacnamaíoch agus leibhéal caiteachais na dtomhaltóirí. Tá beartais airgeadaíochta ar fud an domhain tar éis bogadh chun aghaidh a thabhairt ar bhoilsciú méadaithe trí rátaí úis a mhéadú a théann i bhfeidhm ar chumas caiteachais do ghnólachtaí agus do thomhaltóirí. Tá luaineacht shuntasach feicthe ag margaí cothromais agus bannaí i rith na bliana, le méadú géar ar thorthaí bannaí agus laghdú ar luachanna bannaí. Mar thoradh air seo tá dúshlán sna margaí airgeadais agus leanúint ar aghaidh le héiginnteactaí eacnamaíocha agus luaineacht an mhargaidh. Rinne an chuideachta na rioscaí seo a bhainistiú i rith 2022 laistigh de pharaiméadair mhaoinithe an Chonartha um Dhámhachtain Dhíreach.

Conarthaí Dírdhámhachtana OSP

Bronnadh Conradh Costais Dhírigh (DAC) ar an gcuideachta ag deireadh 2019 agus aistríodh é go conradh costais chomhláin ón 1 Eanáir 2021. Leanann an chuideachta ag feidhmiú faoi chonradh costais chomhláin don chuid eile den Chonradh Dámhachtain Dhíreach reatha. Faoi chonradh um ollchostas, tá freagracht as aitheantas a thabhairt do bhosca táillí pso agus d'aistrithe ioncaim eile ó phaisinéirí chuig an NTA.

Lean Bus Éireann ar aghaidh ag oibriú seirbhísí OSP de réir an Chonartha Dámhachtana Díreach le linn 2021. Maoiníodh an chuideachta go hiomlán in 2021 faoin gconradh agus ba mhaith leis na stiúrthóirí aitheantas a thabhairt don tacaíocht mhaoinithe státchiste breise a fuarthas ón NTA agus ón Státchiste le linn 2020 a chuir ar chumas oibriú leanúnach seirbhísí riachtanacha iompair poiblí.

In 2022 leanann an chuideachta ag feidhmiú faoi DAC agus fanann freagracht as bosca táillí OSP agus ioncam eile paisinéirí leis an NTA. Dheimhnigh an NTA go bhfuil sé ar intinn aige leanúint de mhaoiniú pso a sholáthar de réir DAC in 2022.

Phléigh na Stiúrthóirí an candam maoiniúcháin gur dócha a bheidh riachtanach i 2022 agus 2023. Ba phríomhghné í macnamh ar an tuairim go bhféadfaí maoiniú OSP ag leibhéal cuí a sholáthair i 2022 agus 2023 i measúnacht na Stiúrthóirí ar stad airgeadais na Cuideachta.

Tá na Stiúrthóirí sásta:

- go bhfanann sé mar chuspóir ag an NTA Bus Átha Cliath a mhaoiniú le ligean do na seirbhísí OSP iarrtha a oibriú de réir an Chonartha Dírdhámhachtana;
- gur lig mionphleanáil cás do sholáthar measúnuithe réasúnta ar leibéil maoinithe riachtanacha;
- go raibh go leor soláthair cuí san áireamh i mBuiséad 2021 an Stáitchiste le Conradh OSP Bhus Átha Cliatha i 2021 mhaoiniú;
- go gheobhaidh an NTA go leor maoiniú ón Stáitchiste le Conradh OSP Bus Átha Cliath i 2021 agus 2022 a mhaoiniú.

Rinne na Stiúrthóirí macnamh ar an eolas cuí ar fad le cinneadh a dhéanamh faoi réasúntacht a gconclúid i dtaca le soláthar maoiniú mar sin agus cuireadh caipéisí ar fáil do na Stiúrthóirí le cúnaimh le ina macnamh. Bhí macnamh ar rannpháirtíocht bainistíocht le príomhsheallbhóirí, mionshamhaltú agus cás pleanáilm Buiséad an Stáitchiste 2021 sa áireamh le sin, cnomh maith le gach eolas cuí ar fáil go poiblí.

Gníomhaíochtaí Tráchtála

Cuireadh seirbhísí tráchtála ar fionraí i mí Aibreáin 2020 mar gheall ar phaindéim COVID-19. Thabhaigh an ghnó caillteanas i 2020 agus sé reámh-mheasta go dtabhófar caillteanas bheag i 2021. Íoslaghdaíonn bearta mar ath-implonú foirne agus bearta eile laghdaithe costais na costais leanúnacha a thabófar sna gníomhaíochtaí seo agus ábaltachtaí meán-téarmacha na gnóthaí seo a oibriú go brábúsacha sa todchaí a chothabháil.

Leanann foireann bheag ag obair ar fhéidireachtaí do Sheirbhísí Tráchtála amach anseo nuair a bhisíonn an timpeallacht. Ach rinne gníomhaíochtaí tapa an bhoird agus an bhainistíocht na caillteanas sna Seirbhísí Tráchtála a íoslaghdú. Tá na stiúrthóirí sásta, tar éis macnamh a dhéanamh ar mhionchásanna agus ar mhionmheasacháin, go bhfuil an candaim caillteanas inbhauaithe agus go bhfuil go leor acmhainní ag an chuideachta na caillteanas seo a mhaoiniú.

Gníomhaíochtaí Bainistíochta Leanúnacha

Leanann bainistíocht Iarnród Éireann ag cur líon gníomhaíochtaí i bhfeidhm, lena n-áirítear:

- rannpháirtíocht leanúnach leis an NTA i dtaca le maoiniú cuí le tacú le hoibríocht leanúnach an DAC;
- dlúthfhairéachán ar threochtaí eacnamaíocha agus ar thionchar na neamhchinnteachtaí eacnamaíocha domhanda, lena n-áirítear an cogadh san Úcráin, ar ghníomhaíochtaí gnó na cuideachta;
- dianmhonatóireacht ar cheisteanna le tionchar ar Sheirbhísí Tráchtála;
- dianmhonatóireacht ón bhainistíocht ar staid airgid tirim laethúil, seachtainiúil agus mhíosúil ar fud na Cuideachta;
- dianmhonatóireacht ar bheartas agus áiseanna státchiste an Ghrúpa
- cuir i bhfeidhm leanúnach agus dianmhonatóireacht ar thionscnaimh sábhála costas;
- mionmeasúnuithe ar mholtaí Infheistíochta Caipitiúla agus a éifeacht ar leachtacht;
- athbhriethniú leanúnach ar rioscaí agus ar dheiseanna le tionchar acu ar oibríochtaí na Cuideachta

Grúpa CIÉ

Tá córas státchiste comhthiomsaithe i bhfeidhm ag Grúpa CIÉ agus braitheann Bus Átha Cliath ar áiseann bainc an Ghrúpa lena oibríochtaí a bahinsitiú de réir an plean gnó faofa. Tá tacaíocht leanúnach Grúpa CIÉ do Bhus Átha Cliath léirithe sa Litir Thacaíochta ó CIÉ go Bus Átha Cliath arna dhátú 7 Aibreán 2021. Luaitear an méid a leanas sa Litir sin “Tá sé fós mar bheartas CIÉ go mbeidh an Chuideachta in ann a cuid dlíteanas a shásamh i gcónaí. Leanfaidh CIÉ dá chearta mar scairshealbhóir agus a oibleagáidí reachtúla a chleachtadh d’fhonn a áirithiú go mbainistíonn an Chuideachta a cuid oibríochtaí, i gcomhréir lena pleananna gnó faofa, agus ar bhealach lena gcuirfead ar a cumas a oibleagáidí a chomhlíonadh go tráthúil. Soláthróidh CIÉ an tacaíocht airgeadais is gá chun lígean don Chuideachta leanúint ag oibriú agus a dlíteanas a leachtú i ngnáthchúrsa gnó ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad tar éis dáta sínithe na ráiteas airgeadais.”

D’fhaomh Bord CIÉ an bhuiséad comhdhlúite grúpa do 2023 i Nollaig 2022. Bunaithe ar feidhmíocht leanúnach na gconarthaí dírdhámhachta ar an bhun aontaithe, léiríonn an bhuiséad comhdhlúite grúpa do 2023 go bhfuil acmhainní dhóthanacha ag an Chuideachta le leanúint i ngnó ar feadh tréimhse ar a laghad 12 mhí ó dháta faofa na ráitis airgeadais seo.

Conclúd

De réir na fachtóirí leagtha amach thuas, tá dóchas réasúnta ag Stiúrthóirí Bhus Átha Cliath go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an chuideachta le leanúint ag oibriú ar feadh ar laghad 12 mhí ó dháta faofa na ráitis airgeadais agus measann siad go bhfuil sé cuí glacadh leis an bhonn gnóthaigh leantaigh i dtaca le ullmhú na ráitis airgeadais.

3. Glanbharrachas/(Glaneasnamh) de réir gníomhaíochta

	Gníomhaíochtaí Sóisialta – Conradh Dírdhámhachtana		Gníomhaíochtaí Sóisialta eile		Gníomhaíochtaí Tráchtála	
	2022 €'000	2021 €'000	2022 €'000	2021 €'000	2022 €'000	2021 €'000
Ioncam oibriúcháin	-	-	-	-	5,383	1,541
Íocaíocht Oibleagáide Seirbhíse Poiblí	303,263	269,715	-	-	-	-
Deontais ioncain	219	101	744	580	511	800
Ioncam Iomlán	303,482	269,816	744	580	5,894	2,341
Costais roimh chreidmheasanna agus (mhuirir) eisceachtúla	(303,114)	(267,425)	(784)	(723)	(5,676)	(2,853)
Barrachas/(easnamh) oibriúcháin roimh chreidmheasanna agus (mhuirir) eisceachtúla	368	2,391	(40)	(143)	218	(512)
Muirir oibriúcháin agus chreidmheasanna agus (mhuirir) eisceachtúla	157	(67)	(275)	(401)	-	4,501
Barrachas/(Easnamh) Ghlan	525	2,324	(315)	(544)	218	3,989

Gníomhaíochtaí Sóisialta – Baineann Conradh Dámhachtana Dhíreach le gníomhaíochtaí a dhéantar faoin gConradh Dámhachtana Dhíreach leis an NTA. D'aithin Bus Átha Cliath €303.3 milliún san iomlán i bhfóirdheontas oibriúcháin, tar éis asbhaintí feidhmíochta, ón NTA a bhaineann le 2021.

Ón 1 Eanáir 2021, taifeadann Bus Átha Cliath ioncam a ghintear faoin gConradh Dámhachtana Dhíreach ar bhonn ollchostais. Íoctar le Bus Átha Cliath bunaithe ar chandam na seirbhísí a chuirtear ar fáil. Seoltar ar aghaidh chuig an NTA gach bosca táillí agus ioncam eile paisinéirí a fhaightear ón bpaisinéir iompair phoiblí agus ní aithnítear é a thuilleadh i gcuntas brabúis agus cailteanais Bhus Átha Cliath.

Baineann Gníomhaíochtaí Sóisialta eile le gníomhaíochtaí a dhéantar chun tacú leis an gConradh Dámhachtana Dhíreach nach maoiníonn an NTA faoin gConradh Dámhachtain Dhíreach.

Baineann Gníomhaíochtaí Tráchtála le gníomhaíochtaí eile. Áirítear orthu sin gníomhaíochtaí tráchtála a oibrítear faoi bhranda DoDublin agus seirbhísí a chuirtear ar fáil don NTA i ndáil le tionscadal Athdheartha Líonra BusConnects.

4. Ioncam

(a) Ioncam Iomlán

Cuimsíonn sé seo ioncam oibriúcháin, glan ó CBL inghnóthaithe, fáltais faoin gConradh Dámhachtana Dhíreach agus deontais ioncain. Soláthraí seirbhísí iompair is ea an chuideachta agus cuireann sí seirbhísí ar fáil ar fud Bhaile Átha Cliath agus tá sí á rialú ag an NTA. Ní thugann an chuideachta aitheantas a thuilleadh don bhosca táillí ná don ioncam ó phaisinéirí a ghintear faoin gConradh Dámhachtana Dhíreach ó sheirbhísí paisinéirí tar éis an aistrithe chuig bonn costais chomhláin ón 1 Eanáir 2021. Seoltar ar aghaidh chuig an NTA gach bosca táillí agus ioncam eile paisinéirí a bhailítear ó phaisinéirí iompair phoiblí agus ní aithnítear é a thuilleadh i gcuntas brabúis agus cailteanais Bhus Átha Cliath.

(b) Oibleagáid Seirbhíse Poiblí (OSP)

Bhí an íocaíocht Oibleagáide Seirbhíse Poiblí ba iníoctha le Bus Átha Cliath – trína chuideachta sealbhaíochta, Córas Iompair Éireann – cothrom le €303.3 milliún don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022 (2021: €269.7 milliún).

(c) Deontais ioncaim

Tugtar deontais ioncaim chuig an gcuntas brabúis agus cailteanais go hiomlán sa bhliain ábhartha a fhaightear/atá infhaighte. Tá tuilleadh sonraí ar na gníomhaireachtaí deonúcháin, na cláir agus na húdaráis urraíochta leagtha amach i Nóta 17 (a), de réir Ciorclán Tagartha 13/2014 na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

5. Costais phárolla agus costais ghaolmhara

	2022	2021
	€'000	€'000
Cuimsíonn na costais foirne:		
Pá agus tuarastail	195,577	168,465
Costais leasa shóisialaigh	19,442	17,530
Costais eile a bhaineann le sochar scoir (Nóta 20)	16,558	14,779
Costais iomlána foirne (gan luach saothair na stiúrthóirí san áireamh)	231,577	200,774
Luach saothair na Stiúrthóirí		
Luach saothair		
- i leith seirbhísí mar stiúrthóirí	72	87
- i leith seirbhísí eile	60	110
	132	197
Ranníocaíochtaí a rinneadh le scéim pinsean le sochair shainithe	3	4
Luach saothair agus díolaíochtaí iomlána na stiúrthóirí	135	201
Iomlán na dtuarastal agus na gcostas gaolmhar	231,712	200,975

In 2022, tháinig an chuideachta ar chomhaontú le hionadaithe fostaithe maidir le comhaontú pá nua a chlúdaíonn an tréimhse 2019 go 2025. In 2022, tugadh cuntas ar mheascán d'íocaíochtaí aonuaire, íocaíochtaí siardhátaithe agus íocaíochtaí reatha tríd an gcóras párolla faoi théarmaí an chomhaontaithe pá. Léirítear gach íocaíocht den sórt sin sa phárolla do 2022.

Tá sochair scoir á bhfabhrú do stiúrthóirí amháin i rith na bliana (2021: 2 stiúrthóirí) faoi scéim pinsean le sochair sainithe.

Níor tabhaíodh aon chostais i leith chailleadh oifige d'aon stiúrthóirí in 2022 nó 2021 nó tar éis dháta an chláir comhardaithe.

	Líon na bhFostaithe	
	2022	2021
Ba é an meánlíon fostaithe i rith na bliana:		
Grád pá	3,278	3,186
Feidhmiúcháin/cléireachais	423	418
Sealadach/ar conradh	70	38
Iomlán	3,771	3,642

Cúiteamh príomhphearsanra bainistíochta

Áirítear leis an bpríomhlucht bainistíochta na stiúrthóirí agus an lucht ardbhainistíochta. Áirítear le costas pá agus tuarastal an luach saothair seo a leanas atá iníoctha leis na Príomhoifigeach Feidhmiúcháin.

	2022 €'000	2021 €'000
Cúiteamh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin		
Tuarastal	200	200
Costais leasa shóisialaigh	6	5
Costais eile i ndáil le sochair iarscoir	46	52
Iomlán	252	257

Tá tuarastal an Phríomhfheidhmeannaigh ag teacht le treoirínte na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i ndáil le Príomhfheidhmeannaigh. Bhain an Príomhfheidhmeannach leas freisin as carr cuideachta a úsáid (2021: carr cuideachta). Bhí Príomhfheidhmeannach Gníomhach i bhfeidhm le linn na tréimhse Iúil 2022 go Samhain 2022 agus tá cúiteamh a íocadh leis an bPríomhfheidhmeannach Gníomhach san áireamh thuas.

Léirítear thíos an cúiteamh a íocadh nó is iníoctha leis an bpríomhlucht bainistíochta (lena n-áirítear an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin) as ucht seirbhísí fostaithe:

	2022 €'000	2021 €'000
Cúiteamh príomhphearsanra bainistíochta		
Tuarastal	1,277	1,177
Costais leasa shóisialaigh	82	51
Costais eile i ndáil le sochair iarscoir	337	257
Iomlán	1,696	1,485

Tar éis athbhreithniú eagraíochta in 2022 mhéadaigh baill na Foirne Ceannaireachta Sinsearaí agus nochtar cúiteamh gach ball den príomhbhainistíocht thuas.

Íocadh táillí stiúrthóirí mar seo a leanas le stiúrthóirí na cuideachta as ucht seirbhísí mar stiúrthóirí in 2022:

An tUasal G. Owens	€13,428
L. Carroll Usual	€12,600
E. Howley Usal	€12,600
An tUasal C. Maybury	€7,784
An tUasal K. Wallace	€12,600
An Dr Rachel Widdis	€12,600

Ní bhfuair an tUasal S. Hannan agus tUasal D. Healy táillí stiúrthóra ar bith ón gcuideachta.

Tá gach íocaíocht ag cloí go hiomlán le treoirínte an rialtais i leith táillí stiúrthóra.

B'ionann na speansais iomlána a íocadh maidir le stiúrthóirí in 2022 agus €683 (2021: niallas).

5(a) Costais phárolla agus costais ghaolmhara: riachtanais breise nochtaithe faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016:

San áireamh i bpá agus tuarastal:	2022 €'000	2021 €'000
Tuarastal	116,129	110,329
Ragobair	15,556	10,595
Liúntais	63,892	47,541
Iomlán	195,577	168,465

Tá an uimhir fostaí a raibh iomlán a gcuid sochar fostaí (seachas costais pinsean fostóra) lastigh de ghach banna €25,000 ó €50,000 suas don tréimhse tuairisciú leagtha amach thíos.

	Líon na bhFostaithe	
	2022	2021
€50,000 go €75,000	1,521	973
€75,001 go €100,000	178	116
€100,001 go €125,000	27	15
€125,001 go €150,000	6	4
€150,001 go €175,000	2	1
€175,001 go €200,000	-	2
€200,000 go €225,000	1	-

5(b) Párolla agus costais gaolta: riachtanais nochtuithe breise faoi Imlitir na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe Tagairt 13/2014

Líon fostaithe a bhfuil iomlán a sochar fostaí (gan costais pinsin fostóra san áireamh) don tréimhse thuairiscithe a thit laistigh de gach banda de €10,000 ó €60,000 in airde.

	Líon Foirne	
	2022	2021
€60,000 go €70,000	427	162
€70,001 go €80,000	158	98
€80,001 go €90,000	82	49
€90,001 go €100,000	30	20
€100,001 go €110,000	13	10
€110,001 go €120,000	11	5
€120,001 go €130,000	5	1
€130,001 go €140,000	2	1
€140,001 go €150,000	2	2
€150,001 agus os cionn	3	3

6. Costais ábhar agus seirbhísí

	2022 €'000	2021 €'000
Breosla agus bealaí	27,313	23,975
Ábhair	21,010	24,076
Cáin bhóthair agus ceadúnais	1,053	870
Cíos agus rátaí	803	792
Caillteanais airgeadra eachtraigh	18	25
Muirear i dtaobh gluaiseacht soláthair maidir le lagú stoc	251	345
(Creidmheas)/muirear i dtaobh gluaiseacht soláthair maidir le lagú féichiúnaithe	(26)	9
Léasanna oibriúcháin ar cíos	457	453
Éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dliteanas fostóirí	1,265	(1,618)
Seirbhísí eile	26,477	20,928
Iomlán	78,621	69,855

6(a) Costais ábhar agus seirbhísí: riachtanais breise nochtaithe faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016:

	2022 €'000	2021 €'000
Taisteal agus maireachtáil		
Taisteal náisiúnta agus maireachtáil	1	–
Taisteal idirnáisiúnta agus maireachtáil	17	2
Fáillteachas	47	19
Iomlán	65	21
Costais dlí agus glanadh		
Táillí dlí ginearálta	275	247
Éilimh dhliteanais tríú páirtí agus fostóra ar tháillí dlí (nóta 16)	1,600	1,282
Cúiteamh éileamh dliteanais tríú páirtí agus fostóra (nóta 16)	2,282	3,967
Iomlán costais agus socruithe dlí	4,157	5,496

7. Costais oibriúcháin eisceachtúla

	2022 €'000	2021 €'000
Athstruchtúráil agus nithe fostaí eile	118	468
Cúrsaí dlí agus nithe gaolmhara	–	(4,501)
Iomlán	118	(4,033)

7(a) Foirceannadh/scaradh: riachtanais breise nochtaithe faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016:

Is nialas (2021: nialas) iomlán na híocaíochtaí foirceannadh nó scaradh a rinneadh le linn an tréimhse tuairiscithe.

8. Dímhéas agus amúchadh na sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe

	2022 €'000	2021 €'000
Amúchadh na sócmhainní seasta doláimhsithe (nóta 11)	693	679
Dímhéas na sócmhainní seasta inláimhsithe (nóta 12)	16,405	17,267
Amúchadh ar dheontais chaipitil (nóta 17)	(17,052)	(17,942)
	46	4

9. Ús infhála agus muirir dá shamhail

	2022 €'000	2021 €'000
Ar iarmhéideanna leis an gcuideachta sealbhaíochta	225	164
Íocaíochtaí úis eile	9	3
	234	167

10. Cánachas

	2022 €'000	2021 €'000
Costas cánach san áireamh sa bhrabús nó sa chailteanas		
Cáin reatha:		
Cáin chorparáide na hÉireann ar an mbarrachas don bhliain airgeadais	-	-
Coigeartú i ndáil le blianta airgeadais roimhe sin	(1,039)	-
Costas cánach reatha don bhliain airgeadais	-	-
Cáin iarchurtha:		
Bunú agus aisiompú na ndifríochtaí uainiúcháin	-	-
Costas cánach iarchurtha don bhliain airgeadais	-	-
Cáin ar bhrabús ar ghnáthghníomhaíochtaí	(1,039)	-

Tosca a raibh tionchar acu ar an muirear cánach don bhliain

Ní hionann an cháin arna measúnú don bhliain airgeadais agus an cháin a cinneadh tríd an ráta caighdeánach cánach corparáide i bPoblacht na hÉireann a chur i bhfeidhm ar an easnamh don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021, is é sin 12.5% (2020: 12.5%). Mínítear na difríochtaí anseo thíos:

	2022 €'000	2021 €'000
(Easnamh)/barrachas ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	(611)	5,769
(Easnamh)/barrachas ghnáthghníomhaíochtaí méadaithe faoi 12.5%, an ráta caighdeánach cánach corparáide in Éirinn (2021: 12.5%)	(76)	721
<i>Tionchar de bharr:</i>		
Dímheas sa bhreis ar liúntais chaipitiúla i leith na bliana	1,760	1,889
Ioncam neamh-inchánach	(2,132)	(2,243)
Caiteachas neamh-inasbhainte	6	(264)
Faoiseamh cailteanais a ghéilleadh do ghrúpa cuideachta	442	-
Cailteanas úsáidte sa bhliain	-	(103)
Muirear cánach iomlán don bhliain	-	-
Foráil chánach na bliana roimhe sin a fhreaschur	(1,039)	-
Cáin ar (easnamh)/barrachas don bhliain	(1,039)	-

Níor aithníodh sócmhainn cánach iarchurtha fhéideartha €193 milliún (2021: €193 milliún), mar nach cinnte go ndéanfar í a aisghabháil sa todhchaí i gcoinne brabúis inchánacha. Tá Bus Átha Cliath ag comhlíonadh Imlitir na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe Tagairt 44/2006: Nósanna Imeachta Imréitigh Cánach Deontais, Fóirdheontais agus Íocaíochtaí Cosúla.

11. Sócmhainní Seasta Doláimhsithe

	Bogearraí €'000	Iomlán €'000
Costas		
Amhail an 1 Eanáir 2021	14,336	14,336
Breiseanna	660	660
Diúscáirtí	(157)	(157)
Amhail an 31 Nollaig 2022	14,839	14,839
Amúchadh		
Amhail an 1 Eanáir 2022	(13,329)	(13,329)
Muirear don bhliain (nóta 8)	(693)	(693)
Diúscáirtí	157	157
Amhail an 31 Nollaig 2022	(13,865)	(13,865)
Glanmhéideanna de réir na leabhar		
Amhail an 31 Nollaig 2022	974	974
Amhail an 31 Nollaig 2021	1,007	1,007

Is é seo a leanas an saol úsáideach atá tuartha i leith na gcineálacha éagsúla sócmhainní doláimhsithe chun críocha amúchta:

Bogearraí   idir 3-5 bliana

12. Sócmhainní seasta inláimhsithe

	Feithiclí Paisinéirí Bóthair €'000	Stadanna Bus agus Scáthláin Bhus €'000	Gléasra agus Innealra €'000	Iomlán €'000
Costas				
Amhail an 1 Eanáir 2022	271,413	32,907	44,221	348,541
Breiseanna	3,620	-	1,201	4,821
Diúscairtí	(968)	-	(151)	(1,119)
Amhail an 31 Nollaig 2022	274,065	32,907	45,271	352,243
Dímheas				
Amhail an 1 Eanáir 2022	(217,220)	(26,434)	(39,287)	(282,941)
Muirear don bhliain (nóta 8)	(13,422)	(1,641)	(1,342)	(16,405)
Diúscairtí	968	-	151	1,119
Amhail an 31 Nollaig 2022	(229,674)	(28,075)	(40,478)	(298,227)
Glanmhéideanna de réir na leabhar				
Amhail an 31 Nollaig 2022	44,391	4,832	4,793	54,016
Amhail an 31 Nollaig 2021	54,193	6,473	4,934	65,600

- (i) Rinneadh feithiclí paisinéirí bóthair a chosain €121milliún (2021: €112 milliún) a dhímheas go hiomlán ach bhí siad fós in úsáid ag dáta an chláir comhardaithe.
- (ii) Níl aon bhreisithe i ndáil le feithiclí paisinéirí bóthair, ar sócmhainní iad atá á dtógáil agus sócmhainní nach bhfuil i mbun seirbhíse go fóill (2021: Nialas).
- (iii) Ní leis an gcuideachta an talamh agus foirgnimh atá in úsáid; tá siad ar úinéireacht ag Cuideachta Sealbhaíochta CIÉ agus áirítear iad i ráitis airgeadais CIÉ.
- (iv) Diúscaíodh sócmhainní ag a raibh costas de €1 milliún i rith na bliana i gcomhlíonadh bheartais agus nósanna imeachta Ghrúpa CIÉ i leith diúscairtí sócmhainní.

13. Stoic

	2022 €'000	2021 €'000
Ábhair chothabhála agus páirteanna spártha	2,951	2,367
Breosla, bealaí agus stoic éagsúla eile	1,504	1,388
	4,455	3,755

Tá an stoc thuas luaite glan ar sholáthar €981,000 i gcoinne dífheidhmeacht stoic (2021: €730,000).

Níl aon difríocht shuntasach idir costas athsholáthair na stoc agus a suim ghlanluacha.

14. Féichiúnaithe

	2022 €'000	2021 €'000
Féichiúnaithe trádála	595	798
Méideanna atá dlite ón gcuideachta sealbhaíochta	166,035	165,163
Réamhíocaíochtaí	286	317
Féichiúnaithe eile agus ioncam fabhráithe	451	493
	167,367	166,771

Tá na méideanna atá dlite ón gcuideachta sealbhaíochta neamhurráithe agus saor ó ús, níl aon dáta aisíocaíochta socraithe ina leith agus tá siad iníochta ar éileamh.

Luaitear na féichiúnaithe thuas glan ar sholáthar €17,000 (2021: €24,000) soláthar in aghaidh drochfhiach.

15. Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)

	2022 €'000	2021 €'000
Creidiúnaithe trádála	4,372	4,053
Cáin chorparáide	–	1,039
Cáin ioncaim/tobhach asbhainte faoi ÍMAT	4,911	3,818
Árachas sóisialta pá-choibhneasa	3,434	2,931
Cáin bhreisluacha	242	258
Cáin shiarchoinneálach	98	38
Creidiúnaithe eile	26,133	26,777
Ioncam iarchurtha	109	28
Ioncam iarchurtha (nóta 17)	14,984	16,255
Fabhruithe	12,530	10,653
	66,813	65,850
Creidiúnaithe i leith cánachais agus árachas sóisialta áirithe anseo thuas	8,685	8,084

Tá creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile iníochta ar dhátaí éagsúla sna trí mhí tar éis dheireadh na bliana airgeadais de réir ghnáth-théarmaí creidmheasa na gcreidiúnaithe.

Tá creidiúnaithe i leith cánach agus árachas sóisialta iníochta sa chreat ama atá leagtha síos sa reachtaíocht ábhartha.

Baineann ioncaim iarchurtha le ioncaim ó thicéid Tax saver agus ó thicéid ghearrthéarmacha eile.

16. Soláthairtí in aghaidh dliteanas

	Cúrsaí comhshaoil €'000	Cúrsaí dlí agus nithe gaolmhara €'000	Athstruchtúrú agus cúrsaí fostaí eile €'000	Éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóirí €'000	Iomlán €'000
Amhail an 1 Eanáir 2021	2,060	4,908	3,639	77,737	88,344
Muirear don chuntas brabúis agus cailteanais	(660)	(4,501)	20	(1,618)	(6,759)
Úsáidte i rith na bliana	(679)	(107)	-	(5,249)	(6,035)
Amhail an 31 Nollaig 2021	721	300	3,659	70,870	75,550
Amhail an 1 Eanáir 2022	721	300	3,659	70,870	75,550
(Cur chun sochar)/muirear don chuntas brabúis agus cailteanais	(393)	90	2,525	1,265	3,487
Úsáidte i rith na bliana	(52)	-	(135)	(3,882)	(4,069)
Amhail an 31 Nollaig 2022	276	390	6,049	68,253	74,968

Cúrsaí comhshaoil

Tá aoiseanna éagsúla ag an talamh agus na foirgnimh atá á n-áitiú ag Bus Átha Cliath. Baineann an soláthar comhshaoil le móroibreacha tógála nach mór a chur i gcrích faoi láthair chun oibleagáidí na cuideachta a chomhlíonadh faoi reachtaíocht Chomhshaoil agus faoi reachtaíocht Sláinte agus Sábháilteachta.

Cúrsaí dlí agus nithe bainteacha

Baineann an fhoráil le díospóidí dlíthiúla fostaithe agus le díospóidí conarthacha eile atá ar siúl faoi láthair. Léiríonn an fhoráil an costas measta a bhaineann leis na nithe seo a réiteach. Ní chuirtear tuilleadh faisnéise ar fáil maidir leis na díospóidí leanúnacha seo mar d'fhéadfadh sé seo dochar a dhéanamh do sheasamh na cuideachta.

Athstruchtúrú agus cúrsaí fostaí eile

Baineann an soláthar le haghaidh athstruchtúrú le hathraithe sa phróisis ghnó agus íocaíochtaí le baill foirne a mbeidh tionchar ag na hathruithe sin orthu. Baineann na cúrsaí le caiteachas párolla neamhghnách. Meastar go mbainfear leas as an soláthar le linn na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2023.

Baineann cúrsaí fostaí eile le costais scohair iar-scoir curtha ar fáil ar 31 Nollaig 2022 de €2.9 milliún (2021: €2.1 milliún).

Éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóirí

Déantar aon chailteanais nach bhfuil cumhdaithe ag árachas seachtrach a chur de mhuirear an chuntais brabúis agus cailteanais, agus áirítear méideanna gan íoc sna soláthairtí in aghaidh dliteanas agus muirear.

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ar dháta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don chuideachta fós.

Ina cháil mar chomhlacht féinrialaithe, feidhmíonn CIÉ samhail féinárachais faoina n-iompraíonn na cuideachtaí oibríocha an riosca airgeadais a bhaineann le costas éileamh, faoi réir teagmhais aonuaire áirithe agus uasteorainneacha bliantúla i gcás na n-éileamh tríú páirtí. Áirítear i gcostas measta na n-éileamh na costais a thabhófar agus éilimh á réiteach. Glacann an chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chuí aici maidir lena nochtadh ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairtí a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Agus costas measta na n-éileamh neamhíoctha á ríomh, úsáideann an chuideachta teicnící éagsúla meastacháin, lena n-áirítear anailís staitistiúil ar thaithí stairiúil, modh anailíse a ghlacann leis go mbeidh patrún forbartha na n-éileamh reatha ag teacht leis an taithí a bhí ann roimhe seo. Cuirtear san áireamh, áfach, aon athruithe nó ábhair neamhchinnteachta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le saobhadh na staitisticí bunúsacha, agus athruithe nó ábhair neamhchinnteachta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le costas na n-éileamh gan íoc a mhéadú nó a laghdú i gcomparáid le costas na n-éileamh a íocadh roimhe seo. Samplaí díobh sin is ea athruithe ar phróisis na cuideachta a d'fhéadfadh dlús a chur faoi fhorbairt agus/nó taifeadadh éileamh arna n-íoc nó arna dtabhú, nó moill a chur orthu, athruithe ar an timpeallacht dlí, éifeacht an bhoilscithe, athruithe ar mheascán na n-éileamh agus an tionchar atá ag cailleanais shuntasacha.

Agus costas na n-éileamh atá fógartha ach nach bhfuil íoctha á mheas, bíonn aird ag an gcuideachta ar imthosca timpistí arna gcruithú ag imscrúduithe, ar aon fhaisnéis a bhíonn ar fáil ó shaineolaithe dlí nó ó shaineolaithe eile agus ar fhaisnéis maidir le fasaigh sa chúirt ar dhliteanas ar bhain tréithe comhchosúla leo i dtréimhsí roimhe sin. Déantar timpistí a bhíonn thar a bheith tromchúiseach a mheas ar leithligh ó na meáin a léiríonn an tsamhail achtúireach.

Bíonn meastachán ar na héilimh IBNR faoi réir ag níos mó neamhchinnteachta ná an dliteanas measta i gcás na n-éileamh a cuireadh in iúl cheana don chuideachta, mar gheall ar an easpa faisnéise faoi theagmhas an éilimh, ach amháin sna cásanna sin inar glaodh imscrúdaitheoirí go dtí láithreacha na dtimpistí. Is iondúil, i gcás cineálacha éileamh a bhfuil críoch forbartha níos faide ag baint leo agus ina bhfuil an cion IBNR den chúlchiste iomlán ard dá réir, go léirítear éagsúlachtaí níos mó ina leith idir na meastacháin bhunaidh agus na torthaí deiridh mar gheall ar an deacracht níos mó a bhaineann leis na cúlchistí sin a mheas.

Déantar soláthairtí i leith éileamh a ríomh mar mhéid comhlán gan aisghabháil athárachais ar bith san áireamh. Aithnítear aisghabhálacha athárachais sa chás inar féidir a leithéid d'aisghabhálacha a mheas go réasúnach. Glactar leis go mbíonn aisghabhálacha athárachais i ndáil le héilimh mheasta IBNR ag teacht leis an bpatrún stairiúil i dtaobh aisghabhálacha den sórt sin, arna gcoigeartú chun athruithe ar chineál agus méid chlár athárachais na cuideachta in imeacht ama a léiriú.

Chomh maith leis sin, déantar aisghabhálacht an athárachais a mheas ag féachaint d'fhógra a bheith faighte ó bhróicéirí na cuideachta maidir le haon athárachóirí a bhfuil cailleanas luaite leo.

17. Ioncam iarchurtha

Áirítear sa chuntas seo agus deontais eile ón Aontas Eorpach agus ón Státchiste a chuirfear chun sochair an chuntais brabúis agus cailiteanais ar an mbonn céanna ar a ndéanfar na sócmhainní seasta gaolmhara a dhímheas:

	2022 €'000	2021 €'000
Deontais chaipítíl		
Iarmhéid amháil an 1 Eanáir	67,627	82,076
Faighte agus infhála (nóta 17(a))	4,789	4,638
Aisíochta	-	(1,058)
Amúchadh na ndeontas caipítíl (nóta 8)	(17,052)	(17,942)
Diúscairtí Sócmhainní	-	(87)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	55,364	67,627
Cionroinnte:		
Méideanna atá dlite lastigh de bhliain amháin (nóta 15)	14,984	16,255
Méideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	40,380	51,372
	55,364	67,627

17(a) Nochtadh de réir imlitir na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe Tagairt 13/2014

Baintear úsáid as gach deontas ó chistí Státchiste a fhaightear chun na gcríoch ar lorgaíodh cead chucu agus a fuarthas ón bhfoinse mhaoinithe. Gabhann Bus Átha Cliath air féin infheistíocht an Stáit a chosaint agus ní úsáidfidh sé an infheistíocht sin mar urrús d'aon ghníomhaíocht eile gan dul i gcomhairle roimh ré leis an Roinn Iompair, agus cead a fháil ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

	2022 €'000	2021 €'000
Deontais chaipítíl ó chistí an Státchiste		
Cláir Infheistíochta Caipítíl Iompair Phoiblí – NTA	4,703	3,107
Conradh um Dhámhachtain Dhíreach – NTA	55	473
Deontais chaipítíl faighte/infhaighte ó chistí an Státchiste	4,758	3,580
Deontais chaipítíl ó fhoinsí seachas cistí an Státchiste		
Deontais chaipítíl ó fhoinsí seachas cistí an Státchiste	31	-
Iomlán na ndeontas caipítíl a fuarthas/infhaighte	4,789	3,580

Déantar deontais chaipítíl a amúchadh thar shaolréanna úsáideacha na sócmhainní. Is í an Roinn Iompair an roinn rialtais a dhéanann urraíocht ar mhaoiniú deontais chaipítíl an NTA. Tá deontais a chuireann an NTA ar fáil teoranta do ghníomhaíochtaí pso. Ina theannta sin, cuimsíonn deontais chaipítíl a fuarthas agus atá le fáil in 2022 méideanna a fuarthas agus atá le fáil de €31,000 (2021: nialas) ó fhoinsí seachas cistí Státchiste.

	2022 €'000	2021 €'000
Deontais Ioncaim ó chistí an Státhchiste		
Scéim Cúnaimh Taistil – NTA	184	75
Athdhearadh Líonra BusConnects – NTA	711	580
Scéim Leanúnachais Ghnó um Iompar Straitéiseach Turasóireachta – Fáilte Ireland	350	800
Scéim Dreasachta Printíseachta – Solas	35	26
Clár Athchóirithe Flít – NTA	33	–
Digiteach a Sheachadann – Fáilte Éireann	49	–
Tionscal An Clár Rochtana ar an Margadh – Turasóireacht Éireann	10	–
Deontais ioncaim faighte/infhaighte ó chistí an Státhchiste	1,372	1,481
Deontais ioncaim ó fhoinsí seachas cistí an Státhchiste	102	–
Iomlán na ndeontas ioncaim a fuarthas/infhaighte (nóta 3 agus nóta 4 (c))	1,474	1,481

Tugtar deontais na gCoimisinéirí Ioncaim chuig an gcuntas brabúis agus cailteanais ina n – iomláine sa bhliain ábhartha a fuarthas/is infhaighte. Leagtar amach an ghníomhaireacht agus an clár ábhartha thuas.

Is í an Roinn Iompair an roinn rialtais urraíochta don Scéim Cúnaimh Taistil, d'Athdhearadh Líonra BusConnects agus don Chlár Athchóirithe Flít, agus tá na deontais seo teoranta do ghníomhaíochtaí OSP.

Is í an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán an roinn rialtais a dhéanann urraíocht ar an Scéim Leanúnachais Ghnó um Iompar Straitéiseach Turasóireachta, ar an gClár Rochtana ar an Margadh Digiteach a Sholáthraíonn agus ar an gClár Rochtana ar an Margadh Tionscail agus tá na deontais seo gan srian. Is í an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta an roinn rialtais atá ag déanamh urraíochta ar an Scéim Dreasachta Printíseachta agus tá na deontais seo gan srian.

Chomh maith leis na deontais ioncaim atá leagtha amach thuas, aithnítear deontais ioncaim eile a fuarthas agus atá le fáil ó fhoinsí seachas cistí Státhchiste de €102,000 (2021: nialas) in 2022 i ndáil le tionscadail inbhuanaitheachta.

18. Scairchaipiteal

	2022 €'000	2021 €'000
Údaraithe:		
100,000,000 Gnáthscair ar €1.27 an ceann	126,974	126,974
Leithroinnte, glaoite agus curtha i láthair mar chaipiteal gnáthscaireanna:		
55,000,000 Gnáthscair ar €1.27 an ceann	69,836	69,836

Is ann d'aicme amháin gnáthscaireanna. Níl srian ar bith ar dháileadh díbhinní agus ar aisíoc an chaipitil. Baineann na cearta vótála céanna le gach scair agus an aicme chéanna i dtaobh díbhinní, a mhéid a bhfuil an méid iomlán ar gach scair íoctha.

19. Ráiteas faoi shreabhadh airgid

	2022 €'000	2021 €'000
Réiteach na sreafaí airgid oibriúcháin		
(Easnamh)/barrachas roimh ús agus cháin	(377)	5,936
Dímheas ar na sócmhainní seasta inlámhsithe	16,405	17,267
Amúchadh na sócmhainní seasta dolámhsithe	693	679
Amúchadh na ndeontas caipitil	(17,052)	(17,942)
Méadú ar stoic	(700)	(307)
Laghdú ar fhéichiúnaithe	276	4,633
Méadú/(laghdú) ar chreidiúnaithe agus soláthairtí	2,692	(20,829)
Airgead glan ginte/(úsáidte) ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	1,937	(10,563)

20. Pinsin

Feidhmíonn Grúpa CIÉ dhá phlean sochar sainithe (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochar sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951) d'fhostaithe ghrúpa CIÉ. Is baill de scéimeanna pinsin Ghrúpa Córás Iompair Éireann iad fostaithe Bhus Átha Cliath. Cinneann achtúire cáilithe neamhspleách na ranniocaíochtaí ar bhonn luachálacha tríbhliantúla faoi mhodh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid.

Ní shonraítear i rialacha na scéimeanna conas ba chóir aon bharrachas nó easnamh a leithdháileadh i measc fostóirí rannpháirteacha agus níl aon chomhaontú conartha ná beartas luaite i dtaobh glanchostas na sochar sainithe a leithdháileadh ar na grúpeintitis aonair. Dá réir sin, aithnítear glanchostas sochar sainithe na scéimeanna ina n-iomláine i ráitis airgeadais ar leithligh CIÉ toisc gurb amhlaidh, in éagmais socrú foirmiúil conartha a bheith i bhfeidhm, go gcreideann na stiúrthóirí gurb é an t-eintiteas sin atá freagrach as na scéimeanna faoin dlí. Aithníonn na heintitis rannpháirteacha eile, lena n-áirítear Bus Átha Cliath, costas arb ionann é agus a ranniocaíocht i leith na tréimhse.

Léirigh na luachálacha ar na scéimeanna faoi FRS 102 amhail an 31 Nollaig 2022 easnamh €396 milliún (2021: easnamh €846 milliún). Tá an nochtadh atá ceangailte faoi FRS 102 maidir le pleananna sochar sainithe an ghrúpa, ina bhfuil an chuideachta rannpháirteach, leagtha amach i ráitis airgeadais CIÉ don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022, atá ar fáil don phobal ó CIÉ, Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8, Éire.

Bhí costas pinsean na cuideachta don bhliain ar na scéimeanna sochar sainithe cothrom le €16.6 milliún (2021: €14.8 milliún) agus tá na costais sin san áireamh mar sochair iarscor i nóta 5. Cuimsíonn costas na cuideachta na ranniocaíochtaí atá iníoctha i leith na bliana.

21. Ceangaltas chaipitiúla

	2022 €'000	2021 €'000
Conradh déanta ina leith:	17,224	2,662

Is ionann na ceangaltas chaipitiúla agus tionscadail caiteachais chaipitiúil atá ceadaithe ag an mbord arb amhlaidh ina leith go bhfuil tús curtha leis an obair ar na tionscadail, ach nach raibh siad curtha i gcrích ina n-iomláine ag deireadh na tréimhse. Is an tÚdarás Náisiúnta Iompair a mhaoiníonn na gceangaltas chaipitiúil de €15.5 milliún lena n-áirítear tionscadail caipitil.

22. Léasanna oibriúcháin

	2022 €'000	2021 €'000
Ag deireadh na bliana, ba iad seo a leanas na híocaíochtaí léasa íosta todhchaíocha a bhí iníoctha faoi léasanna oibriúchta nárbh fhéidir a chealú:		
Laistigh d'aon bhliain amháin	213	194
Idir bliain amháin agus cúig bliana	285	161
	498	355

Cuimsíonn léasanna oibriúcháin (i) feithiclí neamh-bhus faoi léasanna oibriúcháin agus (ii) an muirear léasa oibriúcháin is iníoctha leis an NTA a bhaineann le comhaontú léasaithe bus a thosaigh in 2017.

23. Ráthaíochtaí agus Dlíteanais Theagmhasacha

Amhail dáta an chláir comhardaithe tá iasachtaí ar fiú €12 milliún iad (2021: €16 milliún) ag Grúpa CIÉ.

Bíonn an chuideachta ina páirtí, ó am go ham, in imeachtaí éagsúla dlí a bhaineann le ceistanna tráchtála a bhfuiltear ag déileáil leo agus á gcosaint sa ghnáthchúrsa gnó. Déantar stádas imeachtaí ar feitheamh nó imeachtaí faoi bhagairt a athbhreithniú ar bhonn rialta le dlíodóirí Ghrúpa CIÉ. Is é tuairim na stiúrthóirí nach mbeidh na cailteanais, más ann dóibh, a eascróidh as na nithe sin níos mó go hábhartha ná na soláthairtí a rinneadh sna ráitis airgeadais.

Déantar caiteachas caipitiúil Bhus Átha Cliath i leith an Fhlít OSP roimh 2017 a chistiú trí dheontais chaipitil ón Údarás Náisiúnta Iompair. Cuirtear an cistiú sin ar fáil ag teacht le forálacha an Chonartha Dámhachtana Díri. i bhfeidhm ó 1 Nollaig 2019. Eascraíonn dlíteanais theagmhasacha áirithe faoi na comhaontuithe sin.

Bhunaigh an Chonradh Dámhachtana Díri soláthairtí chomh maith le róchúiteamh do sheibhísí iompair poiblí a sheachaint faoi conarthaí OSP. Creideann na stiúrthóirí gur fíorbheag an baol atá ann go bhfeidhmeoidh an tÚdarás Náisiúnta Iompair a chearta faoi na comhaontuithe a bhaineann leo.

24. Idirbhearta páirtithe gaolmhara

I ghnáthchúrsa an ghnó, ceannaíonn an chuideachta earraí agus seirbhísí ó aonáin arna rialú ag Rialtas na hÉireann. Ar na haonáin is tábhachtaí díobh sin tá An Post, sn tÚdarás Náisiúnta Iompair agus Údarás Aerfort Bhaile Átha Cliath. Is páirtí gaolmhar suntasach é an NTA trína aontaigh Bus Átha Cliath conradh 5 bliana ar son 100% de ghníomhaíocht trádála seirbhíse poiblí na cuideachta tríd Conradh Dámhachtana Díri ar son iompar paisnéirí i mórcheantar Bhaile Átha Cliath. Tá an conradh seo ó 1 Nollaig 2019 go Samhain 2024. Tá na stiúrthóirí den tuairim nach bhfuil candam na gceannachán sin lasmuigh den an Chonartha Dámhachtana Díri ábhartha i ndáil le gnó na cuideachta.

Tá an chuideachta díolmhaithe ó cheangaltas nochta alt 33.9 de FRS 102 maidir le hidirbhearta leis na heintitis ar páirtithe gaolmhara iad de bhua smacht, comhrialú nó tionchar suntasach a bheith ag an Stát céanna ar an eintiteas tuairiscithe agus an eintiteas eile.

25. Ballraíocht i nGrúpa Chóras Iompair Éireann

Is fochuideachta ar lánúinéireacht ag CIÉ é Bus Átha Cliath agus léirítear sna ráitis airgeadais éifeachtaí na ballraíochta sa Ghrúpa.

I gcás roinnt feidhmeanna uileghrúpa amhail Cisteán, Díl, Maoin agus Pinsin, is í an Chuideachta Sealbhaíochta a chuireann i gcrích iad ar bhonn seirbhísí comhroinnte áit ar ghearrtar leithroinnt comhaontaithe ar an chuideachta agus fochuideachtaí eile. Is féidir cóipeanna de ráitis airgeadais chomhdhlúite CIÉ a fháil ó Rúnaí na Cuideachta ag Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8, Éire.

26. Teagmhais iarchláir comhardaithe

Níl an bord stiúrthóirí ar an eolas faoi aon imeachtaí suntasacha ó dheireadh na bliana airgeadais ar gá iad a choigeartú nó a nochtadh sna ráitis airgeadais.

27. Ceadú na ráiteas airgeadais

Cheadaigh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais an 29 Márta 2023 faoi réir litir tacaíochta a fháil ó CIÉ, a fuarthas go cuí an 5 Aibreán 2023.

59 Sráid Uí Chonail Uachtarach,
Baile Átha Cliath 1
www.dublinbus.ie